

Corridorstudie Amsterdam - Hoorn

Heritage Impact Assessment

Corridorstudie Amsterdam - Hoorn Heritage Impact Assessment

De Heritage Impact Assessment is opgesteld in opdracht van Rijkswaterstaat

Uitgevoerd door Land-id

Arnhem, september 2018

Versie: Concept

Samenvatting

Voor u ligt de Heritage Impact Assessment (HIA) voor een onderdeel van de Corridorstudie Amsterdam Hoorn. Tussen de aansluitingen Purmerend-Zuid en Purmerend-Noord geldt een unieke situatie. Twee werelderfgoederen liggen hier over elkaar heen: de Stelling van Amsterdam (sinds 1995 UNESCO-Werelderfgoed) en Droogmakerij de Beemster (sinds 1999 UNESCO-Werelderfgoed). Voor dit deel van de A7 zijn vier varianten in beeld die in de toekomst gerealiseerd kunnen worden, die zich allen op min of meer verschillende wijze verhouden tot de twee werelderfgoederen. Om ten aanzien van de werelderfgoederen tot een verantwoorde keuze te komen is Land-id gevraagd een HIA uit te voeren naar de potentiële aantasting die de vier varianten hebben op beide individuele werelderfgoederen. Tegelijkertijd is gevraagd te kijken naar oplossingsrichtingen om negatieve beoordelingen te voorkomen en naar mitigerende maatregelen en kansen die het Werelderfgoed kunnen versterken.

De systematiek die is toegepast om tot een beoordeling te komen, is afkomstig van ICOMOS. ICOMOS is een aan UNESCO gelieerde adviesorganisatie die in 2011 een HIA-leidraad heeft ontwikkeld aan de hand waarvan aantasting van Werelderfgoed 'gekwantificeerd' wordt en resulteert in een beoordeling van die aantasting. De beoordelingssystematiek is gericht op een Werelderfgoed. Mede daarom zijn de Stelling van Amsterdam en Droogmakerij de Beemster los van elkaar beoordeeld. De belangrijkste reden hiervoor is dat beide werelderfgoederen hun eigen OUV en kernwaarden hebben, die zich anders tot ruimtelijke ontwikkelingen kunnen verhouden.

Allereerst zijn op basis van de UNESCO OUV, een gebiedsanalyse, een locatiebezoek de kernwaarden en bijbehorende attributen (zichtbare aspecten die Werelderfgoed in het landschap beleefbaar maken) van beide werelderfgoederen geïnventariseerd. De vier varianten zijn vervolgens bekeken ten opzichte van raakvlakken met deze kernwaarden. Hoe sterker het raakvlak, hoe groter de verandering van het Werelderfgoed en hoe negatiever de beoordeling. De eerste beoordeling is vervolgens gepresenteerd aan een begeleidingsgroep, die heeft nagedacht over oplossingsrichtingen en mitigerende maatregelen om een negatieve beoordeling in een herbeoordeling te kunnen heroverwegen en de aantasting van het Werelderfgoed te verzachten. De oplossingsrichtingen en mitigerende maatregelen zijn uitgewerkt, in de ontwerpen geïmplementeerd en vervolgens opnieuw beoordeeld. Dit proces, met alle hier naartoe leidende stappen zijn in deze rapportage omschreven.

De beoordeling van de vier varianten is hieronder samengevat:

- Variant D wijkt duidelijk (negatief) af van varianten A, B en C. Effecten van variant D variëren tussen 'gering negatief' en 'matig negatief'. De effecten op de kernwaarden die als 'matig' beoordeeld zijn, hebben met name impact op aspecten die te maken hebben met een landschap als geheel. Het gaat om kenmerken als openheid (gevolg van de verboden cirkels, binnen en buitenzijde Stelling), de agrarische functie en het concept van de kopergravure (de rechte lijnen en sloten).
- Variant D is de variant met het meeste negatieve effect op beide werelderfgoederen. Het ruimtebeslag van variant D binnen de UNESCO-grenzen van zowel de Stelling van Amsterdam als Droogmakerij de Beemster, is met de nieuwe parallelweg ten oosten van de A7 veruit het grootst. Ook de aantasting van integriteit van alle beoordeelde kernwaarden is gering tot matig negatief.
- Variant C kent binnen de UNESCO-grenzen weinig verandering en scoort op alle aspecten (na de herbeoordeling) neutraal. Voor variant C geldt wel dat de Wijdewormer wordt aangetast, wat niet in de HIA meetelt omdat dit geen Werelderfgoed is.
- Variant B kent binnen de UNESCO-grenzen (ten opzichte van A en C) het grootste ruimtebeslag, maar raakt hiermee niet meer kernwaarden.
- Variant A wordt zowel voor als na de herbeoordeling het best beoordeeld.

Inhoudsopgave

1 inleiding	8
1.1 Aanleiding	8
1.2 Doel	8
1.3 Aanpak	8
1.4 Leeswijzer	9
2 Methodiek	10
2.1 Kenmerken Heritage Impact Assessment	10
2.2 Begrippen en definities	10
2.3 Beoordelingsmethodiek Heritage Impact Assessment	
3 OUV van de Beemster en de Stelling van Amsterdam	18
3.1 Historische ontwikkeling Stelling van Amsterdam	18
3.2 Historische ontwikkeling Droogmakerij de Beemster	19
3.3 Stagement of Outstanding Universal Value (SOUV)	21
3.4 Concretiseren van de Outstanding Universal Value	24
3.5 Begrenzing Stelling van Amsterdam en Droogmakerij de Beemster i.r.t. tracé A7	30
3.5 Nulsituatie	32
3.7 Feitelijke situatie	34
4 Planbeschrijving	46
4.1 Introductie MIRT-verkenning	46
4.1 Planbeschrijving per variant	46
5 Beoordeling	57
5.1 Introductie beoordeling	57
5.2 Variant A ten opzichte van de Stelling van Amsterdam	59
5.3 Variant A ten opzichte van De Beemster	61
5.4 Variant B ten opzichte van de Stelling van Amsterdam	65
5.5 Variant B ten opzichte van De Beemster	67
5.6 Variant C ten opzichte van de Stelling van Amsterdam	71
5.7 Variant C ten opzichte van De Beemster	73
5.8 Variant D ten opzichte van de Stelling van Amsterdam	75
5.9 Variant D ten opzichte van De Beemster	77
5.10 Conclusies en beoordeling varianten ten opzichte van elkaar	80
5.11 Overige ruimtelijke ingrepen op alle varianten	85

6 Oplossingsrichtingen, maatregelen, kansen	89
6.1 Introductie oplossingsrichtingen	89
6.2 Oplossingsrichtingen	91
6.3 Compenserende en mitigerende maatregelen	91
6.4 Herbeoordeling	99
7 Cumulatie	100
7.1 Cumulatie	100
7.2 Conclusie van de cumulatie	101
8 Conclusie en advies	102

1

Inleiding

1.1 Aanleiding

De A7 wordt over een groot traject doorontwikkeld, zo ook tussen de afslagen Purmerend Noord en Purmerend Zuid. Hier doorsnijdt de A7 twee werelderfgoederen, Droogmakerij de Beemster en de Stelling van Amsterdam. Er zijn vier varianten ontwikkeld om de A7 bij Purmerend ook voor de toekomst te laten voldoen aan de verkeerskundige eisen. Middels de HIA wordt inzicht verkregen in de aard en omvang van de effecten van de vier varianten op de beide werelderfgoederen alsmede in de mogelijke oplossingsrichtingen en mitigerende maatregelen die noodzakelijk zijn om de werelderfgoedstatus niet in gevaar te brengen. De HIA moet bijdragen aan een transparante afweging en besluitvorming ten behoeve van een voorkeursalternatief.

1.2 Doel

Deze Heritage Impact Assessment biedt inzicht in wat het effect is van de nieuwe ontwikkeling op de Werelderfgoederen, zoals deze zijn vastgelegd in de Statement of Outstanding Universal Value. Het onderzoek geeft aan in hoeverre de plannen verenigbaar zijn met de kernwaarden van het Werelderfgoed. De uitkomsten van de Heritage Impact Assessment bieden een transparant en onafhankelijk advies voor besluitvorming over de realisatie en de vormgeving van de plannen.

1.3 Aanpak

Voor het opstellen van de Heritage Impact Assessment zijn de volgende stappen doorlopen:

- Stap 1: beschrijving kernkwaliteiten, uitgangspunten en varianten
- Stap 2: effectbeoordeling
- Stap 3: oplossingsrichtingen en mitigerende maatregelen
- Stap 4: aanbevelingen en rapportage

De rapportage is gebaseerd op de opzet van de “Leidraad voor Heritage Impact Assessments inzake culturele werelderfgoederen” (2011). Tevens is gebruik gemaakt van de andere relevante beleidsstukken en onderzoeken, die in het kader van de plannen opgesteld en uitgevoerd zijn; zie hiervoor de literatuurlijst.

De Heritage Impact Assessment is ondersteund door een begeleidingsgroep, bestaande uit een vertegenwoordiging van Rijkswaterstaat, Antea Group, Bosch Slabbers, de Vervoerregio, de gemeente Purmerend, de provincie Noord-Holland en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 Wordt de methodiek van de Heritage Impact Assessment uitgebreid toegelicht. In hoofdstuk 3 wordt de Outstanding Universal Value van zowel de Beemster als de Stelling van Amsterdam beschreven en vertaald naar kenmerken en attributen. In hoofdstuk 4 zijn de vier varianten omschreven in relatie tot het landschap en in hoofdstuk 5 zijn ze getoetst aan de kernwaarden van

beide werelderfgoederen en beoordeeld op hun impact op de werelderfgoederen. In hoofdstuk 6 zijn de compenserende en mitigerende maatregelen uitgewerkt, evenals de kansen die zijn benoemd door de begeleidingsgroep om de werelderfgoederen beter beleefbaar te maken in het landschap. In hoofdstuk 7 wordt cumulatie omschreven, ook in relatie tot toekomstige ontwikkelingen die reeds bekend zijn. Hoofdstuk 8 bevat de afsluitende conclusie.

2

Methodiek

2.1 Kenmerken Heritage Impact Assessment

Een Heritage Impact Assessment lijkt op een Cultuurhistorische Effect Rapportage (CHER) of op de cultuurhistorische effectbeoordeling van een Milieueffectrapportage (MER). Het onderscheidende aspect van een Heritage Impact Assessment is dat deze zich volledig richt op de beoordeling van effecten op UNESCO-werelderfgoederen. De Heritage Impact Assessment is een systematiek die ontwikkeld is door ICOMOS (International Council On Monuments and Sites). De Leidraad voor Heritage Impact Assessments vormt het uitgangspunt voor dit onderzoek. Het grote verschil met andere effectbeoordelingen zit in de volgende drie aspecten:

- De Heritage Impact Assessment geeft inzicht in de effecten van een initiatief op de Outstanding Universal Value van het UNESCO Werelderfgoed.
- Beoordeling van zowel de specifieke kernkwaliteiten als de onderlinge samenhang.
- De cumulatie van de effecten.

Een Heritage Impact Assessment kijkt ook naar de cumulatieve effecten, wanneer meerdere initiatieven zich op of nabij een Werelderfgoed afspelen. De projecten hebben mogelijk afzonderlijk en gezamenlijk effecten op de uitzonderlijke en universele waarden.

2.2 Begrippen/definities

Bij werelderfgoederen staat een aantal begrippen centraal die in deze paragraaf nader worden toegelicht:

- Retrospective Statement of Outstanding Universal Value (RSOUV)
- Integrity (integriteit)
- Authenticity (authenticiteit)
- Nul-situatie
- Kernkwaliteiten, kernwaarden

De begrippen Retrospective Statement of Outstanding Universal Value, integrity en authenticity zijn uitgewerkt in de Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention.

Statement of outstanding value

De uitzonderlijke universele waarden van beide werelderfgoederen zijn beschreven in de “(Retrospective) Statement of Outstanding Universal Value”. Deze waarden zijn de basis voor de inschrijving van de site in het UNESCO Werelderfgoedregister en zijn richtinggevend bij de effectbeoordeling van de Heritage Impact Assessment. De originele Engelse teksten over de OUV van de Stelling van Amsterdam en Droogmakerij de Beemster, vindt u in bijlage 1. Deze bestaat uit een samenvatting van de universele waarden, een toelichting van de criteria op basis waarvan het Werelderfgoed is ingeschreven en een beschrijving van de integriteit en authenticiteit van de site.

Integrity (integriteit)

De integriteit van een Werelderfgoed geeft aan of de Outstanding Universal Value nog aanwezig zijn en niet zijn aangetast of worden bedreigd. Integriteit refereert aan de compleetheid en gaafheid van het Werelderfgoed. In deze Heritage Impact Assessment wordt de integriteit (compleetheid en gaafheid) van het Werelderfgoed bepaald door de volgende punten:

- Compleetheid: zijn alle waarden en elementen nog aanwezig? Bevat het Werelderfgoed alle elementen die noodzakelijk zijn voor de expressie van de Outstanding Universal Value. En heeft het Werelderfgoed een adequate omvang om de complete representatie te garanderen?
- Gaafheid: zijn waarden en elementen nog intact? In hoeverre hebben er negatieve effecten van bijvoorbeeld ontwikkeling en/of verwaarlozing plaatsgevonden? Ontbreken er bijvoorbeeld (essentiële) onderdelen van elementen.

Authenticity (authenticiteit)

Het begrip authenticiteit refereert aan de waarheidsgetrouwe en geloofwaardige verbeelding van de historische en culturele significantie van het Werelderfgoed. Dit wordt in de Heritage Impact Assessment begrepen als een waarheidsgetrouwe en oorspronkelijke expressie van vorm en ontwerp, materiaal en substantie, gebruik en functie, locatie en positie en tot slot beleving:

- Vorm en ontwerp: feitelijke vorm en ontwerp van elementen. Elementen hebben nog hun oorspronkelijke vorm en ontwerp
- Materiaal en substantie: gebruik van materiaal en substantie bij reparaties/renovaties van de elementen. Bij reparaties/renovaties is gebruik gemaakt van originele materialen.
- Gebruik en functie: oude functie versus nieuwe functie. Hergebruik van gebouwen sluit aan en is ondergeschikt aan de originele architectuur. De Outstanding Universal Value is nog steeds te begrijpen ondanks de nieuwe bestemming. Elementen kunnen nog (indien gewenst) hun oorspronkelijke functie uitvoeren. Indien gewenst kan het systeem nog grotendeels functioneren.
- Locatie en positionering: verbanden/relaties tussen de structuren en elementen. Structuren en elementen liggen nog op hun oorspronkelijke locatie. Het systeem/ de context kan nog steeds goed begrepen worden, doordat structuren en elementen nog een zichtbare, fysieke en werkende relatie hebben met het landschap en elkaar.
- Beleving: het erfgoed is nog beleefbaar en uitlegbaar, nu en in de toekomst. Het systeem en de wijze waarop het heeft gefunctioneerd is nog herkenbaar en begrijpelijk. Het karakter en de sfeer van de omgeving ondersteunt de beleving van het erfgoed.

Nul-situatie

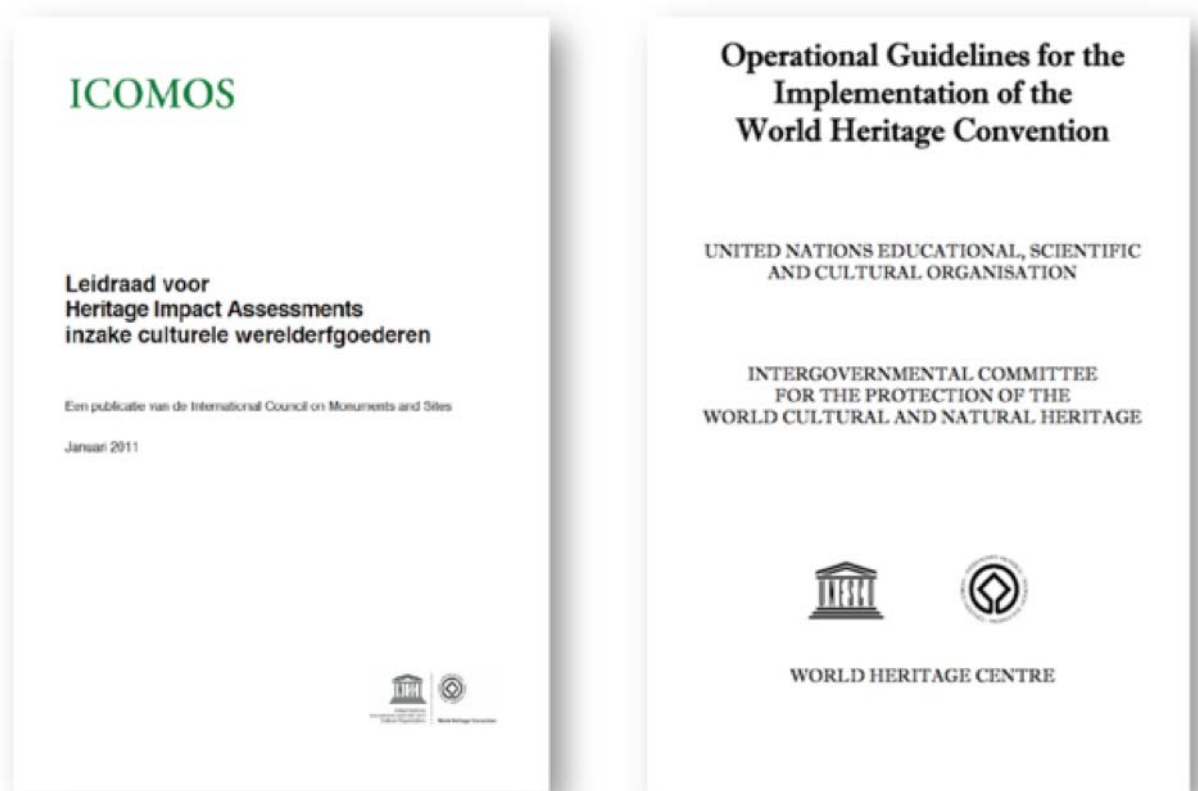
Voordat een effectbeoordeling kan plaatsvinden is het van belang de nul-situatie goed te beschrijven. Bij een Heritage Impact Assessment is de nul-situatie de toestand van het Werelderfgoed op het moment dat de site als Werelderfgoed is ingeschreven in het register. De voorliggende ruimtelijke wijziging wordt vervolgens getoetst aan de nul-situatie. Echter hebben zich in de directe omgeving van het deel van het tracé van de A7 dat in deze HIA wordt getoetst, tussen aanwijzing als Werelderfgoed (Stelling van Amsterdam in 1996, Droogmakerij de Beemster in 1999) en nu veranderingen plaatsgevonden die al dan niet invloed hebben gehad op de OUV van beide erfgoederen.

Wanneer we deze HIA vanuit de nul-situatie uitvoeren, betekent dit dat de 4 varianten met een achterstand ‘beginnen’ aan deze Heritage Impact Assessment. Om deze reden is besloten om de veranderingen die tussen aanwijzing en nu hebben plaatsgevonden, te inventariseren en in kaart te brengen en globaal het effect van deze veranderingen op de OUV te beoordelen en vervolgens de HIA op basis van de feitelijke situatie uit te voeren. Op deze manier kan onderscheid gemaakt worden tussen de netto invloed van de 4 varianten op de OUV van Droogmakerij de Beemster en de Stelling van Amsterdam en de bruto invloed inclusief de veranderingen die de afgelopen decennia hebben plaatsgevonden. Dit wordt in paragraaf 3.6 nader toegelicht en uitgewerkt.

Kernkwaliteiten, kernwaarden

De Statement of Outstanding Universal Value moet nader geconcretiseerd worden om de effecten te kunnen beoordelen. De Outstanding Universal Value wordt normaliter vertaald in kernkwaliteiten, die worden uitgedrukt in zogenaamde attributen. Dit zijn de structuren, elementen en visuele aspecten, waardoor de universele waarde van de site in het landschap tot uitdrukking komt.

Beide werelderfgoederen hebben in het Barro een omschrijving waarin ‘kernkwaliteiten’ van de werelderfgoederen zijn benoemd. De kernkwaliteiten uit het Barro komen niet een op een overeen met de OUV van beide werelderfgoederen. Nadere concretisering en uitwerking is noodzakelijk om de HIA op een goede manier uit te kunnen voeren. In deze HIA zijn de Barro kernkwaliteiten en de OUV van beide werelderfgoederen samengenomen en uitgewerkt in ‘kernwaarden’. Daar waar we in deze HIA spreken over ‘kernwaarden’, worden in feite de kernkwaliteiten zoals gebruikelijk in een HIA, bedoeld. Om verwarring tussen de normaal gehanteerde ‘kernkwaliteiten’ en de in het Barro genoemde kernkwaliteiten te voorkomen, spreken we over kernwaarden. Vanaf hoofdstuk drie wordt dan ook over kernwaarden gesproken.

Leidraad beoordeling van het werelderfgoed

2.3 Beoordelingsmethodiek Heritage Impact Assessment

In de Leidraad wordt als eerste stap voor de beoordeling de waarde van het erfgoed bepaald. In bijlage 3A van de Leidraad wordt daarvoor een methode beschreven. De waarde wordt gecategoriseerd in: zeer hoog, hoog, matig, laag, minimaal en onbekend. Werelderfgoed Stelling van Amsterdam valt onder drie categorieën van erfgoed: ‘belangrijke uitwisseling van waarden (II)’, ‘typerend voor bepaalde architectuur’ (IV) en ‘uitzonderlijk gebouw/landschap’ (V). Droogmakerij de Beemster valt ook onder drie categorieën van erfgoed: ‘meesterwerk van menselijke genie (I)’, belangrijke uitwisseling van waarden (II)’ en ‘typerend voor bepaalde architectuur (IV)’. Al deze categorieën vallen onder de ‘cultural criteria’ (en niet de ‘natural criteria’, die gaan over natuur).

In dit geval is sprake van een site van internationale betekenis (UNESCO Werelderfgoed), rijksbeleid (Barro) en provinciaal beschermd erfgoed (Stelling van Amsterdam). Dit betekent dat beide erfgoederen worden gezien als een erfgoed van zeer hoge waarde. In principe moet al het mogelijke worden gedaan om nadelige gevolgen voor belangrijke plekken te voorkómen of te minimaliseren. Uiteindelijk kan het toch noodzakelijk zijn om een afweging te maken tussen het algemene nut van de voorgestelde verandering en de mate van impact op de Outstanding Universal Value van het Werelderfgoed. In het geval van Werelderfgoed is deze afweging cruciaal.

Belangrijk is dat het gewicht dat aan de cultuurhistorische waarde wordt toegekend, in verhouding staat tot het belang van de plek (de waarde die wordt toegekend aan dit specifieke deel van het Werelderfgoed) en de gevolgen van de verandering op de Outstanding Universal Value van het Werelderfgoed. Werelderfgoederen zijn per definitie van internationale waarde en daarom logischerwijs belangrijker dan nationaal of lokaal erfgoed.

Bij de beoordeling van de effecten van de ontwikkelingen op het erfgoed geldt een aantal uitgangspunten. Het belangrijkste uitgangspunt is dat de effecten worden beoordeeld op het behoud/veiligstellen van de Outstanding Universal Value. Voor de verschillende kernkwaliteiten wordt beoordeeld wat het effect op de integriteit en authenticiteit is. De effecten van ontwikkelingen of andere veranderingen op de kernkwaliteiten van het Werelderfgoed kunnen negatief of positief zijn. Allereerst is het van belang om alle veranderingen ten aanzien van de kernkwaliteiten te identificeren. Vervolgens wordt de schaalgrootte of de ernst van een bepaalde verandering of effect op de kernkwaliteiten gedefinieerd. In de Leidraad wordt de schaalgrootte en ernst van een effect ingedeeld in: geen, minimale, kleine, matige en grote verandering. De beoordeling van de schaalgrootte en ernst van de verandering is in de Leidraad als volgt geoperationaliseerd voor kenmerken van historische landschappen:

Grote (hoog) verandering:

- Verandering in belangrijke bouwhistorische elementen die bijdragen tot de Outstanding Universal Value, waardoor de rijkdom van het erfgoed volledig verandert. Ingrijpende verandering in de setting
- Verandering in de meeste of alle belangrijke historisch landschappelijke elementen of structuren; extreme visuele effecten; sterke verandering in lawaai of geluidskwaliteit; fundamentele veranderingen in gebruik of toegankelijkheid. Hierdoor verandert het historisch landschappelijk karakter volledig en gaat de Outstanding Universal Value verloren.

Matige verandering:

- Veranderingen in veel belangrijke bouwhistorische elementen, waardoor rijkdom van het erfgoed aanzienlijk verandert. Veranderingen in de setting van een historisch gebouw, waardoor rijkdom van het erfgoed aanzienlijk verandert.
- Verandering in veel belangrijke historisch landschappelijke elementen of structuren; visuele verandering in veel belangrijke aspecten van het historische landschap; merkbare verschillen in lawaai of geluidskwaliteit; aanzienlijke veranderingen in gebruik of toegankelijkheid; matige invloed op historisch-landschappelijk karakter.

Kleine verandering:

- Veranderingen in belangrijke bouwhistorische elementen, waardoor de rijkdom van het erfgoed enigszins verandert. Verandering in de setting van een historisch gebouw, waardoor de rijkdom van het erfgoed merkbaar verandert.
- Verandering in enkele belangrijke historisch landschappelijke elementen of structuren; geringe visuele veranderingen in enkele belangrijke aspecten van het historische landschap; beperkte veranderingen in lawaai of geluidskwaliteit; geringe veranderingen in gebruik of toegankelijkheid; beperkte invloed op historisch landschappelijk karakter.

Minimale verandering:

- Geringe veranderingen in bouwhistorische elementen of in de setting, waardoor de rijkdom van het erfgoed nauwelijks verandert.
- Zeer geringe veranderingen in belangrijke historisch landschappelijke elementen of structuren;

nauwelijks visuele veranderingen; zeer geringe veranderingen in lawaai of geluidskwaliteit; zeer geringe veranderingen in gebruik of toegankelijkheid; zeer geringe invloed op historisch landschappelijk karakter.

Geen verandering:

- Geen verandering in samenhang of setting.
- Geen verandering in elementen of structuren; geen visuele of akoestische veranderingen; geen veranderingen in belevingswaarde.

Daarop volgt de beoordeling van de omvang van het effect, eveneens negatief of positief. De Leidraad deelt de omvang van het effect als volgt in: neutraal, gering, matig, groot en zeer groot. De onderstaande tabel uit de Leidraad laat de verbinding tussen de schaalgrootte van de verandering en de omvang van het effect zien.

WAARDE VAN ERFGOED	SCHAALGROOTTE EN ERNST VAN EFFECT				
	Geen verandering	Minimale verandering	Kleine verandering	Matige verandering	Grote verandering
Voor wereld-erfgoederen 'Zeer hoog' – kern-kwaliteiten	OMVANG VAN EFFECT OF TOTALE IMPACT (NEGATIEF OF POSITIEF)				
	Neutraal	Gering	Matig/ Groot	Groot/ Zeer groot	Zeer Groot

Deze tabel is vertaald naar een beoordelingstabel met een negen puntenschaal die gehanteerd wordt voor beoordeling van de effecten op de kernkwaliteiten. De kleuren uit de leidraad geven geen onderscheid tussen groot en zeer groot. Voor de leesbaarheid van de tabellen wordt gebruik gemaakt van een kleur per effect. De tabel zoals deze in dit onderzoek wordt gehanteerd ziet er als volgt uit:

<i>positief effect</i>					<i>negatief effect</i>			
4 zeer groot	3 groot	2 Matig	1 gering	0 neutraal	1 gering	2 Matig	3 groot	4 zeer groot

Ter illustratie van de gehanteerde beoordeling het volgende voorbeeld: wanneer uit de schaalgrootte en de ernst van het effect blijkt dat er geen verandering is op de kernkwaliteiten, resulteert dit in de beoordeling: neutraal effect. In het geval van een matige verandering wordt het effect beoordeeld als groot.

Bij het identificeren van effecten moet ook gekeken worden naar effecten die het Werelderfgoed fysiek niet raken. Deze effecten kunnen even negatief zijn voor een afzonderlijk cultuurhistorisch aspect, een patroon, een geheel, de setting, de sfeer van de plek, enz. Bij de beoordeling van de effecten op de setting gaat het om visuele en auditieve effecten die op een gegeven moment kunnen worden waargenomen.

Veranderingen als gevolg van ontwikkelingen moeten beoordeeld worden op hun effecten ten aanzien van integriteit en authenticiteit. Authenticiteit heeft te maken met de manier waarop de kernkwaliteiten uitdrukking geven aan de Outstanding Universal Value en integriteit heeft te maken met de vraag of alle kernkwaliteiten nog aanwezig zijn in het erfgoed en niet zijn aangetast of worden bedreigd. Daarbij moet inzicht zijn in de relatie tussen kernkwaliteiten, integriteit en authenticiteit. Bij de beoordeling gaat het - naast de effecten op de kernkwaliteiten afzonderlijk en de samenhang van de kernkwaliteiten - ook om de cumulatieve effecten van de ontwikkelingen tezamen.

Positieve effecten en negatieve effecten

Een ingreep kan naast negatieve effecten ook positieve effecten genereren. Positieve en negatieve effecten kunnen echter niet zonder meer bij elkaar worden opgeteld. Een voorbeeld: wanneer door een ontwikkeling een aantasting plaatsvindt waardoor een groot negatief effect plaatsvindt (-3) maar de beleving neemt toe (+1) kunnen deze niet zonder meer bij elkaar worden opgeteld tot -2. De aantasting blijft hoe dan ook groot, -3.

In deze HIA zijn alle effecten in beginsel negatief, maar liggen er ook kansen die een positief effect op het Werelderfgoed kunnen hebben. Deze kansen zijn, tegelijk met de mitigerende maatregelen, in de begeleidingsgroep uitgewerkt. Vervolgens worden de varianten inclusief de kansen en maatregelen nogmaals beoordeeld, om te kijken of de negatieve effecten op de werelderfgoederen afnemen.

Karakteristieke stolpboederij in de Beemster

Paragrafen 3.1 en 3.2 geven een korte introductie op de historische ontwikkeling van de Stelling van Amsterdam en Droogmakerij de Beemster. In de hierop volgende paragrafen wordt dieper ingegaan op de uitzonderlijke universele waarde op basis waarvan de SvA en de Beemster zijn ingeschreven in het Werelderfgoedregister en worden deze nader geconcretiseerd in kernwaarden.

De geschiedenis van Nederland wordt voor vrijwel het gehele grondgebied bepaald door de verhouding en de strijd van de inwoners tot het water. Dijken, polders en sluizen zijn de getuigenissen van de beheersing van het water door de mens. Het water als bondgenoot en als vijand.

3.1 Historische ontwikkeling Stelling van Amsterdam

Voor de Stelling van Amsterdam is water als bondgenoot gebruikt. Eén aspect van dit bondgenootschap, dat in de wereld geen tweede kent, vormt de militaire verdediging van de natie met behulp van het water. De Stelling van Amsterdam is de voormalige kring van verdedigingswerken rond Amsterdam, als hoofdstad van Nederland. De Stelling heeft ongeveer de vorm van een cirkel, die het gebied daarbinnen als laatste terugtrekpunt in de landsverdediging hermetisch kon afsluiten van de buitenwereld. Alle voorzieningen waren aanwezig om een belegering van maanden te kunnen doorstaan.

Aanleiding voor het aanleggen van de Stelling was de Vestingwet van 1874 die een nieuw verdedigingsstelsel voor Nederland bepaalde. De Stelling ging uit van onderwaterzetting (inundatie) van de terreinen direct buiten de hoofdverdedigingslijn. De uit de inundatie resulterende watervlakte maakte de eigenlijke kracht van het systeem uit. Aan de hoofdverdedigingslijn, de eigenlijke kringstelling, werd met kunstwerken als dijken en sluizen de waterbeheersing geregeld en werd verder een onderling samenhangend stelsel ingericht van forten, opstelplaatsen, magazijnen en gebouwen voor diverse voorzieningen.

De Stelling is aangelegd tussen circa 1880 en 1920 en is in zijn onderdelen tot op heden uitzonderlijk gaaf overgeleverd. Tevens zijn de consequenties van deze structuur voor de ruimtelijke ordening in het gebied binnen en rond de kring goed afleesbaar gebleven.

In verband met de inundaties moest men uitgaan van de aanwezige waterhuishouding en de bestaande polderstructuur met dijken die het inundatiewater zouden keren. Hierin zit ter plekke van dit project de overlap met Droogmakerij de Beemster. Tevens was van belang dat de afstand tot Amsterdam niet te klein werd, maar ook niet te groot, vanwege transport en communicatie. Een straal van 15 km tot het stadscentrum vormde het gemiddelde. Waar bestaande dijken niet geschikt waren, werden militaire liniewallen of dijken aangelegd.

De kring van verdediging bestaat, naast het ingenieuze inundatiesysteem, uit 45 forten en kleinere militaire werken. Hoger gelegen, niet te inunderen delen van het landschap, waaronder dijken en de

daarop gelegen infrastructuur vormden kwetsbare plekken in de verdediging (de accessen). Dat gold ook voor andere land-wegen, spoor- en waterwegen die de Stelling kruisten. Deze ‘openingen’ in de verdediging worden accessen (letterlijk: toegangen) genoemd. De locaties van de forten hebben dan ook een directe relatie met deze accessen: de wegen direct achter de verdedigingslijn, de (spoor)wegen als ontsluitingen er dwars op aanlopend, de waterwegen als acces of als doorvoer van inundatiewater, de dijken als keringen voor de afzonderlijke inundatiekommen, de sluisen en de dorpskernen direct binnen de Stelling.

3.2 Historische ontwikkeling Droogmakerij de Beemster

Daar waar water voor de Stelling van Amsterdam is gebruikt als bondgenoot, is Droogmakerij de Beemster een voorbeeld van een 17de-eeuwse drooglegging om het bedreigende binnenwater (De Beemster) te beteugelen en om te zetten in landbouwgrond voor een groeiende bevolking. Het initiatief tot het droogleggen van De Beemster is genomen door een groep Amsterdamse kooplieden en bestuurders. Belangrijk doel hierbij was om bij te dragen aan de voedselvoorziening voor de groeiende stad Amsterdam, maar ook om financieel gewin te bewerkstelligen. Als eerste werd er een 38 kilometer lange ringdijk aangelegd in combinatie met een ringvaart. Ingenieur Jan Adriaenszoon Leeghwater heeft het systematisch plaatsen van de molens en molengangen vormgegeven, waarbij 43 molens het meer hebben leeggepompt. In 1612 viel De Beemster droog en werd het landschap ingericht op de manier zoals we deze vandaag de dag nog steeds kennen. Het resultaat was een agrarisch gebied van ruim 7000 hectares.

Een ordelijk en strak geometrisch patroon dat haar oorsprong vond in de idealen van de oudheid en Renaissance bepalen het ontwerp en het nog steeds aanwezige landschapsbeeld met rechte wegen, sloten, een kavelpatroon welke systematisch is opgedeeld. In het UNESCO-nominatiedossier uit 1998 is dit als volgt omschreven:

“...is met name het resultaat van een intellectueel concept, dat geënt is op antieke en Italiaanse renaissance theorieën over het ideaal van de rechte lijn over de ‘città ideale’ en de leer der getallen, zoals door Plato en de Hl. Augustinus uitgewerkt. In deze aanleg klinken de Vitruviaanse uitgangspunten ‘firmitas, utilitas en venustas’ door. Hier heersen de principes van orde, van ratio, van mathematische beginselen en van weloverwogen planning, op monumentale schaal uitgevoerd”.

De Tuinhoek met het huidige tracé van de A7

De Tuinhoek (zie de afbeelding hierboven), waar het tracé van de A7 doorheen snijdt, neemt vanuit de historie een bijzondere plek binnen de Beemster in. Dit geldt nu nog steeds. Daar waar de Beemster bekend staat om de weidsheid en grote geometrische vormen, is de Tuinhoek relatief kleinschalig opgedeeld in kleine geometrische vormen.

Het bestemmingsplan Zuidoostbeemster I omschrijft de Tuinhoek ook als apart en uniek onderdeel van de Beemster als geheel. ‘Vanwege genoemde eigentijdse toevoegingen neemt Zuidoostbeemster een geheel eigen plaats in. Maar ook qua oorspronkelijke aanleg staat Zuidoostbeemster apart. Het gebied begrensd door Volgerweg en Nekkerweg is voorzien van een blokindeling van veel geringere afmetingen dan die in de rest van de polder. Hiervoor werd bewust gekozen omdat dit deel van de polder voor tuinbouwers bedoeld was die op die manier – vanwege de ligging – hun belangrijkste afzetgebieden Purmerend en Amsterdam dichtbij hadden. Dit deel werd daarom ook wel de ‘tuinhoek’ genoemd. Vanwege genoemde eigentijdse toevoegingen neemt Zuidoostbeemster een geheel eigen plaats in. Maar ook qua oorspronkelijke aanleg staat Zuidoostbeemster apart. Het gebied begrensd door Volgerweg en Nekkerweg is voorzien van een blokindeling van veel geringere afmetingen dan die in de rest van de polder. Hiervoor werd bewust gekozen omdat dit deel van de polder voor tuinbouwers bedoeld was die op die manier – vanwege de ligging – hun belangrijkste afzetgebieden Purmerend en Amsterdam dichtbij hadden. Dit deel werd daarom ook wel de ‘Tuinhoek’ genoemd.’

Voor het gebied typische stolpboerderijen en de dorpen in de Beemster complementeren het agrarische landschapsbeeld. De waterbeheersing is in de loop der tijd in essentie niet gewijzigd, maar is wel meegegaan in de vaart der volkeren. De windmolens maakten plaats voor stoommachines, welke vervolgens door dieselmolens en elektrische gemalen zijn opgevolgd. De agrarische functie kennen we vandaag de dag nog steeds. Wel is de overstap gemaakt van graan naar meer grasland, bollenteelt, fruit- en tuinbouw.

De Beemster is ten aanzien van de Stelling van Amsterdam ook een inundatiepolder. In geval van inwerking treden van de Stelling zou de gehele polder onderlopen, inclusief de hierbinnen gelegen dorpen, maar exclusief de Tuinhoek.

3.3 Statement of Outstanding Universal Value (SOUV)

De SOUV is de verklaring op basis waarvan de Stelling van Amsterdam en Droogmakerij de Beemster bij UNESCO zijn ingeschreven en door UNESCO zijn benoemd als Werelderfgoed. In deze paragraaf staan de Nederlandse vertalingen van de SOUV. In bijlage I staat de originele tekst.

3.3.1 Stelling van Amsterdam

Date of inscription	1996
Criteria	(II), (IV), (V)
Property	14.953 hectare
Siteholder	Provincie Noord-Holland en Utrecht
Referentie UNESCO	759

De Stelling van Amsterdam is een complete ring van fortificaties van meer dan 135 kilometer lang, rond Amsterdam. De Stelling is gebouwd tussen 1883 en 1920 en bestaat uit een ingenieus netwerk van 45 forten en omliggend systeem van dijken, sluisen, kanalen en inundatiepolders. Hiermee is de Stelling een groot voorbeeld van fortificatie op basis van watermanagement en het tijdelijk laten onderlopen van land.

Sinds de 16de eeuw hebben de Nederlanders hun ingenieurskennis over waterbouw ingezet voor verdedigingsdoeleinden. Het gebied rondom de fortificaties is opgedeeld in polders en omringd door dijken. Iedere polder heeft zijn eigen peilbeheersysteem. De diepte van het water in de inundatievelden was een belangrijk deel van het succes van de Stelling: het moest diep genoeg zijn om er niet doorheen te kunnen waden, en ondiep genoeg zodat er geen boten over konden varen. Het waterpeil werd in stand gehouden door sluisen en keringen.

Forten werden gebouwd op strategische plekken waar wegen of spoorwegen door de linie sneden (de accessen). De forten werden om de 3500 meter gebouwd, een afstand gebaseerd op de reikwijdte van het geschut. De eerste forten zijn gebouwd van baksteen, recentere forten van beton. De forten hebben een belangrijke plek in de ontwikkeling van militaire ingenieurskunst over de hele wereld. Ze markeren de overgang van het gebruik van bakstenen forten van de Montalembert traditie naar de met staal en betonnen forten welke in de Maginot linie en Atlantikwall tot hun top zijn doorontwikkeld. De combinatie van vaste forten met de inzet van mobiele artillerie tussen deze forten is ook vergevorderd doorgevoerd.

Criteria

II: De Stelling van Amsterdam is een exceptioneel voorbeeld van een grootschalig en integraal Europees verdedigingssysteem uit de moderne periode (19de eeuw), welke goed is onderhouden en intact is.

IV: De forten van de Stelling van Amsterdam zijn een exceptioneel voorbeeld van een grootschalig en integraal verdedigingssysteem uit de moderne tijd, welke goed is onderhouden en intact is. De Stelling laat de overgang van het gebruik van baksteen naar het gebruik van staal en gewapend beton uit de 20ste eeuw goed zien. De transitie waarin ook is geëxperimenteerd met het gebruik van beton en gewapend beton, staat voor een episode in de geschiedenis van de Europese architectuur, waarvan nog maar weinig voorbeelden bestaan.

V: de unieke manier waarmee de Nederlanders waterbouwkunde en watermanagement inzetten in de verdediging van hun hoofdstad.

Integriteit

De Stelling van Amsterdam en zijn individuele attributen, zijn een compleet en integraal verdedigingssysteem. De fortificaties zijn in de laatste 40 jaar niet meer gebruikt voor militaire doeleinden. Vanwege de bouwbeperkingen in de gebieden rondom de forten is de linie goed behouden gebleven in het landschap, hoewel het in de toekomst onder druk kan komen te staan door ruimtelijke ontwikkelingen.

De ring van fortificaties vormen samen een groep van verbonden gebouwen en andere structuren, wiens homogeniteit en positie in het landschap onveranderd en herkenbaar is gebleven in alle gebieden. Zij vormen de hoofdverdedigingslinie samen met dijken, versterkingen, waterbouwkundige kunstwerken, forten, batterijen en andere militaire gebouwen en de structuren van het landschap.

Authenticiteit

De fortificaties zijn behouden zoals ze zijn ontworpen en gebouwd. De materialen en constructies zijn ook ongewijzigd. Geen deel van de Stelling is gereconstrueerd. De OUV komt tot uiting in de authenticiteit van het ontwerp (type forten, sluizen, batterijen, versterkingen), de gebruikte materialen (bakstenen, beton, gewapend beton), het vakmanschap en van de gebouwen/structuren in hun omgeving (als een met elkaar verbonden militair systeem in het door mensenhanden gemaakte landschap van polders en steden). De Stelling is een coherent door de mens gemaakt landschap, waarin zand en water door mensen zijn gebruikt voor hun ingenieursontwerpen, waardoor een goed definieerbaar landschap is gecreëerd.

3.3.1 Droogmakerij de Beemster

Date of inscription	1999
Criteria	(I), (II), (IV)
Property	Ruim 7208 hectare
Siteholder	Gemeente Beemster
Referentie UNESCO	899

Droogmakerij De Beemster is in 1999 geplaatst op de Werelderfgoedlijst van UNESCO. Het is een meesterwerk van creatieve planning. In het ontwerp van de droogmakerij zijn de idealen van de Oudheid en de Renaissance toegepast. De 17e-eeuwse idealen zijn nog steeds goed waarneembaar in het totale gebied. De Beemster heeft een (inter-)nationale voorbeeldfunctie gehad voor andere droogmakerijen en staat symbool voor een grote stap in de omgang van de mens met het water. Droogmakerij de Beemster dateert uit begin 17de eeuw en is een buitengewoon voorbeeld van het herwinnen/inpolderen van land ten behoeve van nieuwe landbouwgronden, woningen en waterveiligheid. Door technologische ontwikkelingen rondom windmolens destijds, is dit ambitieuze project gerealiseerd. De Beemster was het eerste grote project van meer dan 7.000 hectares. Vandaag de dag is De Beemster nog steeds een goedgeordend agrarisch landschap van velden, wegen, kanalen, dijken en dorpen.

De polder is in een rationeel geometrisch patroon ontworpen en gerealiseerd, volgens de principes van klassieke en Renaissance planning. Het concept dat ten grondslag heeft gelegen aan de ruimtelijke indeling van de droogmakerij de Beemster is sinds de aanleg in de 17e eeuw in essentie niet veranderd. Het ensemble van de droogmakerij bestaat naast het grid van wegen, waterlopen en percelen, grote mate van openheid, uit de ringdijk en ringvaart, relatief hooggelegen wegen met laanbeplanting, monumentale stolpboerderijen en molengangen, vijf forten van het Werelderfgoed de Stelling van Amsterdam en de nederzettingen Middenbeemster, Noordbeemster, Westbeemster en Zuidoostbeemster.

Criteria

I: Droogmakerij de Beemster is een meesterwerk van creatieve planning waar de idealen van de oudheid en Renaissance op landschapsontwerp zijn toegepast.

II: Het innovatieve en fantasierijke landschap van de Beemster had en heeft een diepgaande blijvende impact op inpolderingsprojecten in de wereld.

IV: De creatie van de Beemster markeert een grote stap voorwaarts in de relatie tussen mens en water, in een cruciale periode van sociale en economische ontwikkeling.

Integriteit

Sinds de creatie van de Beemster is de polder een onafhankelijke gemeente, binnen de ringdijk.

Hierdoor is het relatief makkelijk om alle elementen in het landschap, te beschermen. Het gridpatroon en specifiek de wegen met bomenlanen, het basisplan voor de waterlopen en de boezem

met de dijk, de omvang van de kavels en de schaal van bouwen is goed bewaard gebleven. Het landschap is niet geheel onveranderd gebleven. Een aantal stolpboerderijen zijn gesloopt, waarvan de entreepoorten nog wel zichtbaar zijn. De methode van peilbeheer is veranderd: van windkracht, naar stoomkracht, naar dieselkracht en nu naar elektriciteit. Circa 40 molens zijn in dit proces verdwenen. Er zijn geen specifieke bedreigingen voor het intellectuele en architectonische concept en ruimtelijke ontwikkelingen zijn gereguleerd. Toerisme vormt ook geen bedreiging.

Authenticiteit

Er is niets veranderd aan het onderliggende intellectuele en architectonische concept op basis waarvan de Beemster is gerealiseerd, sinds het ontstaan. De belangrijkste ontwerpprincipes zoals de verkaveling, waterwegen, wegen met laanbeplanting, de rindijk en boezem, de dorpenstructuur en lintbebouwing zijn intact. Dit wordt geïllustreerd door de kopergravure uit 1643/44 die bijna perfect op de huidige patronen past. De visuele ruimtebeleving en openheid van het landschap is vanaf bijna iedere hoek goed herkenbaar. De functie is nog steeds agrarisch, hoewel graanproductie is overgegaan in grasland, bollen- en fruitteelt en tuinbouw. Traditionele materialen worden voor de bouw nog steeds gebruikt, vooral de vorm van woningen sluit aan bij de traditionele bouw.

3.4 Concretiseren van de Outstanding Universal Value

De OUV is een omschrijving van de waarden van de werelderfgoederen en geeft daarmee de reden aan waarom de status van Werelderfgoed verleend is. Deze omschrijvingen bevatten concrete punten, maar ook abstractere beschrijvingen. Om de impact van de vier varianten van de A7 op de OUV van de Beemster en de Stelling van Amsterdam goed en herleidbaar te omschrijven, wordt de OUV geconcretiseerd in kernwaarden en attributen/kenmerken. Een attribuut voor de stelling van Amsterdam is bijvoorbeeld een fort, een inundatieveld of een inundatiekering. De impact van een wegontwerp op een attribuut en dus op de OUV is goed waarneembaar en goed te omschrijven.

De Rijksoverheid heeft voor het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), de OUV concreter gemaakt en daarmee opgenomen in de ruimtelijke wet- en regelgeving. De Barro omschrijvingen moeten een op een doorwerken in de provinciale ruimtelijke verordening en via deze verordening in de gemeentelijke bestemmingsplannen. Het Barro is hiermee een belangrijk ingrediënt voor de omschrijving van kernwaarden en kenmerken. In paragraaf 3.3 zijn de OUV van beide werelderfgoederen omschreven. In deze paragraaf is de Barro opgenomen. Samen zijn ze de basis voor de uiteindelijke kernwaarden, kenmerken en attributen op basis waarvan de HIA-toetsing plaatsvindt.

3.4.1 Barro-omschrijving kernkwaliteiten

In de Barro-regels (besluit algemene regels ruimtelijke ordening) staan de kernkwaliteiten van de werelderfgoederen beschreven. Voor de Beemster zijn dat:

1. Het unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven, vroeg 17de-eeuwse (landschaps-) architectonische geheel van de droogmakerij De Beemster, bestaande uit:

- Het vierkante gridpatroon van wegen en waterlopen en rechthoekige percelen.
- De ringdijk en ringvaart (continuïteit en eenheid in vormgeving).
- Het centraal gelegen dorp (Middenbeemster) op een assenkruis van wegen.
- Bebouwing langs de wegen.
- De relatief hooggelegen wegen met laanbeplanting.
- De monumentale en typerende (stolp)boerderijen en restanten van buitens.
- De oude 19de-eeuwse gemalen en molengangen.
- De structuur en het karakter van het (beschermd) dorpsgezicht van Middenbeemster.

2. Grote openheid.

3. Voor zover het Werelderfgoed De Beemster samenvalt met het Werelderfgoed De Stelling van Amsterdam, zijn de uitgewerkte universele waarden van het Werelderfgoed De Stelling van Amsterdam tevens van toepassing op het Werelderfgoed De Beemster.

Punt 3 is geen rechtstreekse kernkwaliteit van het Barro vanuit de OUV van UNESCO, maar een afgeleide van punt 1 en de combinatie van de Stelling van Amsterdam en droogmakerij de Beemster. De in het Barro vastgelegde kernkwaliteiten voor de Stelling van Amsterdam, zijn:

1. Het unieke, samenhangende en goed bewaard gebleven, laatnegentiende-eeuwse hydrologische en militair-landschappelijke geheel, bestaande uit:

- Een doorgaand stelsel van liniedijken (inundatiekeringen) in een grote ring rond Amsterdam.
- Sluizen en voor- en achterkanalen.
- De forten, liggend op regelmatige afstand, voornamelijk langs dijken.
- Inundatiegebieden
- Voormalige schootsvelden (visueel open) en verboden kringen (merendeels onbebouwd gebied).
- De landschappelijke inpassing en camouflage van de voormalige militaire objecten.

2. Relatief grote openheid.

3. Groene en relatief stille ring rond Amsterdam.

3.4.2 Kernwaarden gehanteerd in deze HIA

De kernwaarden welke de grondslag zijn voor deze HIA zijn opgemaakt op basis van de OUV-beschrijving, de Barro-kernkwaliteiten en voor de Stelling van Amsterdam ook op basis van de in de HIA A8-A9 gehanteerde kernkwaliteiten. Onderstaande kernwaarden maken het mogelijk om de HIA concreet uit te voeren. Het zijn deze kernwaarden die door de ruimtelijke ingrepen die gaan plaatsvinden, fysiek kunnen worden geraakt. Hierbij gebruiken we de term 'kernwaarden' en niet 'kernkwaliteiten', om verwarring tussen de in het Barro gehanteerde term kernkwaliteiten te voorkomen (zie de toelichting hierover in paragraaf 2.2). Onder de kernwaarden staan de attributen genoemd. Dit zijn de structuren, elementen en visuele aspecten, waardoor de universele waarde van de site tot uitdrukking komt

Stelling van Amsterdam

Kernwaarde 1: strategisch landschap

- Hoofdverdedigingslijn als ruggengraat van de linie.
- Contrast: binnen-buiten, veilig-onveilig, nat-droog.
- Bestaat uit waterkerende dijken en specifiek aangelegde liniewallen als aanvulling.

Kernwaarde 2: watermanagementsysteem

- Laaggelegen open polders die dienstdeden als inundatievlakte.
- Waterstaatkundige werken zoals, inundatie-, dam-, en schutsluizen, inundatiekeringen en doorvoerkanalen, voorzieningen aan dijklichamen zoals buisleidingen, hevels, beschoeiing en kommen.

Kernwaarde 3: militaire werken

- Fortencomplexen bestaande uit fort, fortwachterswoning, genieloods en eventueel bijgebouwen.
- Forten zijn ten opzichte van landschap (accessen en polders) en elkaar (maatgevende afstand) op strategische locaties gebouwd.
- Verboden kringen in drie delen (kleine kring op 300 meter, middelbare kring op 600 meter, grote kring op 1000 meter afstand), die beperkingen bepaalde voor bouwen en het planten van houtgewassen. Herkenbaar door groene openheid, relatieve stilte nabij steden en vrij zicht vanuit de forten en houten gebouwen.
- Batterijen: nevenbatterijen, geschutbeddingen (opstelplaatsen voor ge-schut) en aarden of betonnen opstelplaatsen; betonnen onderkomens in het veld; sectorparken, opslagterreinen met bergloods(en), voertuig-loods(en) en munitieopslag.
- Forten, polders, batterijen, waterstaatkundige werken, vormen één geïntegreerd systeem.

LEGENDA Stelling van Amsterdam

 A7	 akkers	 verboden kringen
 wegen	 grasland	 hoofdverdedigingslijn
 spoorlijn	 bos	 acces
 bebouwd gebied	 erven	 inundatiegebied
 water	 forten	
 inlaat	 houten huizen	

Kernwaarde Stelling van Amsterdam

Droogmakerij de Beemster

Kernwaarde 1: cultuurhistorisch agrarisch landschap

- Een levend en functioneel agrarisch landschap.
- Cultuurlandschap.
- Goed georganiseerd landbouwgebied.
- Openheid van het landschap.

Kernwaarde 2: ingenieus watermanagementsysteem

- Ringdijk en ringvaart (continuïteit en eenheid in vormgeving).
- Evolutie beheersing waterniveau: van windmolens, naar stoomgemalen, dieselmolens en elektrische gemalen.
- Waterhuishouding.
- Oude 19de-eeuwse gemalen en molengangen.

Kernwaarde 3: monumentale historische bebouwing

- Bebouwing langs de wegen
- Beschermd monumenten: (stolp)boerderijen, buitens, restanten van buitens, kerken, woningen, industriële gebouwen en molengangen, vijf forten van het Werelderfgoed de Stelling van Amsterdam).
- Historische structuren van de dorpen
- Structuur (op een assenkruis) en karakter van het (beschermd) dorpsgezicht van het centraal gelegen dorp Middenbeemster.

Kernwaarde 4: kopergravure als geometrische onderlegger voor de planontwikkeling en landschapsinrichting

- Kapitale investering en ambitieus project.
- Principes van ordening uit de klassieke en Renaissance periodes, een meesterwerk van creatieve planning.
- (Hooggelegen) wegen met laanbeplanting.
- Het vierkante gridpatroon van rechte wegen en waterlopen.
- Mathematische verdeling van kavels in vierkante en rechthoekige percelen.

LEGENDA Beemster

 A7

 wegen

 spoorlijn

 bebouwd gebied

 water

 inlaat

 akkers

 grasland

 bos

 erven

 stolpboerderij

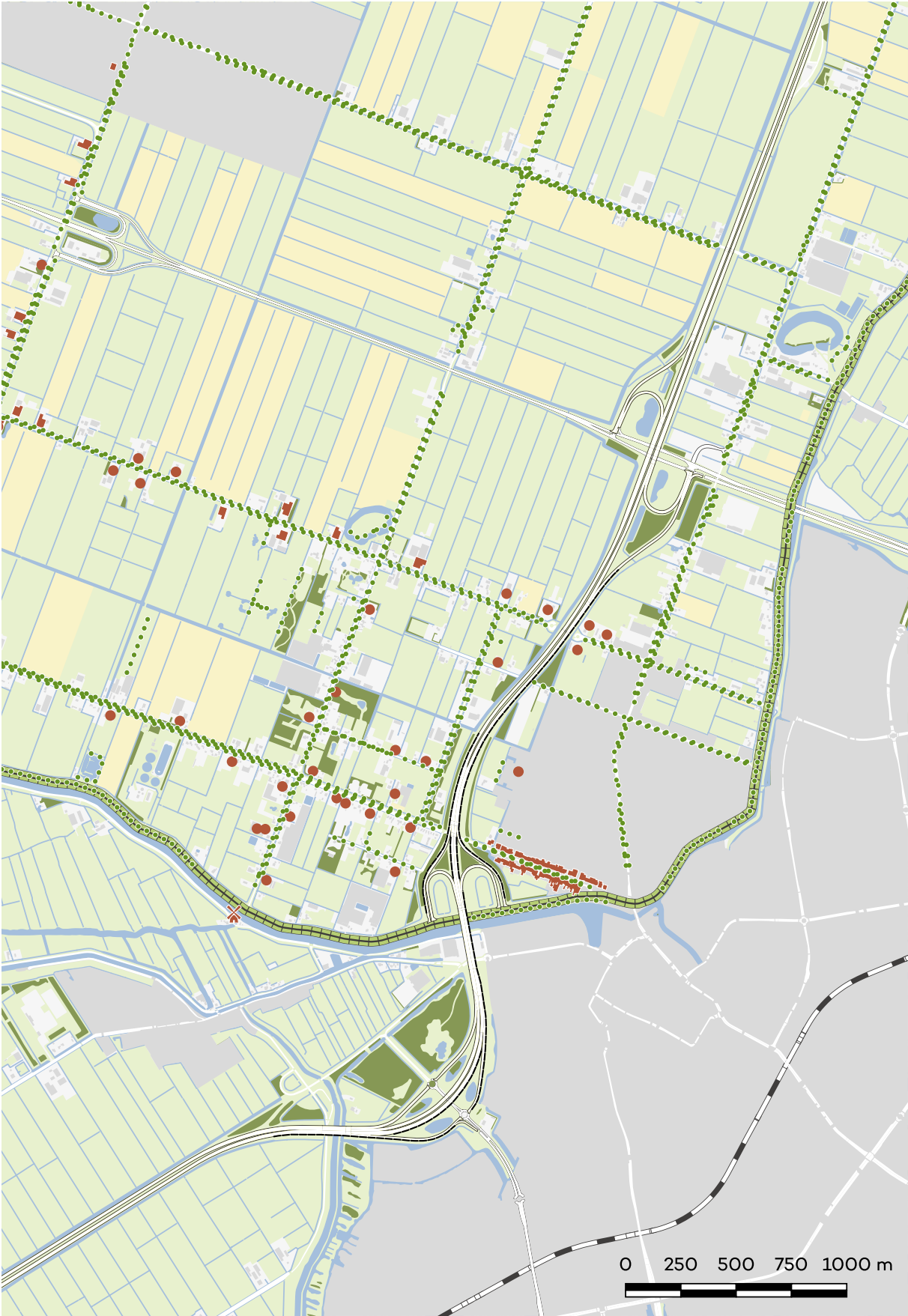
 molen

 monumenten

 dorpslint

 bomenrijen

 hoofdverdedigingslijn

Kernwaarde van de Beemster

3.5 Begrenzing Stelling van Amsterdam en Droogmakerij de Beemster i.r.t. tracé A7

In het geval van deze HIA is het bijzonder dat er twee verschillende werelderfgoederen over elkaar heen liggen en daarmee fysieke elementen/eigenschappen delen, maar waarachter een andere oorzaak/reden schuilgaat. De UNESCO-begrenzing van de Stelling van Amsterdam volgt de verkaveling van Droogmakerij de Beemster. In realiteit behoort de hele Beemster als inundatiepolder tot de Stelling van Amsterdam. Wanneer de Stelling in gebruik zou zijn, loopt de hele Beemster onder water.

De begrenzing van het Werelderfgoed Stelling van Amsterdam is opgenomen in het nominatiedossier. Begrenzing Stelling van Amsterdam met forten (v.l.n.r.) Middenweg, Nekkerweg en Benoorden Purmerend. De stippellijn is de UNESCO-grens. De zwarte doorlopende lijn is de hoofdverdedigingslijn van de Stelling en de rode cirkels zijn de zogenaamde ‘verboden kringen’. Te zien op de bovenste afbeelding.

Begrenzing Droogmakerij de Beemster, ten noorden en westen van de rode lijn, te zien op de onderste afbeelding.

Verboden kringen Stelling van Amsterdam bron: whc.unesco.org

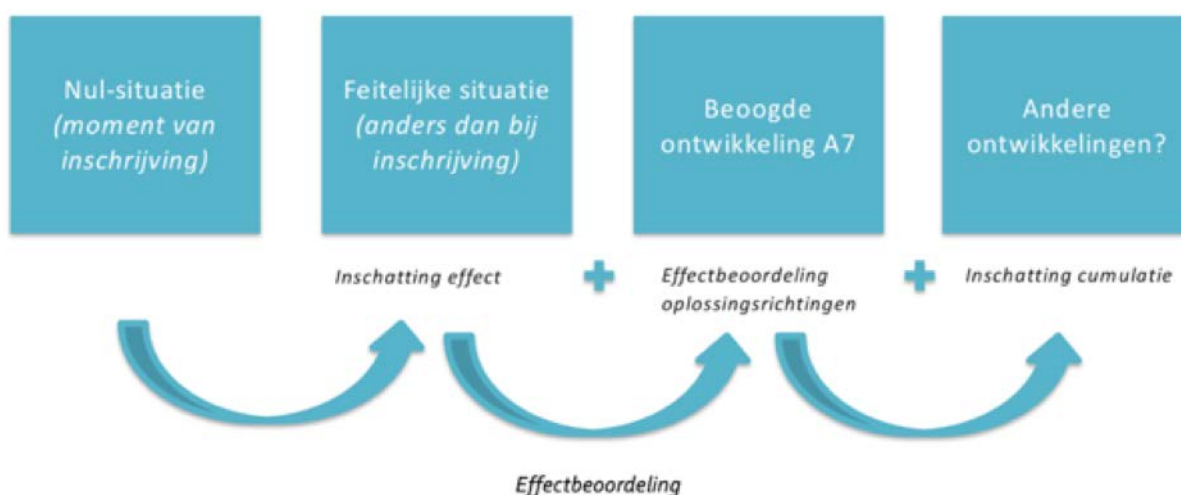

Begrenzing droogmakerij

3.6 Nul-situatie

Voordat een effectbeoordeling kan plaatsvinden is het van belang de nul-situatie goed te beschrijven. Bij een Heritage Impact Assessment is de nul-situatie de toestand van het Werelderfgoed op het moment dat de site als Werelderfgoed is ingeschreven in het register. Voor de Beemster is de nul-situatie zoals het Werelderfgoed er in 1999 bij lag, voor de Stelling van Amsterdam is dit 1996.

In de periode tussen inschrijving van beide werelderfgoederen en vandaag de dag, hebben er wijzigingen plaatsgevonden in het landschap van de Beemster en de Stelling van Amsterdam. Deze wijzigingen kunnen ten opzichte van de werelderfgoederen al impact hebben op de OUV, buiten de impact van de vier varianten welke in deze HIA worden getoetst. Om de effecten van de 4 varianten op de OUV zuiver te kunnen inventariseren, doen we dit vanuit de feitelijke situatie waarin de eventuele negatieve invloed van de periode tussen aanwijzing en nu, niet meetelt. Bij het hoofdstuk over cumulatie zal wel het complete beeld ten opzichte van de nul-situatie worden bekeken, inclusief eventuele toekomstige ontwikkelingen.

3.6.1 Nul-situatie

Op de onderstaande kaart op pagina 34 zijn de meest in het oog springende verschillen (toevoeging = rood, kleine verbouwingen = blauw, verwijderingen = groen) qua bebouwing en landgebruik tussen 1996 en 2018 weergegeven. Denk hierbij aan het verwijderen van kassen of het toevoegen van sportvelden/een golfbaan en woningen. Op basis van topografische kaarten uit 1996 en 2017 zijn veranderingen die opvielen geïnventariseerd. Kleine wijzigingen als verbouwingen aan woningen, zijn niet waarneembaar. Daarnaast is op basis van een locatiebezoek o.a. de nieuwe op- afrit bij de kruising N244 – Purmerenderweg opgenomen. De N244 is tussen de aansluiting met de A7 en de ringdijk van de Beemster (als grens van beide werelderfgoederen) op verschillende punten aangepast. Bij de op- en afritten hebben rotondes plaatsgemaakt voor kruisingen en wordt er nog een rotonde gerealiseerd om de Purmerenderweg en de N244 te verbinden. Ook is de rijbaan van de N244 aan beide zijden verdubbeld. De Tuinhoek is als afwijkend deel van de Beemster, uniek binnen de Droogmakerij door haar kleinschaligheid. Aan het dorp Zuidoostbeemster zijn in de loop der tijd woningen toegevoegd welke

de kleinschalige cultuurlandschappelijke Tuinhoek van een meer groen/landbouw gebied hebben gewijzigd in stedelijk gebied. Hierbij lijken historische perceelgrenzen sturend te zijn geweest in de planning van de nieuwbouw. De voor de Beemster unieke verkaveling en mathematische verdeling van percelen is hiermee aangetast, met name ten oosten van de A7. Wanneer dit wordt gezien vanuit de authenticiteit en integriteit van de kernwaarden 'cultuurhistorisch agrarisch landschap' en 'kopergravure als geometrische onderlegger voor de planontwikkeling en landschapsinrichting' van Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster en de unieke plek die de Tuinhoek hierbinnen inneemt, kan gesproken worden over matige veranderingen. Zo verdwijnt de agrarische functie uit het landschap en gaat het cultuurlandschap langzaam op in stedelijk landschap en is de relatieve openheid van het landschap niet meer herkenbaar. Hierdoor heeft ter plaatse een grote impact plaatsgevonden op de OUV en haar kenmerken.

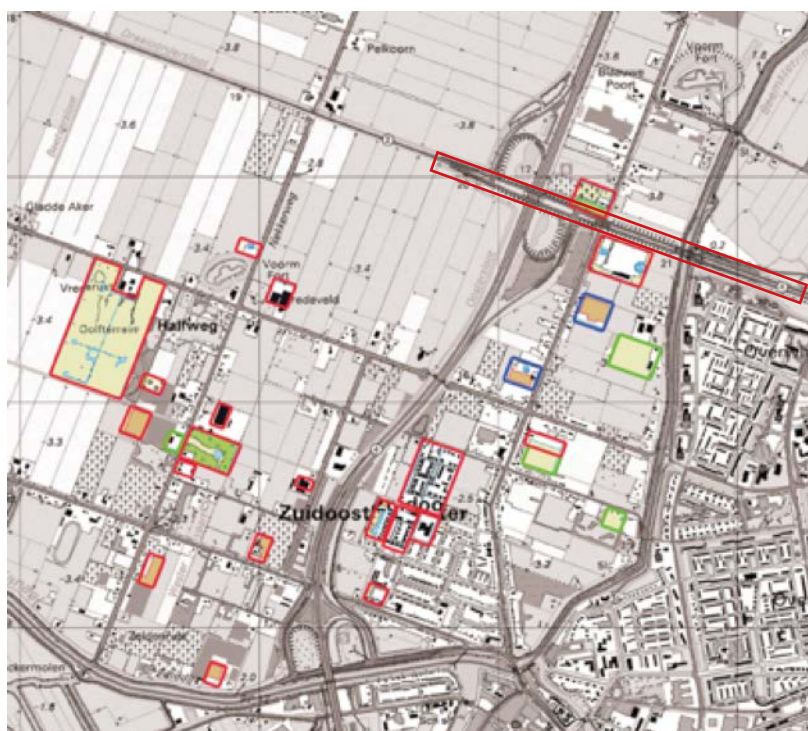
Buiten de Tuinhoek, ten westen van de Nekkerweg, zijn twee percelen landbouwkundig akker- en weideland omgezet naar een golfbaan met her en der bosschages. De golfbaan is gesitueerd in de inundatievlakte en binnen de verboden kring van Fort aan de Nekkerweg. Bezien vanuit de authenticiteit en integriteit van het kenmerk 'militaire werken' en 'watermanagementsysteem' van Werelderfgoed de Stelling van Amsterdam is de grote openheid die het gevolg is van de inundatiepolder en verboden kringen vanuit de Stelling van Amsterdam, en het agrarische cultuurlandschap vanuit Droogmakerij de Beemster, veranderd. Met terugwerkende kracht is dit te beoordelen als een kleine verandering, met een gering effect op de kernwaarden van het Werelderfgoed.

In de periode tussen 1996 (aanwijzing Stelling van Amsterdam) en 2017/2018 hebben er veranderingen plaatsgevonden (zie afbeelding op pagina 34). Met name de uitbreiding van Zuidoostbeemster springt in het oog. In het UNESCO-nominatiedossier voor Droogmakerij de Beemster uit 1999 is een zin opgenomen waar het over 'development pressures' gaat: 'An essential point for the spatial quality of De Beemster is that the regional plan does not permit any further urban development in the small area of Zuidoostbeemster'. Het hier genoemde regionale (provinciale) plan liet destijds geen nieuwe stedelijke ontwikkeling toe in Zuidoostbeemster. Bij 'nieuw' hoorde toen niet reeds geplande ontwikkeling, maar wel nieuw te plannen ontwikkeling. In het tijdens de nominatie vigerende bestemmingsplan 'Zuid-Oost 1971' was geen ontwikkelingsruimte opgenomen.

De gemeentelijke structuurvisie uit 1996, met hierin bedachte ontwikkelingen, was tijdens de nominatie al bekend. Deze structuurvisie, met daarin opgenomen enkele ruimtelijke ontwikkelingen zoals woningbouw, is meegenomen in de UNESCO-nominatie. UNESCO was hierdoor bekend met de ontwikkelruimte en heeft op basis daarvan geconcludeerd dat nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen bovenop degene die al in de structuurvisie waren opgenomen, ongewenst waren. In 2009 is een 'state of conservation' rapportage ingediend bij UNESCO. Hierin zijn de ontwikkelingen in Zuidoostbeemster uitgebreid omschreven: de hoeveelheid 'housing units' die worden toegevoegd, de manier waarop (aansluitend op linten en in nieuwe buurten achter deze linten) is toegelicht onder de kop 'visual quality'.

Concluderend

De veranderingen zijn globaal in beeld gebracht. Er zijn nieuwe toevoegingen gedaan die in feite negatieve effecten op de kernwaarden hebben gehad. Maar met het indienen van het 'state of conservation' rapport in 2009, waarin de plannen goed zijn omschreven, was UNESCO bekend met de ontwikkeling. UNESCO heeft op basis van de 'state of conservation-rapportage' niet gereageerd en niet aangegeven dat het gevoerde beleid niet strookt met de UNESCO-status. Dit betekent voor deze HIA dat de feitelijke situatie het uitgangspunt is en dat de feitelijke situatie in feite een nieuwe nul-situatie is waar UNESCO van op de hoogte is. Daarmee wordt de verandering die de aanpassing van de A7 met zich meebrengt op zichzelf beoordeeld, zonder (negatieve) bagage van ontwikkelingen uit het verleden. Dit wil niet zeggen dat alle ontwikkelingen, ook die bij nominatie bekend waren (in opgave, waarschijnlijk niet in vorm), kunnen worden gerealiseerd zonder aantasting van de OUV.

Veranderingen tussen 1996 en 2018

Legenda:

- ▭ toevoeging
- ▭ kleine verbouwing
- ▭ verwijderingen

3.7 Feitelijke situatie

Op basis van een locatiebezoek is de feitelijke situatie van de beide werelderfgoederen in relatie tot hun kernwaarden geïnventariseerd. De uitkomsten zijn in deze paragraaf weergegeven.

3.7.1 Feitelijke situatie van de A7 t.o.v. Stelling van Amsterdam

De Stelling van Amsterdam heeft in 1996 de status van Werelderfgoed gekregen. Vanuit de kernwaarden bezien zijn er duidelijke kenmerken van de SvA in de (directe) omgeving van het tracé van de A7 aanwezig. De kenmerken van de Stelling bevinden zich voor het grootste gedeelte bij de doorkruiste Volgerweg (=hoofdverdedigingslijn) en ten noorden van de Volgerweg (=inundatiepolder en schootsveld/verboden kring). Aan de zuidzijde nabij Zuidoostbeemster en de brug over het Noordhollandsch Kanaal is de Stelling minder manifest aanwezig. De Stelling van Amsterdam is een systeem bestaande

uit een aaneenschakeling van inundatiepolders door middel van stuwen en sluisen, fortcomplexen die de accessen bewaken en open schootsvelden. Daarbij zijn de fortcomplexen en waterstaatkundige werken zelf pareltjes van de techniek, waarin veel nuance en verscheidenheid schuilgaat. Dit laatste is in deze HIA niet meegenomen. De eventuele impact van de varianten op de Stelling van Amsterdam zal zich op het systeemniveau voordoen, omdat het gaat om een bestaand tracé welke in meer of mindere mate wordt gewijzigd. Hierbij worden geen waterstaatkundige werken of forten aangetast.

Geluidsscherm aan oostzijde A7 bij voetgangersbrug Volgerweg

Volgerweg aan westzijde A7, hoofdverdedigingslijn met aan uiteinde het geluidsscherm van de A7

Volgerweg aan oostzijde A7

Kernwaarde 1: strategisch landschap

De Volgerweg is de hoofdverdedigingslijn van de Stelling van Amsterdam. Daarmee is de Volgerweg een belangrijk onderdeel van de Stelling van Amsterdam die door de A7 wordt doorsneden. De Hoofdverdedigingslijn ligt ongeveer 80 centimeter hoger dan het omliggende gebied en is daarmee even hoog als het tracé van de A7. De weggebruiker ervaart geen ‘confrontatie’ met de inundatiekering/ hoofdverdedigingslijn. De door de A7 doorsneden Volgerweg kruist de snelweg met een voetgangersbrug die haaks op de snelweg staat en daardoor de rechte hoofdverdedigingslijn een knik bezorgt.

Het contrast tussen de ‘buitenzijde’ (=onveilig, nat en open) en de ‘binnenzijde’ (=veilig, droog en minder open) van de linie is zichtbaar in de overgang van het grootschalige open polderland van de Beemster naar de kleinschalige Tuinhoek. Dit verschil in schaal komt voort uit het ontwerp van de droogmakerij, waarin de Tuinhoek als kleinschaliger onderdeel was opgenomen. De verboden kringen rondom de forten zijn nog grotendeels open.

Open gebied, ‘buitenzijde’ SvA

Kleinschalige gebied van de Tuinhoek, ‘binnenzijde’ SvA. Beiden gezien vanaf voetgangersbrug Volgerweg)

Inlaatsluis Zuidelijke Beemsterringdijk in 1944

Inlaatsluis Zuidelijke Beemsterringdijk recent

Duiker met ophaalwerk bij kruising Jispersloot en Volgerweg

Kernwaarde 2: watermanagementsysteem

De A7 ligt in het gebied tussen afslag Purmerend-Noord en de Volgerweg geheel in de inundatievlakte van de Stelling van Amsterdam, welke overeenkomt met de Droogmakerij de Beemster. Daarnaast loopt de hoofdverdedigingslijn over een dijklichaam op de Volgerweg en de Nekkerweg. Het dijklichaam ligt circa 80 cm hoger dan het omliggende gebied. In de dijk zijn verschillende duikers aanwezig, maar niet in de directe nabijheid van het tracé van de A7. Het dijklichaam zelf vormt een kering die het water in de inundatievelden vasthield. In de Zuidelijke Beemsterringdijk bevindt zich (op enige afstand van de A7) een inlaatsluis met bijbehorende opvangkom. Daar waar de Volgerweg de Jispersloot kruist (ook op

enige afstand), bevindt zich een duiker ten behoeve van de inundatie ten noorden van de Volgerweg. Dit deel van de snelweg ten noorden van de Volgerweg ligt in de verboden kring van fort 'Benoorden Purmerend'. Mede door de verboden cirkel en inundatiezone, heeft het landschap ten noorden van de Volgerweg (ook hoofdverdedigingslijn) een grote openheid.

Planologisch is de grens van de Stelling van Amsterdam bepaald op basis van het patroon van de Beemster. Dit is fysiek minder duidelijk herkenbaar in het landschap. Het oorspronkelijke inundatieveld omvatte de gehele droogmakerij en had daarmee ook een duidelijke grens (de ringdijk).

Kernwaarde 3: militaire werken

Ten aanzien van het A7 tracé liggen twee fortcomplexen (inclusief fortwachterswoning en andere bijgebouwen) duidelijk in het zicht, als 'groene eilanden' in de polder. Dit zijn 'Fort aan de Nekkerweg' en het 'Fort benoorden Purmerend'. De forten in de Beemster hebben een duidelijke relatie met de rand (=ringdijk) van de Beemster, welke ook hoofdverdedigingslijn is (met uitzondering van het deel in de Tuinhoek). Fort Benoorden Purmerend is gebouwd ter verdediging van de accessen gevormd door de Beemsterringdijk, Purmerenderweg en Rijperweg. Het fort is als verdedigbaar aardwerk gereedgekomen in 1895. Het bomvrije hoofdgebouw is in 1912 gereedgekomen. Nu is er een wijnimporteur in het fort gevestigd.

(Fort benoorden Purmerend, met rechts het acces Oostdijk (tevens ringdijk Beemster)).

(Fort aan de Nekkerweg, met rechts het acces Nekkerweg. Rechts van de Nekkerweg ligt de inundatiepolder)

Tussen de genoemde forten staan aan de Purmerenderweg enkele 'niet militaire elementen', die door de stelling zijn bepaald. Dit zijn in ieder geval twee houten woningen. Binnen de verboden kringen moesten bouwwerken van hout zijn, zodat deze snel afgebroken konden worden en daarmee geen schuilplaats voor de vijand konden vormen.

In 1886 is dit fort als verdedigbaar aardwerk gereedgekomen. In 1912 is het bomvrije gebouw opgeleverd, ter verdediging van de accessen gevormd door de Nekkerweg en Volgerweg. Tussen het Fort aan de Nekkerweg en het verder op gelegen fort Middenweg, ligt de inlaatsluis waardoor de Beemster onderwater gezet kon worden. Nu is er een wellness resort gevestigd in het fort.

Beide forten hebben aan de buitenzijde geen grote vanaf buiten de forten zichtbare wijzigingen ondergaan. De Kringenwet die in 1951 is ingetrokken, heeft er mede voor gezorgd dat tot die tijd de verboden kringen en inundatievelden hun openheid hebben behouden.

Houten woning aan de Purmerendseweg binnen verboden kring, nabij 'fort Benoorden Purmerend'

Fort aan de Nekkerweg met aan de horizon de A7

3.7.2 Feitelijke situatie van de A7 t.o.v. Droogmakerij de Beemster

Droogmakerij de Beemster heeft in 1999 de status van Werelderfgoed gekregen. Vanuit de kernwaarden bezien zijn er kenmerken van de Beemster in de (directe) omgeving van het tracé van de A7 aanwezig. De grootschalige kenmerken van de Beemster bevinden zich met name ten noorden van waar de A7 de Volgerweg kruist. Aan de zuidzijde nabij Zuidoostbeemster en de brug over het Noordhollandsch Kanaal zijn de kenmerken van de Tuinhoek (welke altijd al kleinschaliger was) van de Beemster zichtbaar aanwezig nabij de A7.

Open cultuurhistorisch agrarisch landschap van de grootschalige Beemster, gezien vanaf Fort aan de Nekkerweg

Kernwaarde 1: cultuurhistorisch agrarisch landschap

Het cultuurlandschap en de openheid van het landschap manifesteert zich ten noorden van de Volgerweg, daar waar de Beemster samenvalt met de inundatiezone van de Stelling van Amsterdam. Het land staat hier ook nog bijna geheel in dienst van de landbouw en is daarmee een levend en functioneel agrarisch landschap.

Grote openheid ten noordwesten van de A7, bij voetgangersbrug Volgerweg

Voor de Tuinhoek geldt een kleinschaliger en meer gesloten karakter met van oudsher aanwezige elementen als erfgransbeplanting en boomgaarden. Vanaf de snelweg is door bomen en struiken dit deel van de Beemster niet goed waarneembaar. Ten noorden van de Volgerweg heeft weidelandbouw (gras) de overhand. In de Tuinhoek ten zuiden van de Volgerweg, geldt een divers beeld van kassen, boomgaarden en kleine weilanden. Enkele kassencomplexen zijn in gebruik als caravanstalling.

Kleinschalige cultuurlandschap van de Tuinhoek vanaf de Vredenburgweg met de A7 in de doorkijk

Relatieve openheid en cultuurlandschap van de Tuinhoek, direct ten westen van de A7 (achter bebossing)

Kernwaarde 2: ingenieus watermanagementsysteem

Bij de brug van de A7 over het Noordhollandsch Kanaal kruist de snelweg de ringdijk en de ringvaart, die om de hele Beemster een eenheid vormen en essentieel zijn voor de droogmakerij. Oude nog zichtbare molengangen, bevinden zich niet in deze hoek van de Beemster. De A7 heeft bij de aanleg een aantal sloten die deel zijn van de waterhuishouding onderbroken. Daar waar sprake is van het verbreden van het talud, zullen sloten die deel zijn van de waterhuishouding, worden aangetast.

Ringdijk en ringvaart nabij aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster, met brug van de A7

Kernwaarde 3: monumentale historische bebouwing

De A7 kruist van zuid naar noord een aantal wegen die uit zichzelf deel uitmaken van de historische wegenstructuur (vierkanten gridpatroon) van de Beemster, waaraan (monumentale) bebouwing staat:

- - Het Noorderpad: is een door de A7 doorsneden weg (onderdeel van het gridpatroon van de Beemster) met aan weerskanten van de snelweg geen bouwwerken met monumentenstatus. Wel staat er aan de oostzijde aan het Noorderpad 14 van de A7 een karakteristieke stolpwooning.
- De Zuiddijk: welke ook de ringdijk van de Beemster is. Hier is in de directe omgeving van de afslag geen (monumentale) bebouwing aanwezig. De Zuiddijk loopt door onder de A7.
- De Zuiderweg: een straat (onderdeel van het gridpatroon van de Beemster) met karakteristieke lintbebouwing en woningen in het dorp Zuidoostbeemster, welke doorloopt via een tunnel onder de A7. Dit is geen beschermd dorpsgezicht.
- Het Zuiderpad: is een door de A7 doorsneden weg (onderdeel van het gridpatroon van de Beemster) met aan weerskanten van de snelweg geen (monumentale) historische bebouwing.
- Het Middenpad: is een door de A7 doorsneden weg (onderdeel van het gridpatroon van de Beemster) met aan weerskanten van de snelweg geen (monumentale) historische bebouwing.

Viaduct A7 over Zuiderweg

Karakteristieke lintbebouwing aan de Zuiderweg ten oosten van de A7

- De Volgerweg: is een door de A7 doorsneden weg (onderdeel van het gridpatroon van de Beemster), die opnieuw ‘verbonden’ is door middel van een voetgangersbrug welke haaks op de A7 staat en daarmee de rechte lijn van de Volgerweg een knik bezorgt. Aan de westzijde bevindt zich nabij de A7 een groot buiten ‘Mariënheuvel’ (geen monumentenstatus). Aan de oostzijde bevindt zich op nummer 84 een karakteristieke stolpwooning, welke geen monumentenstatus heeft maar wel deel uitmaakt van deze kernwaarde. Het rijksmonumentenregister geeft voor Volgerweg 83 een ‘bakstenen boogbrug met bakstenen hekpijlers, met twee levensgrote vrouwenfiguren bovenop de pijlers’ aan. Een toegangspoort tot voormalig buiten ‘Zwaansvliet’. Dit monument is verplaatst naar de Nekkerweg, nabij nummer 64 en speelt in deze HIA geen rol.
- Provinciale weg N244: hier bevindt zich de afslag Purmerend Noord als verhoging in het landschap. In de nabijheid van de afslag, welke ook de noordelijke grens van deze HIA is, bevindt zich Fort Benoorden Purmerend, een fort van de Stelling van Amsterdam. Het fort is vanaf de A7 (in de zomer) slecht zichtbaar. De N244 zelf is in het begin van de jaren 80 aan het grid van de Beemster toegevoegd, door deze parallel aan de Draaioordersloot te realiseren

Karakteristieke stolpwooning aan Volgerweg, direct ten oosten van de A7, met op de achtergrond het geluidsscherm

Mariënheuvel direct te nwesten van de A7 aan de Volgerweg

Kernwaarde 4: kopergravure als geometrische onderlegger voor planontwikkeling en landschapsinrichting

De principes van ordening uit klassieke en Renaissance periodes zijn in de wegen- en landschapstructuur zichtbaar aanwezig door het gridpatroon van vierkanten. Een wegenstructuur die bij de realisatie van de A7 grotendeels (van de 6 wegen zijn er 3 geheel en 1 deels doorsneden) is onderbroken in de Tuinhoek.

In de UNESCO-nominatie wordt gesproken over de inpassing van de A7 als 'opgenomen in de gridstructuur door deze parallel aan te leggen met de Purmerenderweg'. In de Tuinhoek zit een curve in de weg waardoor deze afwijkt van de gridstructuur.

Noorderpad aan westzijde A7

vervolgfoto: Zicht op de geluidswal van de A7 vanaf het Noorderpad

In de Tuinhoek is de kleinschalige mathematische verdeling van kavels in diverse maten, herkenbaar in het landschap aanwezig. De kleinschaligheid ten opzichte van de grootschaligheid ten noorden van de Volgerweg maakt de mathematische verdeling van kavels goed beleefbaar. Ten noorden van de Volgerweg is het landschap van de Beemster grootschalig en weids, waarin de grote mathematische kavels in vierkanten en rechthoeken duidelijk zichtbaar, maar door de grootsheid minder goed beleefbaar zijn. Uit deze mathematische verdeling blijkt ook de toepassing van de principes uit de Klassieke Oudheid en Renaissance. De Volgerweg, Zuiderweg, Zuiderpad, Vredenburgweg, Purmerenderweg en Rijperweg. Zijn als hoger gelegen wegen met laanbeplanting duidelijk herkenbaar in het landschap.

Kleinschalige mathematische verdeling in de Tuinhoek, vanaf de Vredenburgweg met de A7 in de doorkijk

Grootschalige mathematische verdeling in de Beemster, vanaf de N244 met zicht op de Middenbeemster

4

Planbeschrijving

4.1 Introductie MIRT-verkenning

De MIRT-verkenning Corridorstudie Amsterdam – Hoorn (CAH) is gericht op het verbeteren van de bereikbaarheid in de corridor tussen Amsterdam en Hoorn met het oog op de economische concurrentiepositie van het gebied, waarbij gelijktijdig een aantrekkelijke leefomgeving moet worden gerealiseerd. Drie ambities vullen de verkeerskundige hoofddoelstelling aan, waarvan er één luidt: ‘rekening houden met – en waar mogelijk versterken van – landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden’. Voor een onderdeel van de A7 tussen de afslagen Purmerend Zuid en Purmerend Noord, worden vier varianten onderzocht die in meer of mindere mate effect kunnen hebben op de UNESCO-werelderfgoederen Stelling van Amsterdam en Droogmakerij de Beemster. Aansluiting Purmerend-Zuid valt buiten beide werelderfgoederen. Aansluitingen Purmerend / Zuidoostbeemster en Purmerend-Noord vallen binnen beide UNESCO-werelderfgoederen. De HIA beoordeelt de impact van ruimtelijke ontwikkelingen op Werelderfgoed en zal daarom ingaan op de aansluitingen en wegdelen die binnen de UNESCO-begrenzing vallen. Wat de effecten en hun mogelijke consequenties zijn wordt beoordeeld via deze Heritage Impact Assessment (HIA).

De HIA geeft inzicht in de aard en omvang van de effecten van de vier varianten op de kernwaarden van beide werelderfgoederen alsmede in de mogelijke mitigerende en/of compenserende maatregelen die noodzakelijk zijn om de werelderfgoedstatus niet in gevaar te brengen. De HIA moet aantonen of en hoe er wordt voldaan aan de hierboven geciteerde hoofddoelstelling. Afsluitend moet de HIA bijdragen aan een transparante afweging en besluitvorming ten behoeve van een voorkeursalternatief.

4.2 Planbeschrijving per variant

Tussen de aansluitingen Purmerend Zuid en Purmerend Noord zijn vier varianten uitgewerkt in de ‘elementaire ontwerpen’ van 13 juli. Deze elementaire ontwerpen zijn de basis voor deze HIA. In deze elementaire ontwerpen is een extra ruimtebeslag opgenomen van 5 à 10 meter voor het verruimen van watergangen en het herplaatsen van geluidsschermen. Ten noorden van de brug over het Noordhollandsch Kanaal is er sprake van Werelderfgoedstatus van Droogmakerij de Beemster en de Stelling van Amsterdam. Ten zuiden van het Noordhollandsch Kanaal geldt deze status niet. Het huidige talud van de A7 doorsnijdt beide werelderfgoederen. De vier varianten variëren hier en der in ruimtebeslag. In deze paragraaf een omschrijving (aangeleverd door Rijkswaterstaat bij de start van het project) van de vier varianten met hun wijzigingen ten aanzien van de huidige situatie en de ligging van de varianten in het landschap. De ligging in het landschap wordt in vier onderdelen nader omschreven, vanwege de verschillende aard van het landschap en ‘raakvlakken’ met de Werelderfgoederen ter plekke:

- Aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster.
- Door de Tuinhoek.
- Volgerweg e.o.
- Aansluiting Purmerend Noord.

Naast deze vier onderdelen gaan we in de beoordeling uit van een aantal aannames. Dit is noodzakelijk omdat in de elementaire ontwerpen nog niet alles in detail is uitgewerkt. Deze aannames zijn:

- Geluidsschermen komen terug op de plek/ter hoogte van de plek waar ze nu ook staan, plus 1 meter in hoogte (van 4 naar 5 meter).
- De afstand tussen geluidsscherm en vangrail bedraagt circa 2.5 meter, de vangrail is circa 80 centimeter hoog en 80 centimeter breed.
- Lantaarnpalen komen terug op de plek/ter hoogte van de plek waar ze nu ook staan, tussen vangrail en geluidsscherm.
- Verkeersborden naast/boven de weg komen terug op dezelfde plek vergeleken met de huidige situatie. Constructies voor borden over de weg, zullen over beide weghelften liggen (nu komt ook gescheiden voor).
- In de elementaire ontwerpen heeft Antea Group de nieuwe kade van de watergang weergegeven. Deze lijnen zijn gebruikt als 'grens' van de invloed van de variant op het landschap en de watergang.
- Aan de hoogte van de wegligging verandert niets. Toevoegingen (bruggen, parallelwegen) zijn op dezelfde hoogte ontworpen zoals die geldt voor de huidige snelweg.
- Aansluiting van de snelweg op het onderliggende wegennet door middel van rotondes. Deze zijn in de elementaire ontwerpen nog niet meegenomen in ruimtebeslag en ontwerp. Hierbij is sprake van 'turborotondes' met een straal van 30 meter bij aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster en een 'enkelstrooksrotonde' met een straal van 25 meter op de plek in variant D waar de nieuwe parallelweg de Zuiderweg kruist.

Variant A, verbreding van de A7 naar 2x3 rijstroken met 2 'halve' aansluitingen

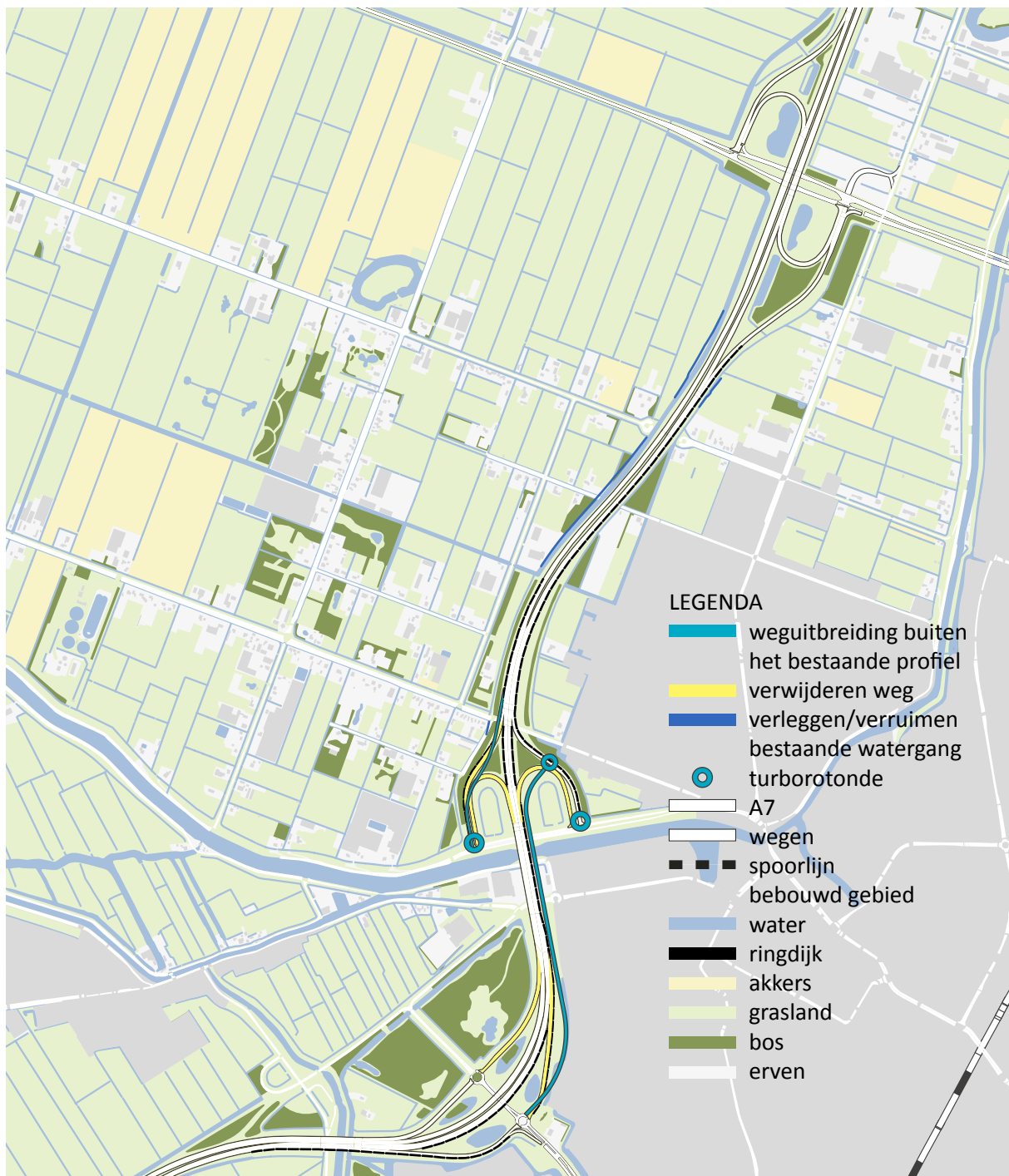
Met het verbreden van de A7 naar 2x3 rijstroken is er in combinatie met de verkeerstoename te weinig ruimte om veilig te weven tussen de aansluitingen Purmerend / Zuidoostbeemster en Purmerend Zuid. Dit kan op verschillende manieren opgelost worden: door het verplaatsen van één of beide aansluitingen om meer weeflengte te creëren of door het laten vervallen van een aansluiting.

Variant A met 'halve' aansluitingen gaat uit van de bestaande ligging van de aansluitingen. Hierbij vervallen bij de aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster de toerit richting Amsterdam en de afrit vanuit Amsterdam en bij de aansluiting Purmerend Zuid (valt buiten Werelderfgoed) de toerit richting Hoorn en de afrit vanuit Hoorn. Via een parallelstructuur, waarbij een nieuwe brug over het Noordhollandsch Kanaal wordt gebouwd, worden de beide halve aansluitingen met elkaar verbonden. Verkeer dat voorheen gebruik maakte van de vervallen toe- en afrit Purmerend / Zuidoostbeemster wordt op deze wijze doorgeleid naar de aansluiting Purmerend Zuid en verkeer dat voorheen gebruik maakte van de vervallen toe- en afrit Purmerend Zuid wordt op deze wijze doorgeleid naar de aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster. De uitbreiding naar 2x3 rijstroken zelf past vrijwel geheel binnen het bestaande profiel. Er wordt geen bestaande bebouwing aangetast.

Variant A in het landschap

- Aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster: op een reeds aanwezig bruggenhoofd moet een nieuwe brug aan de oostzijde van de bestaande brug over het Noordhollandsch Kanaal worden gebouwd. Ten aanzien van de huidige situatie komt er beperkte ruimte vrij door het vervallen van de oprit in richting Amsterdam en de afrit naar Purmerend / Zuidoostbeemster. De aansluitingen van de overblijvende op- en afrit worden met turborotondes met een doorsnede van 60 meter (inclusief berm en voet- en fietsinfrastructuur) aan het onderliggende wegennet aangesloten.
- Door de Tuinhoek: hier is een kleine uitbreiding van het talud noodzakelijk. Ten westen van de A7 wordt ten zuiden van de Volgerweg over een lengte van circa 500 meter het talud met enkele meters verbreed, waardoor een watergang moet worden aangepast/verplaatst. Er wordt geen bestaande bebouwing aangetast. De geluidsschermen komen terug op de plek waar deze nu al staan, op 2.5 meter buiten de vangrail. De geluidsschermen worden verhoogd van 4 naar 5 meter.
- Ter hoogte van de Volgerweg: waar de A7 2x3 rijstroken krijgt, geldt uitbreiding van het talud met enkele meters. Hiervoor moet de aanwezige sloot enkele meters worden verlegd net ten noorden en net ten zuiden van de Volgerweg. Bij de Volgerweg zelf lijkt dit niet nodig te zijn.
- Aansluiting Purmerend Noord: Bij aansluiting Purmerend Noord is er geen extra ruimtebeslag ten opzichte van de huidige situatie.

Variant A: een nieuwe brug van circa 12,5 meter breed ten oosten (op bestaand bruggenhoofd) naast de bestaande, met een opening van enkele meters tussen beide bruggen. Totale breedte beide bruggen inclusief tussenruimte: circa 55 meter.

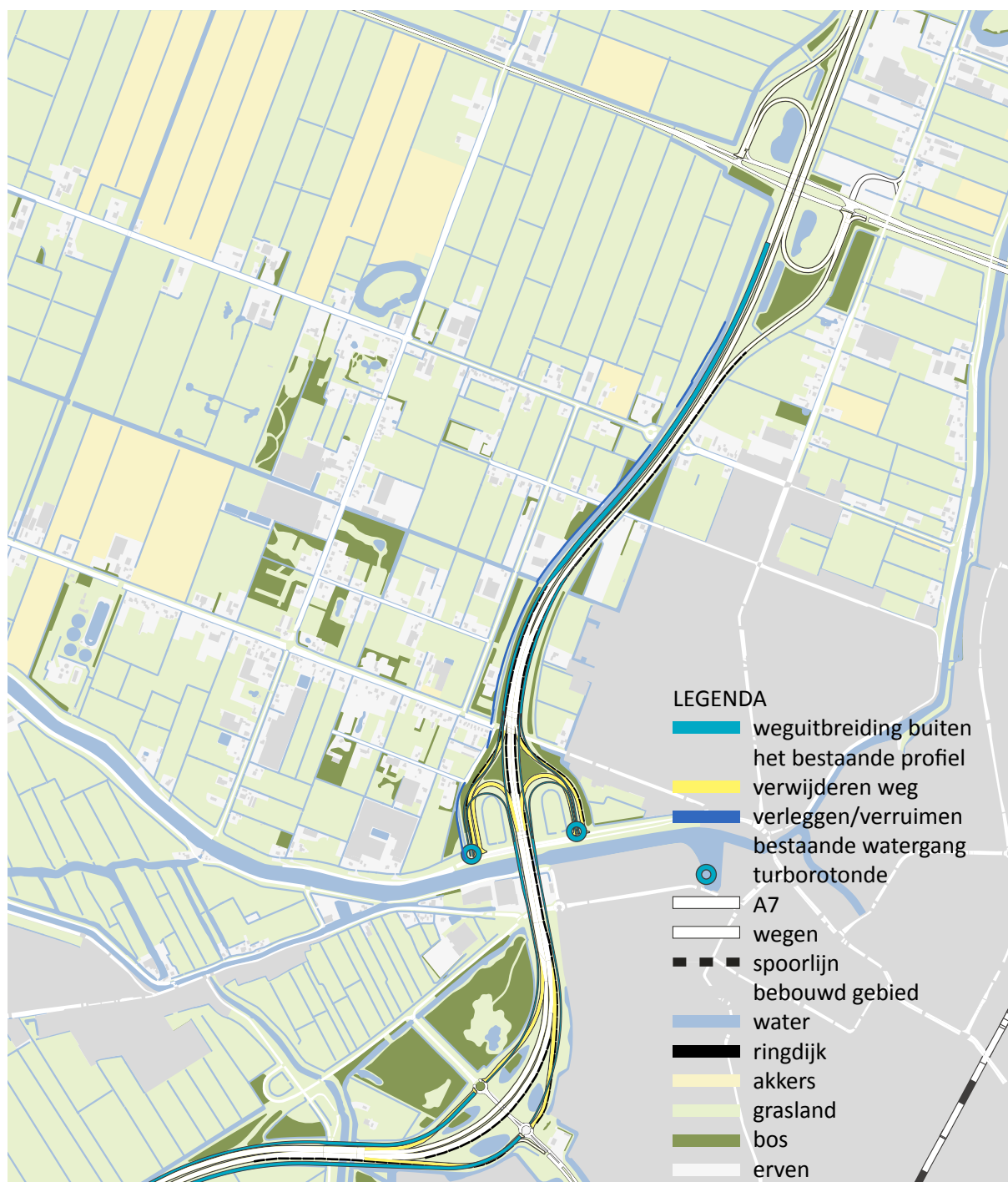
Variant B, A7 met hoofd- en parallelbaan (2x2+1)

Om het probleem met te korte weefstroken op te lossen, wordt de A7 in deze oplossing voorzien van een doorgaande hoofdrijbaan met twee rijstroken en een aparte parallelbaan voor het lokaal (afslaand) verkeer naar Purmerend Zuid en Purmerend / Zuidoostbeemster. Halve aansluitingen zijn op deze wijze niet nodig.

Deze variant kent een ruimer profiel ten aanzien van varianten A en C. Aan de oostzijde is de parallelbaan inpasbaar. Aan de westzijde is voor de parallelbaan circa 13 meter extra nodig, plus ruimte voor verruimen watergangen en herplaatsen van geluidsschermen. Deze extra ruimte is opgenomen in het elementaire ontwerp. In deze variant komen twee extra bruggen over het Noordhollandsch Kanaal aan zowel de westzijde als de oostzijde van de bestaande brug. Er wordt geen bestaande bebouwing aangetast.

Variant B in het landschap

- Aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster: bij aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster komen aan weerszijden van de A7 nieuwe bruggen over het Noordhollandsch Kanaal, voor beide parallelrijbanen. Er is extra ruimtebeslag aan de westzijde van circa 15 meter. Aan de oostzijde is geen sprake van extra ruimtebeslag. De A7 wordt bij de Zuiddijk met 'turborotondes' met een doorsnee van 60 meter (inclusief berm en voet- en fietsinfrastructuur) aan het onderliggend wegennet verbonden.
- Door de Tuinhoek: Er is meer ruimtebeslag aan de westzijde van de A7. Ten zuiden van de Volgerweg gaat het om een lengte van circa 1000 meter, ten noorden van de Volgerweg om circa 300 meter waar het talud wordt verbreed en de watergang moet worden verlegd. De geluidsschermen komen terug op de plek waar deze nu al staan, op 2.5 meter buiten de vangrail. De geluidsschermen worden verhoogd van 4 naar 5 meter.
- Ter hoogte van de Volgerweg: Direct ten zuiden en ten noorden van de volgerweg, aan de westzijde, maakt een kleine uitbreiding van het talud het verleggen van een watergang noodzakelijk. Aan de oostzijde is geen sprake van extra ruimtebeslag.
- Aansluiting Purmerend Noord: Bij aansluiting Purmerend Noord is er geen extra ruimtebeslag ten opzichte van de huidige situatie.

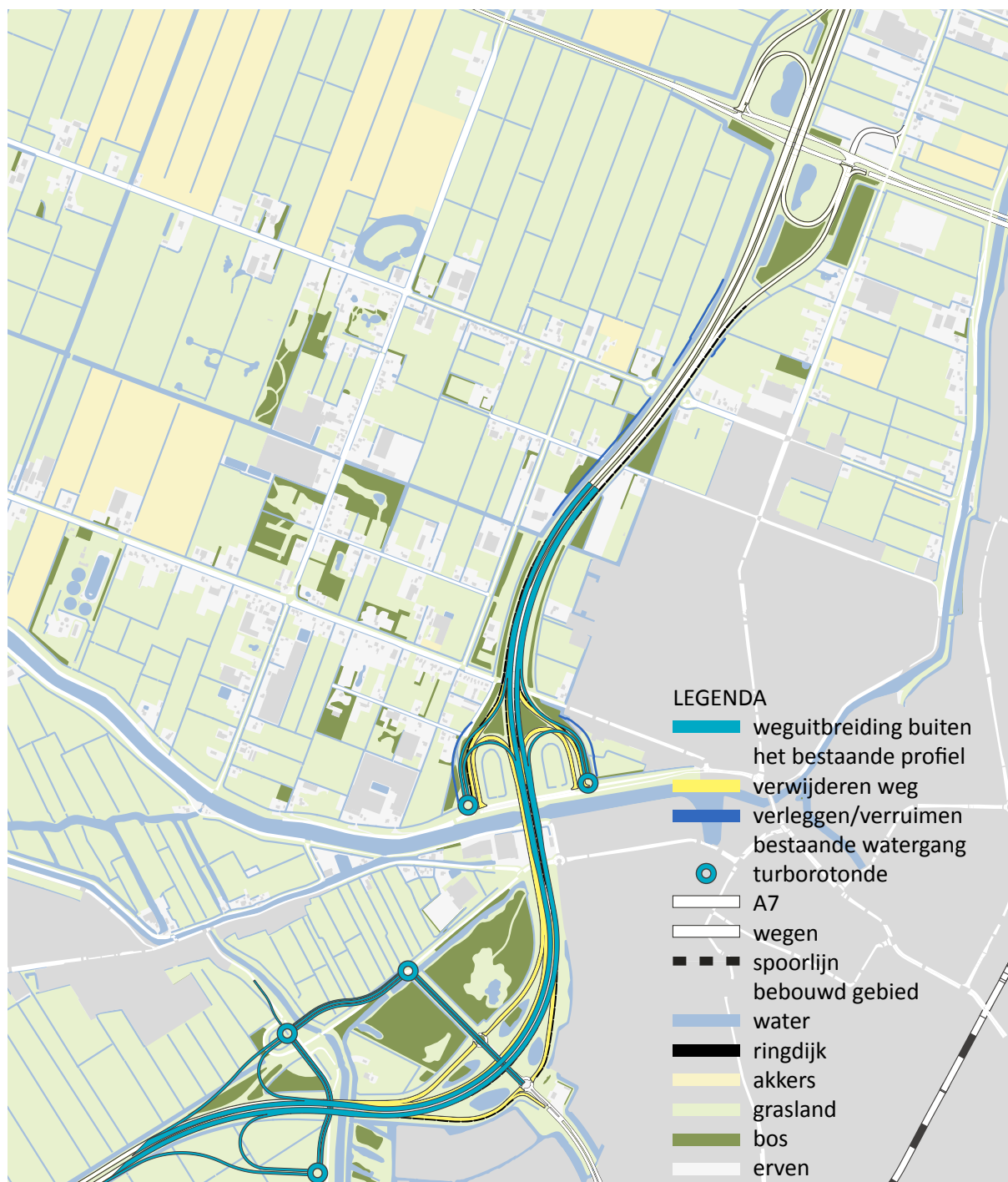
Variant B: aan weerszijden van de bestaande brug nieuwe bruggen van circa 12,5 meter breed, met enkele meters ruimte hiertussen. Totale breedte beide bruggen inclusief tussenruimte: circa 70 meter.

Variant C, A7 naar 2x3 rijstroken met verschoven aansluiting Purmerend Zuid

Deze oplossingsrichting gaat uit van het verplaatsen van de aansluiting Purmerend Zuid naar polder De Wijdewormer. Hiermee valt de grootste ingreep van deze variant buiten beide werelderfgoederen. Hiermee worden de 'halve' aansluitingen Purmerend Zuid en Purmerend / Zuidoostbeemster voorkomen (zoals in variant A). Er is geen parallelweg met nieuwe brug over het Noordhollandsch Kanaal nodig. Qua ruimtebeslag geldt dat de A7 vrijwel geheel binnen het bestaande profiel past, waarbij wel rekening gehouden moet worden met circa 5-10 meter aan weerszijden van de weg in verband met geluidsschermen en het verruimen van watergangen (dit is in het elementaire ontwerp opgenomen). Op de elementaire ontwerpen worden kavels geschampt door de blauwe lijn (= nieuwe locatie watergang) bij Zuidoostbeemster (zuidzijde Zuiderweg, zie afbeelding hiernaast). Er wordt geen bestaande bebouwing geraakt.

Variant C in het landschap

- Aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster: bij aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster is er sprake van een groter ruimtebeslag van de op- en afritten ten opzichte van de huidige situatie. De straal van de bochten wordt verruimd waardoor de aansluiting van de op-/afritten op het onderliggende wegennet door middel van 'turborotondes' een strook van circa 35/40 meter in beslag neemt. Dit geldt voor zowel de oprit richting Hoorn als de oprit richting Amsterdam. Daar waar de A7 de Zuiderweg kruist komt de weg in het huidige profiel te liggen. De A7 wordt bij de Zuidijk met 'turborotondes' met een doorsnee van 60 meter (inclusief berm en voet- en fietsinfrastructuur) aan het onderliggend wegennet verbonden.
- Door de Tuinhoek: Er is meer ruimtebeslag aan de westzijde van de A7. Ten zuiden van de Volgerweg gaat het om een lengte van circa 500 meter, ten noorden van de Volgerweg om circa 300 meter waar het talud met enkele meters wordt verbreed en de watergang wordt verlegd.
- Ter hoogte van de Volgerweg: Direct ten zuiden en ten noorden van de volgerweg, aan de westzijde, maakt een kleine uitbreiding van het talud het verleggen van een watergang noodzakelijk. Aan de oostzijde is sprake van extra ruimtebeslag van enkele meters bij de afrit Purmerend Noord, waarvoor de watergang verlegd moet worden.
- Aansluiting Purmerend Noord: Bij aansluiting Purmerend Noord is er geen extra ruimtebeslag ten opzichte van de huidige situatie.

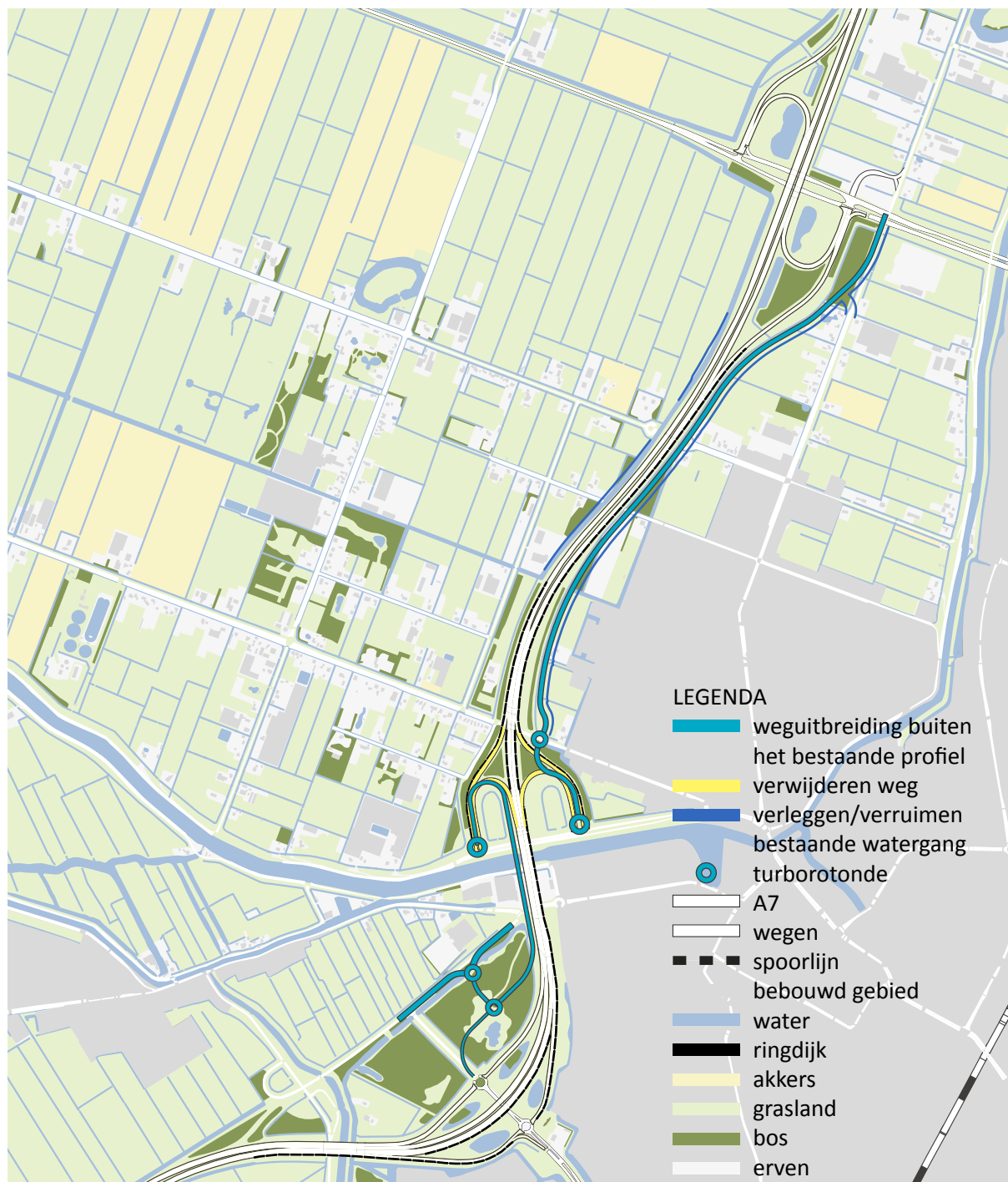
Variant C: de bestaande brug wordt aan weerszijden uitgebreid tot een totaal van circa 50 meter, zonder tussenliggende openingen.

Variant D, A7 naar 2x3 rijstroken, met vervallen van aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster en een nieuwe parallelstructuur in onderliggend wegennet

Deze variant gaat uit van het vervallen van de aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster. Om het verkeer dat gebruik maakt van deze aansluiting een alternatief te bieden is voorzien in een nieuwe ontsluiting via het onderliggende wegennet. Verkeer met de bestemming Hoorn wordt via een nieuwe lokale ontsluitingsweg ten oosten van de A7 naar de aansluiting Purmerend Noord geleid. Deze 'gebiedsontsluitingsweg' komt tegen het talud van de verbrede A7 te liggen en heeft een breedte van circa 24 meter.

Variant D in het landschap

- Aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster: bij aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster komt er ruimte 'vrij' door het vervallen van de aansluiting. Aan de westzijde wordt deze geheel ingenomen door de parallelstructuur die aansluit op het onderliggend wegennet van de Zuiddijk en de Zuiderweg. De parallelweg komt op maaiveldhoogte te liggen, wat betekent dat het huidige talud voor de op- en afrit aan de oostzijde verdwijnt. Aan de westzijde wordt voor de parallelweg een nieuwe brug geplaatst over het Noordhollandsch Kanaal, naast de bestaande brug. Het talud zal hiervoor worden uitgebreid o.a. met een nieuw landhoofd aan de westzijde van de bestaande brug. De A7 wordt bij de Zuiddijk met 'turborotondes' met een doorsnee van 60 meter (inclusief berm en voet- en fietsinfrastructuur) aan het onderliggend wegennet verbonden. Daar waar de nieuwe parallelweg de Zuiderweg kruist, komt een 'enkelstrooksrotonde' met een doorsnede van circa 50 meter.
- Door de Tuinhoek: de parallelweg aan de oostzijde van de A7, heeft een extra ruimtebeslag in de Tuinhoek van circa 30 meter gezien vanaf de A7. Het tracé raakt bestaande bebouwing en een open groene ruimte met bosschages, weides en volkstuintjes. De parallelweg zal buiten het geluidsscherm komen te liggen. Een watergang wordt verplaatst ten oosten van de nieuwe parallelweg. Op het elementair ontwerp ligt de nieuwe oever op circa 40 meter van de huidige taludlijn. Aan de westzijde in de Tuinhoek verlegging van de watergang over een lengte van circa 500 meter ten zuiden van de Volgerweg en 300 meter ten noorden van de Volgerweg noodzakelijk.
- Ter hoogte van de Volgerweg: ter hoogte van de Volgerweg moet aan de westzijde een watergang worden verlegd over een lengte van circa 500 meter ten zuiden van de Volgerweg en circa 300 meter ten noorden van de Volgerweg. De parallelweg aan de oostzijde van de A7 loopt over enkele bestaande woonerven en woningen heen: over een schuur en over een stolpwooning door een op het elementair ontwerp aangegeven uitbreiding van het talud met circa 35 meter.
- Aansluiting Purmerend Noord: bij aansluiting Purmerend Noord zelf, zijn geen wijzigingen ten opzichte van huidige situatie. De nieuwe parallelweg ten oosten van de A7 wordt via de Purmerenderweg aangesloten op de provinciale weg N244 en lijkt hierbij bestaande bebouwing te raken.

Variant D: een nieuwe brug van circa 12 meter breed ten westen van de bestaande brug, met enkele meters tussenliggende open ruimte. Totale breedte beide bruggen inclusief tussenruimte: circa 60 meter.

Bomen en geluidsschermen

Voor bomen en geluidsschermen geldt voor beiden dat deze niet zijn meegenomen in de elementaire ontwerpen. Voor wat betreft de geluidsschermen geldt de aanname dat deze op dezelfde plekken worden teruggeplaatst met een meter extra hoogte (van 4 naar 5 meter), ten opzichte van de huidige situatie.

Bomen flankeren de A7 op meerdere plekken, ook in het gebied waarover deze HIA gaat. Ook deze staan niet in de elementaire ontwerpen. We doen wel principe uitspraken over de vraag of bomen langs de A7 vanuit Werelderfgoed perspectief al dan niet gewenst zijn. In hoofdstuk 5.3 (conclusie, beoordeling) worden de uitspraken toegelicht.

Zonnevelden A7

Tijdens het startoverleg voor de Heritage Impact Assessment is gevraagd vanuit HIA-perspectief een blik te werpen op de 'Zonneweg A7 – Landschappelijke en technische inpassing zonne-energie op RWS-areaal', in relatie tot de UNESCO-status van de Beemster en Stelling van Amsterdam. Voor het gebied waarover deze HIA gaat, wordt hierin voorgesteld om bij de afslagen (in de rapportage wordt gesproken over knopen) in de open gebieden die binnen de uiterste grenzen van de snelweg liggen, zonnepanelen te plaatsen. De oriëntatie is zuidwaarts met 2 a 3 meter open ruimte tussen iedere rij, laaggelegen (circa 1 meter boven maaiveld) in het landschap. Op basis van de in de rapportage opgenomen impressies wordt in hoofdstuk 5.3 ingegaan op effecten van deze ontwikkeling op de UNESCO-kernwaarden.

Watercompensatie

Bij de toename van het verhard oppervlak dient er watercompensatie plaats te vinden binnen hetzelfde peilvak als waar de verharding wordt gerealiseerd. Per variant zijn nog geen concrete oppervlakten bekend waarmee de verharding toeneemt. Daarom zijn hierover ook principiële uitspraken gedaan in hoofdstuk 5.3, omdat dit geldt voor alle vier de varianten.

5

Beoordeling

5.1 Introductie beoordeling

In dit hoofdstuk worden de verwachte effecten beoordeeld op het behoud en veiligstellen van de OUV. Voor de verschillende kernwaarden wordt beoordeeld wat het effect op de integriteit en authenticiteit is. De benoemde mate van verandering bepaalt de omvang van het effect of de impact op het Werelderfgoed.

Voor zowel de Stelling van Amsterdam als Droogmakerij de Beemster geldt dat het gaat om grote gebieden/landschappen. De kernwaarden zoals die zijn vastgesteld op basis van de OUV en de Barro-omschrijvingen, gelden voor de hele gebieden die de erfgoederen omvatten. Daarom wordt bij de beoordeling zowel naar het effect voor het geheel als naar het effect op de locatie zelf gekeken.

Elke variant wordt beoordeeld voor de Stelling van Amsterdam en vervolgens voor Droogmakerij de Beemster. Eerst wordt een toelichting gegeven op de beoordeling gevolgd door een beoordelingstabel. Ter ondersteuning van de beoordeling zijn per variant zijn profielen en enkele details gemaakt om de impact van de ingreep inzichtelijk te maken.

Voor de Stelling van Amsterdam is beoordeeld op de eerder genoemde kernwaarden:

- Strategisch landschap
- Watermanagementsysteem
- Militaire werken

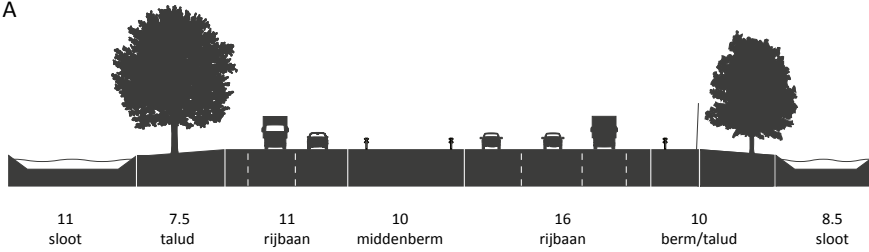
Voor Droogmakerij de Beemster is beoordeeld op de kernwaarden:

- Cultuurhistorisch agrarisch landschap
- Ingenieus watermanagementsysteem
- Monumentale historische bebouwing
- Kopergravure als geometrische onderlegger (voor de planontwikkeling en landschapsinrichting)

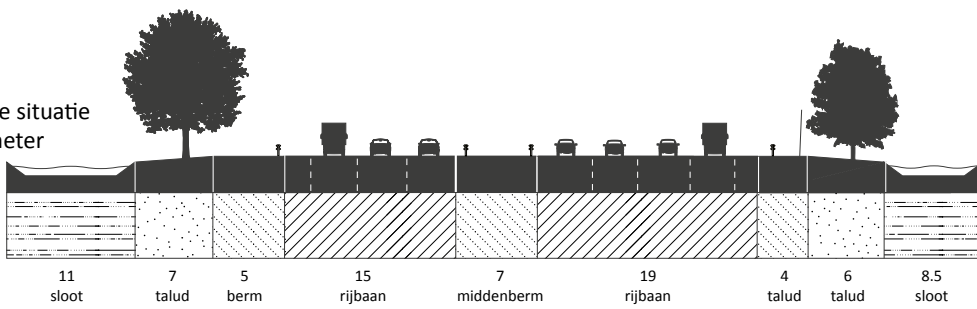
Bij de beoordeling is rekening gehouden met de twee deelgebieden; De Tuinhoek ten zuiden van de Volgerweg en de open droogmakerij ten noorden van de Volgerweg. De Tuinhoek heeft binnen de Droogmakerij de Beemster van oorsprong al een heel eigen karakter. Deze waarden zijn nadrukkelijk meegenomen bij de beoordeling.

VARIANT A

Huidige situatie
74 meter

Nieuwe situatie
83.5 meter

Profiel doorsnede

Overzichtsk kaart

Legenda

- wegwitbereiding buiten het bestaande profiel
- talud/berm
- verleggen/verruimen bestaande watergang
- bestaande + nieuwe geluidswal
- Monument
- dijkkring
- bebouwd gebied
- grasland
- bos
- akkerland
- schootsvelden
- bomenrijen
- water
- erf
- locatie profiel
- doorsnede

5.2 Variant A ten opzichte van de Stelling van Amsterdam

Kernwaarde 1: strategisch landschap

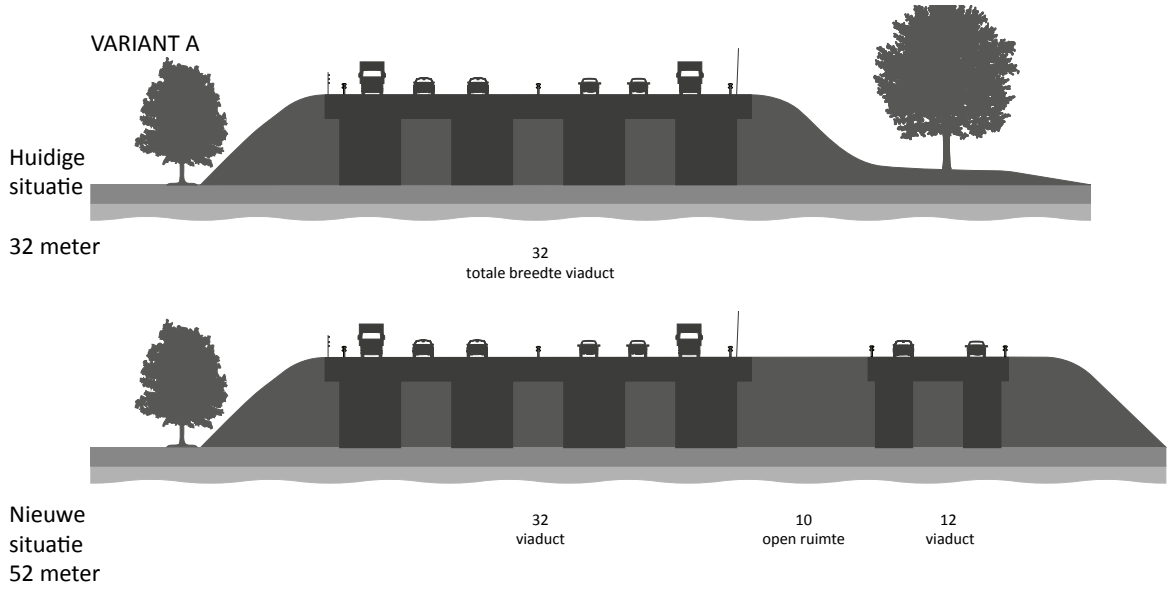
- *Integriteit:* Het strategisch landschap wordt op deze plek bepaald door de de beleving van de hoofdverdedigingslijn, het contrast tussen ‘binnenkant/buitenkant’ en ‘veilig/onveilig’. De A7 kruist de hoofdverdedigingslijn. Bij deze variant is op deze plek geen sprake van uitbreiding van het talud. De compleetheid en gaafheid van de hoofdverdedigingslijn van de Stelling van Amsterdam wordt door variant A niet aangetast. Het effect op de integriteit van kernwaarde ‘strategisch landschap’ is daarom beoordeeld als neutraal.
- *Authenticiteit:* De verbreding aan weerszijden van de A7 valt ter hoogte van de hoofdverdedigingslijn binnen het bestaande talud. De uitbreiding van het talud is marginaal, de beleving van het contrast tussen binnen- en buitenkant wordt niet aangetast. De eigenlijke vorm, beleving en de uitlegbaarheid van de Stelling van Amsterdam wordt niet beïnvloed. Het effect van de ingreep op de authenticiteit van de kernwaarde ‘strategisch landschap’ is daarom beoordeeld als neutraal.

Kernwaarde 2: watermanagementsysteem

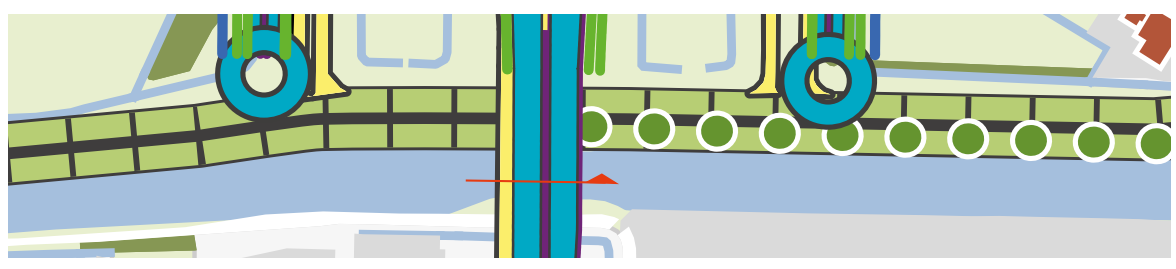
- *Integriteit:* Ten noorden van de Volgerweg ligt de laaggelegen open inundatiepolder (= Droogmakerij de Beemster). De Volgerweg is tevens inundatiekering. Er is sprake van een marginale uitbreiding van het talud waardoor aan de westzijde in inundatiepolder over een lengte van circa 300 meter en aan de oostzijde over een lengte van circa 100 meter, de slootrand enkele meters verlegd wordt. De inundatiekering wordt door deze geringe uitbreiding niet aangetast. De compleetheid en gaafheid van de inundatiepolder wordt ter plaatse zeer gering aangetast. De veranderingen zijn zeer beperkt en te kwantificeren als ‘geen verandering’. De beoordeling ten aanzien van de integriteit van kernwaarde ‘watermanagementsysteem’ is beoordeeld als neutraal.
- *Authenticiteit:* De feitelijke vorm en het ontwerp, evenals de beleefbaar- en uitlegbaarheid van de Stelling van Amsterdam worden door de marginale uitbreiding van het talud niet aangetast. Er vinden zeer kleine veranderingen plaats, welke dusdanig klein zijn dat ze te kwantificeren zijn als ‘geen verandering’. Het effect op de authenticiteit van kernwaarde ‘watermanagementsysteem’ is daarom beoordeeld als neutraal.

Kernwaarde 3: militaire werken

- *Integriteit:* De compleetheid en gaafheid van de in het gebied gelegen forten, accessen en verboden kringen worden door de hierboven genoemde uitbreiding van het talud ten noorden van de Volgerweg niet beïnvloed. Er is sprake van een zeer kleine verandering die als ‘geen verandering’ wordt gekwantificeerd. De beoordeling van het effect op de integriteit is neutraal.
- *Authenticiteit:* De eigenlijke vorm en de uitlegbaarheid van de Stelling van Amsterdam wordt niet aangetast door de beperkte uitbreiding van het talud ten noorden van de SvA. De ingreep wordt als ‘geen verandering’ gekwantificeerd. Het effect op de authenticiteit van de kernwaarde ‘militaire werken’ is beoordeeld als neutraal.

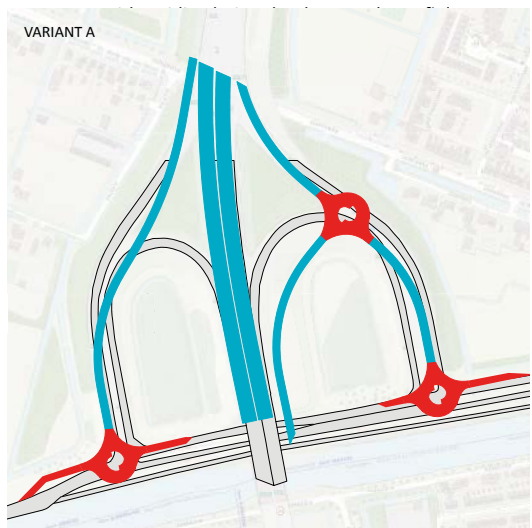
Profiel doorsnede

Overzichtkaart

Uitsnede ter plaatsen van de ringdijk

5.3 Variant A ten opzichte van de Beemster

Kernwaarde 1 cultuurhistorische agrarisch landschap

- *Integriteit:* In variant A vindt een kleine uitbreiding van het talud van de A7 plaats. De verandering is minimaal en wordt gekwantificeerd als geen verandering. De compleetheid en gaafheid van het cultuurhistorische agrarische landschap in zowel de Tuinhoek als de open droogmakerij wordt niet aangetast. De beoordeling van het negatieve effect op de integriteit van de kernwaarde 'cultuurhistorisch agrarisch landschap' is neutraal.
- *Authenticiteit:* De kenmerken van de kernwaarde 'cultuurhistorisch agrarisch landschap', zoals openheid en cultuurlandschap, worden door de geringe wijzigingen die zich binnen variant A voordoen minimaal aangetast. De beoordeling van het negatieve effect op de authenticiteit van de kernwaarde 'cultuurhistorisch agrarisch landschap' is neutraal.

Kernwaarde 2: ingenieus watermanagementsysteem

- *Integriteit:* Door een kleine verbreding van het talud wordt een watergang deels verlegd. Deze watergang (de Oostersloot) is bij de realisatie van de A7 al verlegd en loopt sindsdien direct langs de A7. Het is een zeer beperkte verandering is gekwantificeerd als 'geen verandering'. Aan de oostzijde van de A7, ter hoogte van de brug over het Noordhollandsch Kanaal, wordt voor een parallelweg een nieuwe brug gerealiseerd, op een eerder gerealiseerd landhoofd. Deze extra brug over de ringvaart en ringdijk zal betonnen pilaren krijgen op reeds voorbereide plekken (op reeds aanwezige betonnen blokken) en zal daarmee de integriteit van de ringvaart of ringdijk niet aantasten. Hier is geen sprake van veranderingen. Vernieuwde aansluitingen op het onderliggende wegennet worden gerealiseerd door middel van turborotondes. Een turborotonde kent een ruimtebeslag van circa 60 meter doorsnee, waardoor de aansluiting bij Purmerend / Zuidoostbeemster meer ruimte in beslag zal nemen dan de huidige kruising en mogelijk de ringdijk raakt. De ronde vorm van de rotonde en de traditionele 'lijn' van de dijk en de daaraan liggende weg, worden zo onderbroken. Evenals mogelijk de integriteit van de ringdijk zelf. Een impressie is zichtbaar op de afbeelding hiernaast. Dit is een geringe verandering. De wijziging is gekwantificeerd als 'geringe verandering'. De omvang van het (negatieve) effect op de integriteit van de kernwaarde 'ingenieus watersysteem' wordt bepaald door de 'turborotonde' in de Zuiddijk en is daarom beoordeeld als gering.
- *Authenticiteit:* De verbreding van het talud aan de westzijde in de Tuinhoek en ten noorden van de Volgerweg heeft een zeer gering effect op de functie, beleving en de uitlegbaarheid van het landschap in zowel de Tuinhoek als in de droogmakerij. Dit effect is dusdanig gering dat dit als 'geen verandering' is gekwantificeerd. De nieuwe brug direct naast de bestaande brug aan de oostzijde, op een bestaand landhoofd is een zichtbare wijziging. Tegelijkertijd ook een wijziging met een zeer geringe impact op de kenmerken van het ingenieuze watersysteem. De verandering is dusdanig beperkt, dat deze te beoordelen is als 'geen verandering'. Door de aansluiting van de A7 op het onderliggend wegennet door middel van 'turborotondes', wordt de beleefbaarheid en uitlegbaarheid van het erfgoed gering beïnvloed. De ronde vorm en omvang van turborotondes

Stelling van Amsterdam (variant A)

Beoordeling van de ingreep

	<i>positief effect</i>					<i>negatief effect</i>			
	4 zeer groot	3 groot	2 Matig	1 gering	0 neutraal	1 gering	2 Matig	3 groot	4 zeer groot
Integriteit									
Strategisch landschap									
Watermanagementsysteem									
Militaire werken									
Authenticiteit									
Strategisch landschap									
Watermanagementsysteem									
Militaire werken									

Beemster (variant A)

Beoordeling van de ingreep

	<i>positief effect</i>					<i>negatief effect</i>			
	4 zeer groot	3 groot	2 Matig	1 gering	0 neutraal	1 gering	2 Matig	3 groot	4 zeer groot
Integriteit									
Cultuurhistorisch agrarisch landschap									
Ingenieus watermanagementsysteem									
Monumentale historische bebouwing									
Kopergravure als geometrische onderlegger									
Authenticiteit									
Cultuurhistorisch agrarisch landschap									
Ingenieus watermanagementsysteem									
Monumentale historische bebouwing									
Kopergravure als geometrische onderlegger									

in de voorheen rechte Zuiddijk tast de feitelijke vorm van dit landschapselement aan. Dit is een geringe verandering. De omvang van het (negatieve) effect op de authenticiteit van de kernwaarde 'ingenieus watersysteem' wordt bepaald door de 'turborotonde' in de Zuiddijk en is daarom als beoordeeld als gering.

Kernwaarde 3: monumentale historische bebouwing

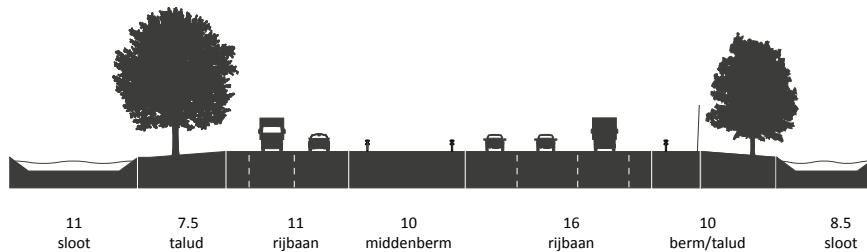
- *Integriteit*: Geen (monumentale) historische bebouwing wordt aangetast door deze variant. Er zijn voor wat betreft deze kernwaarde geen veranderingen. Het effect van de ontwikkeling op de integriteit van kernwaarde 'monumentale historische bebouwing' is beoordeeld als neutraal.
- *Authenticiteit*: Geen (monumentale) historische bebouwing wordt aangetast door deze variant. Er zijn voor wat betreft deze kernwaarde geen veranderingen. Het effect van de ontwikkeling op de authenticiteit van kernwaarde 'monumentale historische bebouwing' is beoordeeld als neutraal.

Kernwaarde 4: kopergravure als geometrische onderlegger

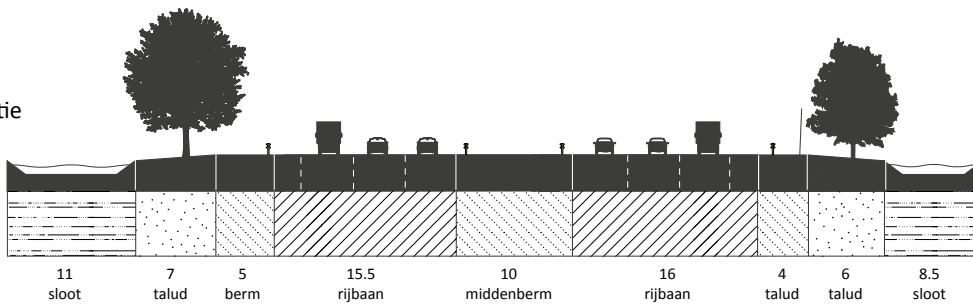
- *Integriteit*: De compleetheid en gaafheid van deze kernwaarde wordt door variant A niet aangetast. Er vinden geen wijzigingen plaats die impact hebben op de patronen, mathematische kavelverdeling, rechte lanen en wegen. Geen veranderingen betekent dat de omvang van het effect op de kernwaarde 'kopergravure als geometrische onderlegger voor de planontwikkeling en landschapsinrichting' is beoordeeld als neutraal.
- *Authenticiteit*: De authenticiteit van deze kernwaarde wordt door variant A niet aangetast. Er vinden geen wijzigingen plaats die impact hebben op de beleving, visuele verbanden en uitlegbaarheid van het landschap. Geen veranderingen betekent dat de omvang van het effect op de kernwaarde 'kopergravure als geometrische onderlegger voor de planontwikkeling en landschapsinrichting' is beoordeeld als neutraal.

VARIANT B

Huidige situatie
74 meter

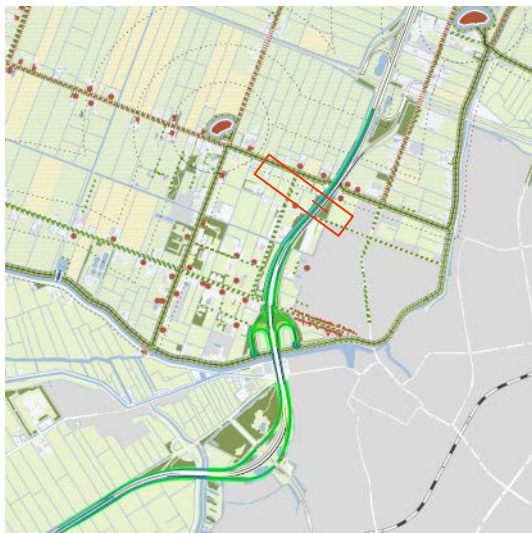
Nieuwe situatie
83 meter

Profiel doorsnede

Overzichtskaat

Legenda

- █ wegutbereiding buiten het bestaande profiel
- █ talud/berm
- █ verleggen/verruimen bestaande watergang
- bestaande + nieuwe geluidswal
- Monument
- dijkkring
- bebouwd gebied
- grasland
- bos
- akkerland
- schootsvelden
- bomenrijen
- █ water
- erf
- locatie profiel
- doorsnede

5.4 Variant B ten opzichte van de Stelling van Amsterdam

Kernwaarde 1: strategisch landschap

- *Integriteit*: Het element dat deze kernwaarde van de Stelling van Amsterdam manifest aanwezig maakt in het gebied is de hoofdverdedigingslijn en het contrast tussen de veilige binnenkant en de onveilige buitenkant. De A7 kruist de hoofdverdedigingslijn. Het contrast wordt verwaarloosbaar aangetast door de marginale uitbreiding van het talud aan de westzijde van de A7 over een lengte van circa 300 meter. De compleetheid en gaafheid van de hoofdverdedigingslijn van de Stelling van Amsterdam wordt door variant B niet aangetast ten opzichte van de huidige situatie, zowel voor de Stelling als geheel als de directe omgeving van de A7 ter plaatse. De verandering is zo klein, dat deze als 'geen verandering' wordt gekwantificeerd. Het effect op de integriteit van de kernwaarde 'strategisch landschap' is beoordeeld als neutraal.
- *Authenticiteit*: De verbreding van 5 tot 10 meter aan weerszijden van de A7 valt ter hoogte van de hoofdverdedigingslijn binnen het bestaande talud. Voor de beleving van het contrast is de kleine uitbreiding van het talud over een lengte van circa 300 meter, verwaarloosbaar. De eigenlijke vorm en de uitlegbaarheid van de Stelling van Amsterdam wordt niet aangetast. De verandering is zo klein, dat deze als 'geen verandering' wordt gekwantificeerd. Het effect op de authenticiteit van kernwaarde 'strategisch landschap' is daarom beoordeeld als neutraal.

Kernwaarde 2: watermanagementsysteem

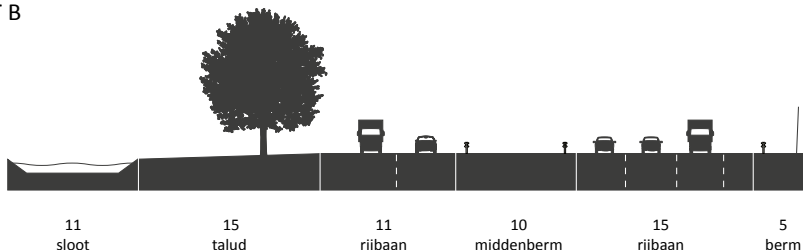
- *Integriteit*: Ten noorden van de Volgerweg ligt de laaggelegen open inundatiepolder (= droogmakerij de Beemster). De Volgerweg zelf is ook inundatiekering. Door de uitbreiding van het talud over een lengte van circa 300 meter ten westen van de A7, ten noorden van de Volgerweg (en circa 1000 meter ten zuiden van de Volgerweg), wordt de compleetheid en gaafheid van de inundatiepolder en de inundatiekering ter plaatse amper aangetast. Voor de inundatiepolder en inundatiekering als geheel binnen de Stelling is het effect verwaarloosbaar. De verandering is zo klein, dat deze als 'geen verandering' wordt gekwantificeerd. Er is daardoor geen sprake van een negatief effect op de Stelling van Amsterdam als geheel en voor de Stelling ter plaatse. De beoordeling van het effect op de integriteit van kernwaarde 'watermanagementsysteem' is neutraal.
- *Authenticiteit*: De feitelijke vorm en het ontwerp, evenals de beleefbaar- en uitlegbaarheid van de Stelling van Amsterdam worden door de kleine uitbreiding van het talud zowel lokaal als voor de Stelling van Amsterdam als geheel niet aangetast. Er is sprake van een zeer kleine verandering welke zo klein is, dat deze als 'geen verandering' wordt gekwantificeerd. Het effect op de authenticiteit van kernwaarde 'watermanagementsysteem' is beoordeeld als neutraal.

Kernwaarde 3: militaire werken

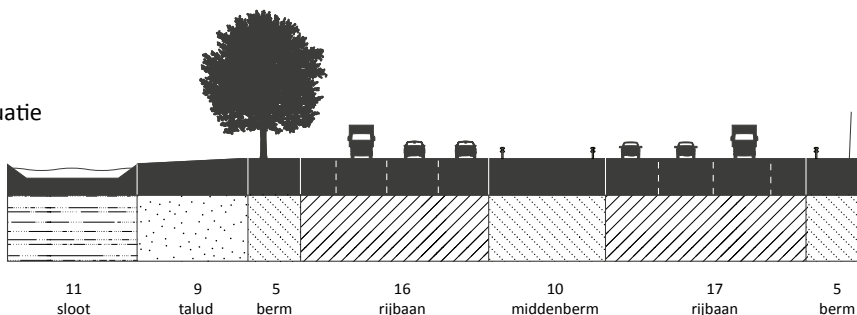
- *Integriteit*: De compleetheid en gaafheid van de in het gebied gelegen forten, accessen en verboden kringen worden door de marginale uitbreiding van het talud ten noorden van de Volgerweg, ten westen van de A7 niet aangetast. Het effect van de ingreep op de kernwaarde 'militaire werken' is beoordeeld als neutraal.

VARIANT B

Huidige situatie
67 meter

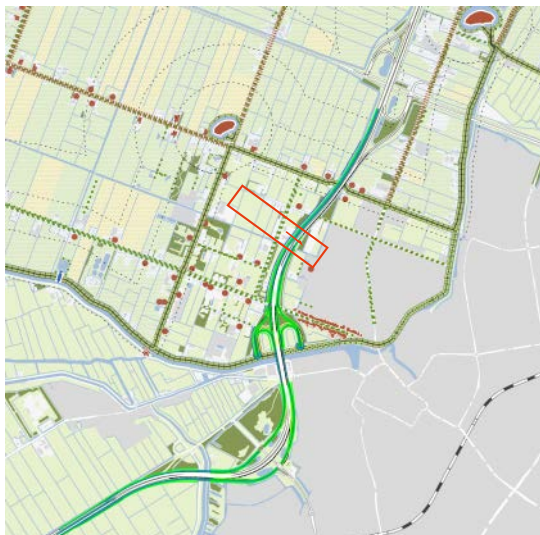
Nieuwe situatie
73 meter

Profiel doorsnede

Overzichtskaart

Legenda

- █ wegwitbereiding buiten het bestaande profiel
- █ talud/berm
- █ verleggen/verruimen huidige watergang
- bestaande + nieuwe geluidswal
- Monument
- dijkkring
- bebouwd gebied
- grasland
- akkerland
- bos
- schootsvelden
- bomenrijen
- █ water
- █ erf
- locatie profiel
- doorsnede

- *Authenticiteit*: De eigenlijke vorm en de uitlegbaarheid van de Stelling van Amsterdam worden niet aangetast door de marginale uitbreiding van het talud ten noorden van de Volgerweg, ten westen van de A7. Er is sprake van een zeer kleine verandering, dat deze als ‘geen verandering’ wordt gekwantificeerd. Het effect op de authenticiteit van de kernwaarde ‘militaire werken’ is beoordeeld als neutraal.

Stelling van Amsterdam (variant B)

Beoordeling van de ingreep	positief effect					negatief effect			
	4 zeer groot	3 groot	2 Matig	1 gering	0 neutraal	1 gering	2 Matig	3 groot	4 zeer groot
Integriteit									
Strategisch landschap									
Watermanagementsysteem									
Militaire werken									
Authenticiteit									
Strategisch landschap									
Watermanagementsysteem									
Militaire werken									

5.5 Variant B ten opzichte van de Beemster

Kernwaarde 1: cultuurhistorisch agrarisch landschap

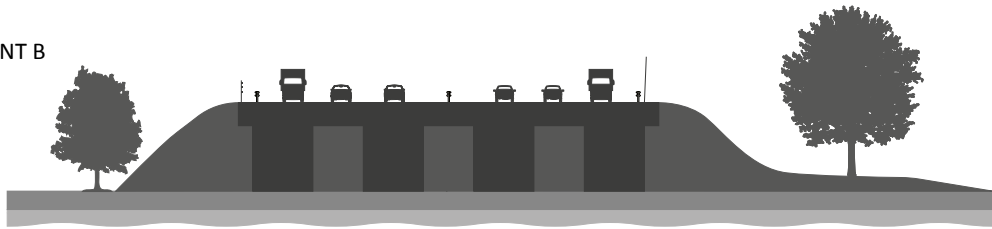
- *Integriteit*: In variant B vindt een beperkte uitbreiding van het talud van de A7 plaats aan de westzijde van het tracé. De aansluiting van de A7 op het onderliggend wegennet bij aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster neemt meer ruimte in beslag dan in de huidige situatie. De uitbreiding van de aansluiting valt aan de westzijde van de A7 binnen een op het talud geplante bosschage. De verandering ten aanzien van kernwaarde ‘cultuurhistorisch agrarisch landschap’ is minimaal en wordt gekwantificeerd als geen verandering. De compleetheid en gaafheid van het cultuurhistorische agrarische landschap in zowel de Tuinhoek als de open droogmakerij wordt niet aangetast. De beoordeling van het effect op de integriteit van de kernwaarde ‘cultuurhistorisch agrarisch landschap’ is neutraal.
- *Authenticiteit*: De kenmerken van de kernwaarde ‘cultuurhistorisch agrarisch landschap’, zoals openheid en cultuurlandschap, worden door de geringe wijzigingen die zich binnen variant B voordoen nauwelijks aangetast. De beoordeling van het negatieve effect op de authenticiteit van de kernwaarde ‘cultuurhistorisch agrarisch landschap’ is neutraal.

Kernwaarde 2: ingenieus watermanagementsysteem

- *Integriteit*: Door een verbreding van het talud, wordt een watergang deels verlegd. Deze watergang (de Oostersloot) is bij de realisatie van de A7 reeds verlegd en ligt sindsdien parallel aan de snelweg. Deze verandering is klein ten opzichte van de huidige situatie. Zowel aan de oostzijde als de westzijde van de A7, ter hoogte van de bestaande brug over het Noordhollandsch Kanaal, wordt een nieuwe brug gerealiseerd. Aan de oostzijde op een eerder gerealiseerd landhoofd. Aan de westzijde moet een nieuw landhoofd worden gerealiseerd. Voor de brug aan de oostzijde geldt

VARIANT B

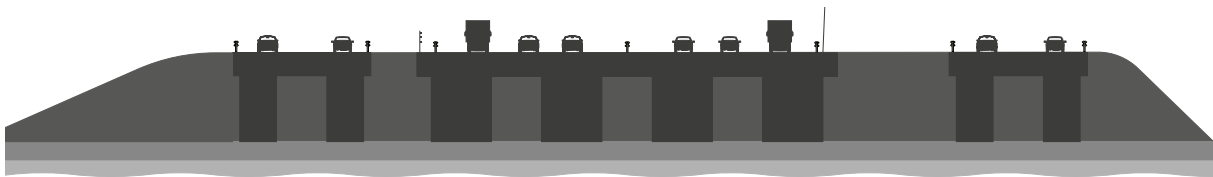
Huidige
situatie
32 meter

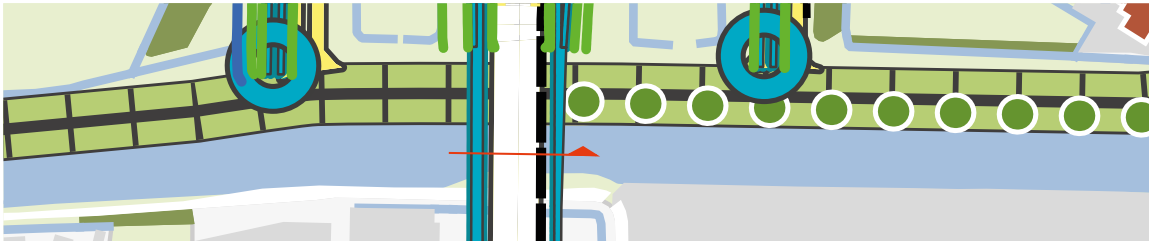
32
totale breedte viaduct

Nieuwe
situatie
70 meter

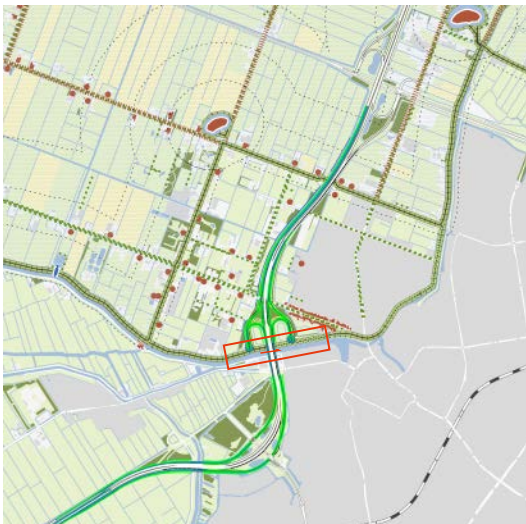
12 viaduct   4.5 open ruimte   32 viaduct   9.5 open ruimte   12 viaduct

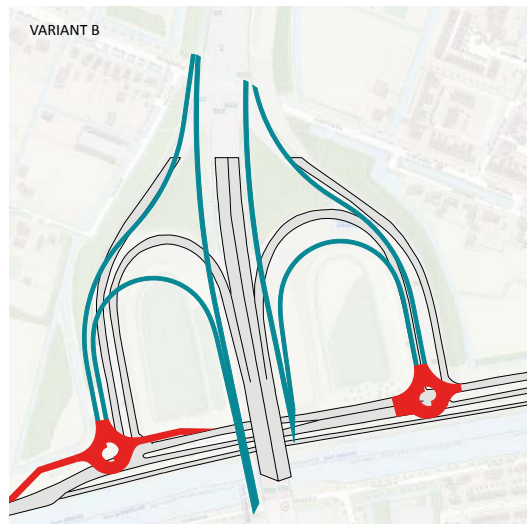
Profiel doorsnede

Overzichtskaart

Uitsnede ter plaatsen van de ringdijk

dat de integriteit van de ringvaart of ringdijk niet wordt aangetast. Aan de westzijde wordt de ringvaart en ringdijk door het nieuwe landhoofd gering aangetast. Vernieuwde aansluitingen op het onderliggende wegennet worden gerealiseerd door middel van rotondes. Een rotonde kent een groter ruimtebeslag dan een kruising en daardoor mogelijk de ringdijk raakt. De doorgaande 'lijn' van de dijk en de daaraan liggende weg, worden onderbroken. De omvang van het (negatieve) effect op de kernwaarde 'ingenieus watersysteem' is beoordeeld als gering.

- **Authenticiteit:** De verbreding van het talud aan de westzijde in de Tuinhoek en ten noorden van de Volgerweg heeft zeer gering effect op de functie, beleving en de uitlegbaarheid van het landschap in zowel de tuinhoek als in de droogmakerij. Dit effect is dusdanig gering dat dit als 'geen verandering' is gekwantificeerd. De nieuwe bruggen direct ten oosten en westen naast de bestaande brug, hebben invloed op de beleving van de ringdijk. Het gaat om een wijziging met een geringe impact op de kenmerken van het ingenieuze watersysteem. De ronde vorm van rotondes in de voorheen rechte Zuidelijk tast de feitelijke vorm en beleving van dit landschapselement aan. Het effect op de authenticiteit wordt beoordeeld als gering.

Kernwaarde 3: monumentale historische bebouwing

- **Integriteit:** Geen (monumentale) historische bebouwing wordt aangetast door deze variant. Het effect op de integriteit wordt beoordeeld als neutraal.
- **Authenticiteit:** Geen (monumentale) historische bebouwing wordt aangetast door deze variant. Het effect op de authenticiteit van de kernwaarde 'monumentale historische bebouwing' wordt beoordeeld als neutraal.

Kernwaarde 4: kopergravure als geometrische onderlegger

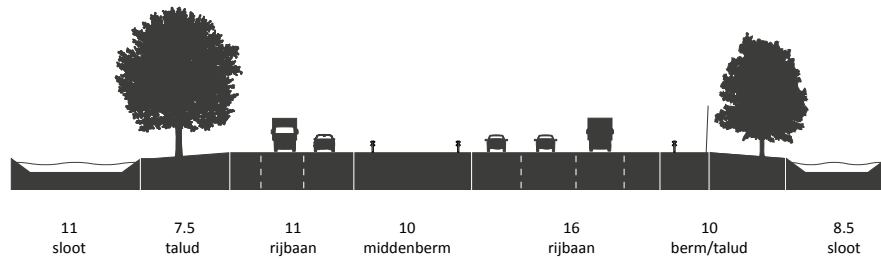
- **Integriteit:** De compleetheid en gaafheid van deze kernwaarde wordt door variant B niet aangetast. Er vinden zeer kleine veranderingen plaats die geen impact hebben op de patronen, mathematische kavelverdeling, rechte lanen en wegen. Het effect op de integriteit is beoordeeld als neutraal.
- **Authenticiteit:** De authenticiteit van deze kernwaarde wordt door variant B niet aangetast. Er vinden zeer kleine veranderingen plaats die geen impact hebben op de beleving, visuele verbanden en uitlegbaarheid van het landschap. Het effect op de integriteit is beoordeeld als neutraal.

Beemster (variant B)

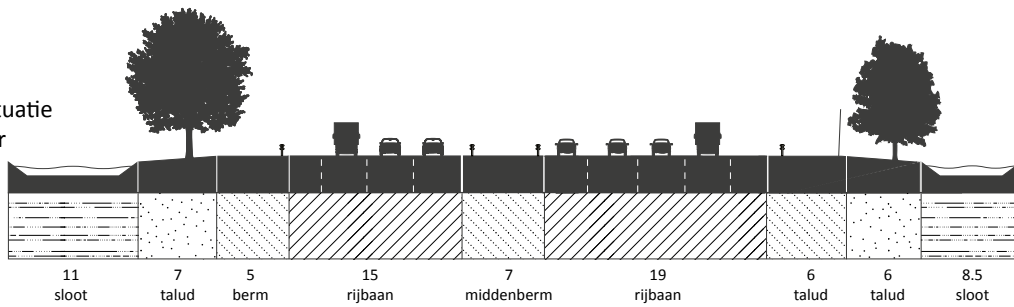
Beoordeling van de ingreep	positief effect					negatief effect			
	4 zeer groot	3 groot	2 Matig	1 gering	0 neutraal	1 gering	2 Matig	3 groot	4 zeer groot
Integriteit									
Cultuurhistorisch agrarisch landschap									
Ingenieus watermanagementsysteem									
Monumentale historische bebouwing									
Kopergravure als geometrische onderlegger									
Authenticiteit									
Cultuurhistorisch agrarisch landschap									
Ingenieus watermanagementsysteem									
Monumentale historische bebouwing									
Kopergravure als geometrische onderlegger									

VARIANT C

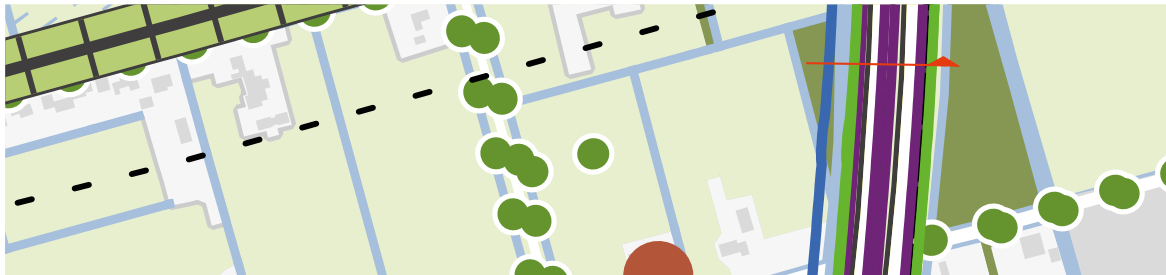
Huidige situatie
74 meter

Nieuwe situatie
84.5 meter

Profiel doorsnede

Overzichtskaart

Legenda

- wegbereiding buiten het bestaande profiel
- talud/berm
- verleggen/verruimen bestaande watergang
- verharding
- bestaande + nieuwe geluidswal
- Monument
- dijkring
- bebouwd gebied
- grasland
- bos
- akkerland
- schootsvelden
- bomenrijen
- water
- erf
- locatie profiel
- doorsnede

5.6 Variant C ten opzichte van de Stelling van Amsterdam

Het elementaire ontwerp van variant C is ter plaatse van waar de kenmerken van de Stelling van Amsterdam zich manifesteren (de Volgerweg en het gebied ten noorden van de Volgerweg), overeenkomstig met variant A. De grote wijzigingen in het landschap doen zich in deze variant voor buiten beide werelderfgoederen, in de Wijdewormer. Hiermee is de beoordeling van het effect van variant C op de kernwaarden van de Stelling van Amsterdam, dezelfde als van variant A.

Kernwaarde 1: strategisch landschap

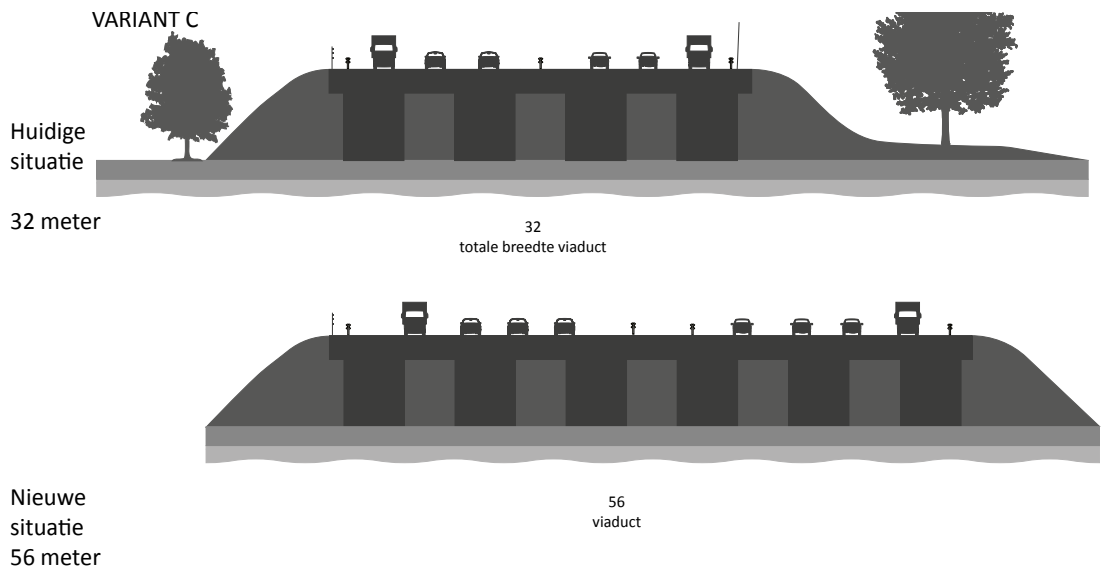
- *Integriteit:* Het element dat deze kernwaarde van de Stelling van Amsterdam manifest aanwezig maakt in het gebied is de hoofdverdedigingslijn, het contrast tussen ‘binnenkant/buitenkant’, ‘veilig/onveilig’. De A7 kruist de hoofdverdedigingslijn, er is op deze plek geen sprake van uitbreiding van het talud. De compleetheid en gaafheid van de hoofdverdedigingslijn van de Stelling van Amsterdam wordt door variant C niet aangetast ten opzichte van de huidige situatie. Het effect op de integriteit van kernwaarde ‘strategisch landschap’ is daarom beoordeeld als neutraal.
- *Authenticiteit:* De verbreding aan weerszijden van de A7 valt ter hoogte van de hoofdverdedigingslijn binnen het bestaande talud. De uitbreiding van het talud is marginaal, de beleving van het contrast tussen binnen- en buitenkant wordt niet aangetast. De eigenlijke vorm, beleving en de uitlegbaarheid van de Stelling van Amsterdam wordt niet beïnvloed. Het effect van de ingreep op de authenticiteit van de kernwaarde ‘strategisch landschap’ is daarom beoordeeld als neutraal.

Kernwaarde 2: watermanagementsysteem

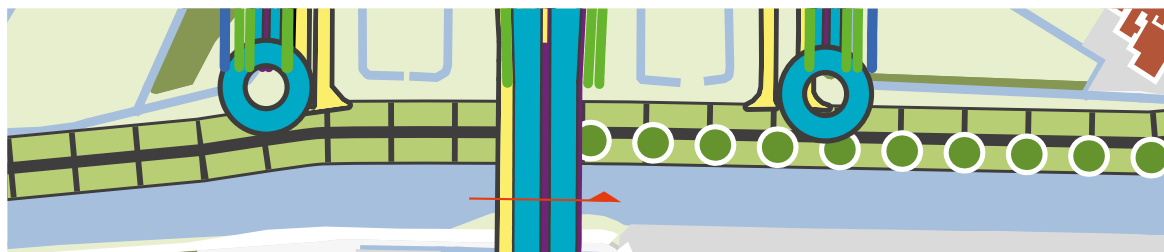
- *Integriteit:* Ten noorden van de Volgerweg ligt de laaggelegen open inundatiepolder (= Droogmakerij de Beemster). De Volgerweg is tevens inundatiekering. Er is sprake van een marginale uitbreiding van het talud waardoor de slootrand enkele meters verlegd wordt. De inundatiekering wordt door deze geringe uitbreiding niet aangetast. Door de marginale uitbreiding van het talud wordt de compleetheid en gaafheid van de inundatiepolder ter plaatse zeer gering aangetast. De beoordeling ten aanzien van de integriteit van kernwaarde ‘watermanagementsysteem’ beoordeeld als neutraal.
- *Authenticiteit:* De feitelijke vorm en het ontwerp, evenals de beleefbaar- en uitlegbaarheid van de Stelling van Amsterdam worden door de marginale uitbreiding van het talud niet aangetast. Er vinden zeer kleine veranderingen plaats, welke dusdanig klein zijn dat ze te kwantificeren zijn als ‘geen verandering’. Het effect op de authenticiteit van kernwaarde ‘watermanagementsysteem’ is beoordeeld als neutraal.

Kernwaarde 3: militaire werken

- *Integriteit:* De compleetheid en gaafheid van de in het gebied gelegen forten, accessen en verboden kringen worden door de marginale uitbreiding van het talud niet beïnvloed. Er is sprake van een zeer kleine verandering. De beoordeling van het effect op de integriteit van de kernwaarde ‘militaire werken’ is neutraal.
- *Authenticiteit:* De eigenlijke vorm en de uitlegbaarheid van de Stelling van Amsterdam worden zowel ter plekke, als op het schaalniveau van de Stelling als geheel, niet aangetast door de

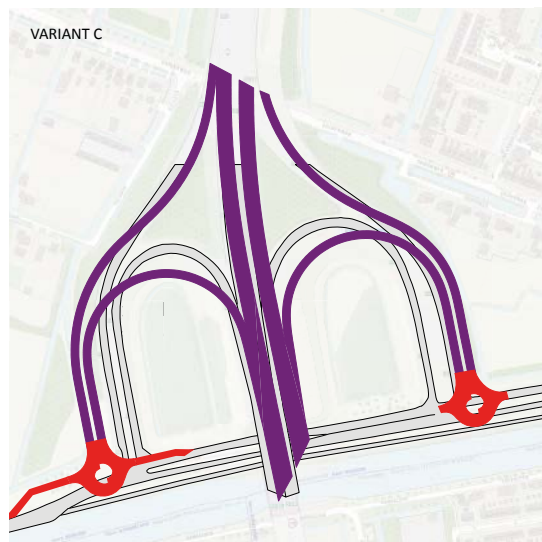
Profiel doorsnede

Overzichtskaart

Uitsnede ter plaatse van de ringdijk

marginale uitbreiding van het talud ten noorden van de SvA. Het effect op de authenticiteit van de kernwaarde ‘militaire werken’ is beoordeeld als neutraal.

Stelling van Amsterdam (variant C)

Beoordeling van de ingreep

	positief effect					negatief effect			
	4 zeer groot	3 groot	2 Matig	1 gering	0 neutraal	1 gering	2 Matig	3 groot	4 zeer groot
Integriteit									
Strategisch landschap									
Watermanagementsysteem									
Militaire werken									
Authenticiteit									
Strategisch landschap									
Watermanagementsysteem									
Militaire werken									

5.7 Variant C ten opzichte van De Beemster

Kernwaarde 1: cultuurhistorisch agrarisch landschap

- **Integriteit:** In variant C vindt een uitbreiding van het talud van de A7 plaats, met name aan de westzijde van het tracé. Ook wordt de straal van de op- en afritten bij Purmerend / Zuidoostbeemster verruimd waardoor ter plekke het ruimtebeslag toeneemt met circa 35 tot 40 meter ten opzichte van de huidige ligging van de weg. Ten noorden van de Volgerweg en ten oosten van de A7 wordt het talud over circa 100 meter circa een meter verbreed. De verandering ten opzichte van de kernwaarde ‘cultuurhistorisch agrarisch landschap’ is minimaal. De compleetheid en gaafheid van de kernwaarde ‘cultuurhistorische agrarische landschap’ in zowel de Tuinhoek als de open droogmakerij wordt niet aangetast. De beoordeling van het effect op de integriteit is neutraal.
- **Authenticiteit:** De kenmerken van de kernwaarde ‘cultuurhistorisch agrarisch landschap’, zoals openheid en cultuurlandschap, worden door de geringe wijzigingen die zich binnen variant C voordoen minimaal aangetast. De uitbreiding van de bochtstraal bij aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster zijn ruimer dan in de huidige situatie. De verandering ten opzichte van de authenticiteit (uitlegbaarheid van het erfgoed, relaties tussen landschapselementen) is minimaal. De beoordeling van het effect op de authenticiteit is neutraal.

Kernwaarde 2: ingenieus watermanagementsysteem

- **Integriteit:** Door een verbreding van het talud wordt een watergang deels verlegd. Deze sloot (Oostersloot) is ten tijde van de aanleg van de A7 al verlegd en blijft ook in deze variant de A7 volgen. Het betreft een kleine verandering. Er wordt een nieuwe brug gebouwd ten oosten van de bestaande brug, op een reeds bestaand landhoofd. De integriteit van de ringdijk en ringvaart wordt niet aangetast. Vernieuwde aansluitingen op het onderliggende wegennet bij aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster, worden gerealiseerd door middel van turbotondes (zie de afbeelding hieronder). De ronde vorm van de rotonde en de doorgaande lijn van de dijk en de daaraan liggende weg, worden zo onderbroken. Bij deze aansluiting wordt ook de straal van de

bochten verruimd, waardoor ten opzichte van de huidige situatie 35 tot 40 meter extra ruimtebeslag nodig is aan beide buitenzijden van de aansluiting. Het is een minimale verandering en het effect is daarom beoordeeld als gering.

- *Authenticiteit*: De verbreding van het talud aan de westzijde in de Tuinhoek en ten noorden van de Volgerweg heeft een verwaarloosbaar effect op de beleving en de uitlegbaarheid van het landschap in zowel de Tuinhoek als in de droogmakerij. Dit geldt ook voor de nieuwe brug over de ringvaart en ringdijk aan de oostzijde van de bestaande brug. De verandering in de aansluiting van de A7 bij Purmerend / Zuidoostbeemster aan het onderliggend wegennet en de ruimere straal van de bochten ter plekke, wordt de beleefbaarheid van het erfgoed door middel van de ringdijk minimaal aangetast. De ronde vorm van rotondes in de voorheen rechte Zuiddijk hebben effect op de rechte lijn van dit landschapselement. De omvang van het effect op de authenticiteit is als beoordeeld als gering.

Kernwaarde 3: monumentale historische bebouwing

- *Integriteit*: Aan de oostzijde bij op- en afrit Purmerend / Zuidoostbeemster wordt door de verruiming van de bochtstraal bestaande bebouwing aangetast. Dit is geen (monumentale) historische bebouwing. Het effect is beoordeeld als neutraal.
- *Authenticiteit*: Aan de oostzijde bij op- en afrit Purmerend / Zuidoostbeemster wordt door de verruiming van de bochtstraal bestaande bebouwing aangetast. Dit is geen (monumentale) historische bebouwing. Het effect van de ontwikkeling op de authenticiteit is beoordeeld als neutraal.

Kernwaarde 4: kopergravure als geometrische onderlegger

- *Integriteit*: De compleetheid en gaafheid van deze kernwaarde wordt door variant C ten opzichte van de huidige situatie niet aangetast. Er vinden geen wijzigingen plaats die impact hebben op de patronen, mathematische kavelverdeling, rechte lanen en wegen. Het effect op de kernwaarde is beoordeeld als neutraal.
- *Authenticiteit*: De authenticiteit van deze kernwaarde wordt door variant C ten opzichte van de huidige situatie niet aangetast. Het effect op de kernwaarde is beoordeeld als neutraal.

Beemster (variant C)

Beoordeling van de ingreep

	positief effect				negatief effect				
	4 zeer groot	3 groot	2 Matig	1 gering	0 neutraal	1 gering	2 Matig	3 groot	4 zeer groot
Integriteit									
Cultuurhistorisch agrarisch landschap									
Ingenieus watermanagementsysteem									
Monumentale historische bebouwing									
Kopergravure als geometrische onderlegger									
Authenticiteit									
Cultuurhistorisch agrarisch landschap									
Ingenieus watermanagementsysteem									
Monumentale historische bebouwing									
Kopergravure als geometrische onderlegger									

5.8 Variant D ten opzichte van de Stelling van Amsterdam

Kernwaarde 1: strategisch landschap

- *Integriteit:* Ten noorden van de Volgerweg, ten westen van de A7 is er sprake van een kleine uitbreiding van het talud over een lengte van circa 300 meter. De kernwaarde ‘strategisch landschap’ wordt hierdoor niet aangetast. Door de aanleg van de parallelrijbaan ten oosten van de A7, is ter hoogte van de hoofdverdedigingslijn (= Volgerweg) circa 50 meter extra ruimtebeslag ten aanzien van de snelweg nodig. De gaafheid van een belangrijke kernwaarde van de Stelling van Amsterdam, de hoofdverdedigingslijn, wordt aangetast. Daarnaast wordt de nog aanwezige openheid (aan de ‘onveilige’ buitenzijde) in dit deel van de Stelling van Amsterdam, extra verdicht met de parallelrijbaan. De visuele relatie tussen de ene kant (ten westen van de A7) en de andere kant (ten oosten van de A7) van de hoofdverdedigingslijn wordt hierdoor minder duidelijk zichtbaar door de afstand. Het effect op de kernwaarde ‘strategisch landschap’ is beoordeeld als matig.
- *Authenticiteit:* Variant D heeft een negatief effect op de vorm en het ontwerp van de hoofdverdedigingslijn, evenals de beleving van de openheid en de uitlegbaarheid van visuele relaties in het landschap van de Stelling van Amsterdam. De beoordeling van het negatieve effect op de authenticiteit van de kernwaarde ‘strategisch landschap’ is matig.

Kernwaarde 2: watermanagementsysteem

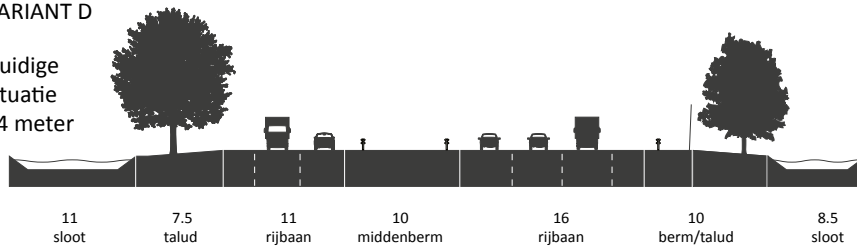
- *Integriteit:* Door de aanleg van de parallelrijbaan ten oosten van de A7, is ter hoogte van de inundatiekering (= Volgerweg) circa 50 meter extra ruimtebeslag ten aanzien van de snelweg nodig. De gaafheid van de inundatiekering, een belangrijk historisch landschappelijk element ten aanzien van de kernwaarde ‘watermanagementsysteem’, wordt aangetast. Het negatieve effect op de integriteit van de kernwaarde ‘strategisch landschap’ is beoordeeld als matig.
- *Authenticiteit:* De parallelweg doorkruist de inundatiekering en verdicht een deel van de inundatiepolder ten oosten van de A7. Visuele relaties tussen de inundatiekering en de inundatiepolder worden minder zichtbaar. Hiermee worden vorm en ontwerp, functie, beleving en uitlegbaarheid van het Werelderfgoed ter plaatse aangetast. De beoordeling van het negatieve effect op de authenticiteit van de kernwaarde ‘strategisch landschap’ is matig.

Kernwaarde 3: militaire werken

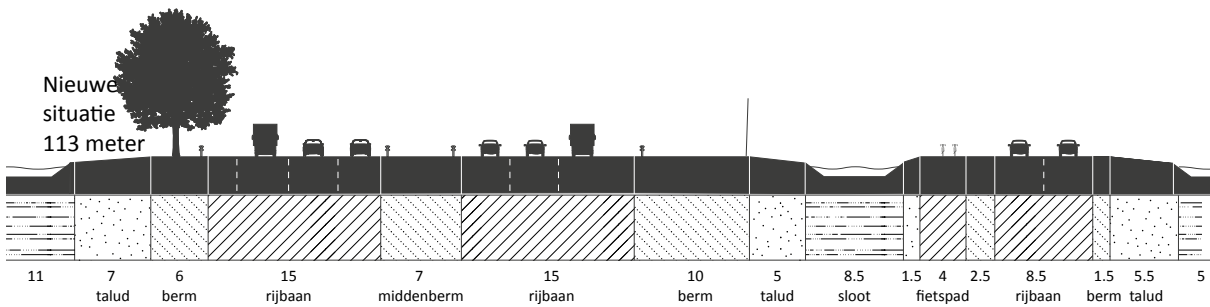
- *Integriteit:* De nieuwe parallelweg ten oosten van de A7 doorkruist de verboden kringen van Fort aan de Nekkerweg en Fort benoorden Purmerend. De parallelweg zal de openheid die nog aanwezig is, aantasten. De nieuwe parallelweg sluit aan op/overlapt het acces van de Purmerenderweg, die zo minder leesbaar in het landschap komt te liggen. Het negatieve effect op de integriteit van de kernwaarde ‘militaire werken’ is beoordeeld als matig.
- *Authenticiteit:* De parallelweg doorkruist de verboden kringen van Fort aan de Nekkerweg en Fort benoorden Purmerend. Visuele verbanden en relaties tussen de verboden kringen, de forten en andere landschapselementen worden minder zichtbaar. De bij verboden kringen horende openheid wordt goeddeels verdicht. De beoordeling van het effect op de authenticiteit is matig.

VARIANT D

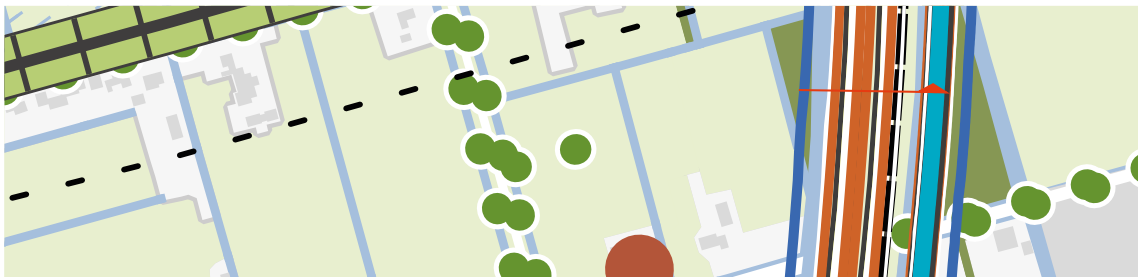
Huidige situatie
74 meter

Nieuwe situatie
113 meter

Profiel doorsnede

Overzichtskaart

Legenda

- wegbereiding buiten het bestaande profiel
- talud/berm
- verleggen/verruimen bestaande watergang
- verharding
- bestaande + nieuwe geluidswal
- Monument
- dijkkring
- bebouwd gebied
- grasland
- bos
- akkerland
- schootsvelden
- bomenrijen
- water
- erf
- locatie profiel
- doorsnede

Stelling van Amsterdam (variant D)

Beoordeling van de ingreep

	positief effect					negatief effect			
	4 zeer groot	3 groot	2 Matig	1 gering	0 neutraal	1 gering	2 Matig	3 groot	4 zeer groot
Integriteit									
Strategisch landschap									
Watermanagementsysteem									
Militaire werken									
Authenticiteit									
Strategisch landschap									
Watermanagementsysteem									
Militaire werken									

5.9 Variant D ten opzichte van De Beemster

Kernwaarde 1: cultuurhistorisch agrarisch landschap

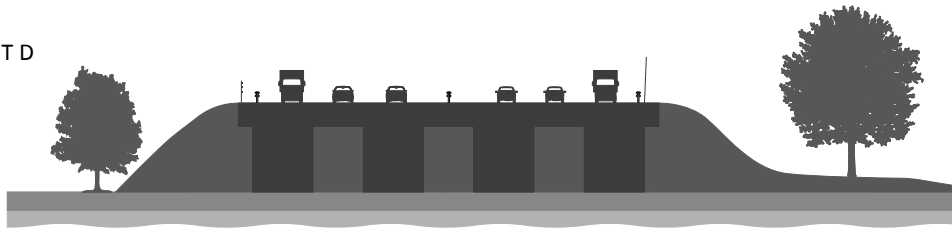
- *Integriteit*: Door de aanleg van de parallelrijbaan ten oosten van de A7, wordt het levende en functionele agrarische landschap en de relatieve openheid van het cultuurlandschap aangetast. Structuren zoals kavelgrenzen, boomgaarden en volkstuinten die het cultuurhistorisch agrarisch landschap van de Tuinhoek kenmerken, worden doorsneden. Het ruimtebeslag is met circa 25 meter in een relatief kleinschalig gebied, aanzienlijk. Vanwege de uniciteit van de Tuinhoek als kleinschalig deel van de droogmakerij is het effect op de integriteit beoordeeld als matig.
- *Authenticiteit*: De feitelijke vorm en het ontwerp van de Tuinhoek wordt beïnvloed door de nieuwe parallelweg. De verbanden en relaties die het gebied ten oosten van de A7 heeft met de directe omgeving en met de westzijde van de Tuinhoek worden hierdoor sterk minder beleefbaar en verdwijnen zelfs deels. De uitlegbaarheid van de Tuinhoek als deel van het verhaal van Droogmakerij de Beemster gaat hiermee deels verloren. De beoordeling van het effect op de authenticiteit van de kernwaarde is matig.

Kernwaarde 2: ingenieus watermanagementsysteem

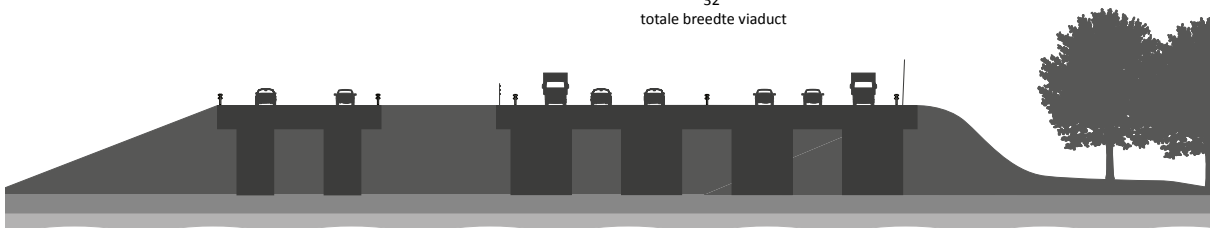
- *Integriteit*: Door een verbreding van het talud ten westen van de A7 over een lengte van circa 500 meter ten zuiden van de Volgerweg en circa 300 meter ten noorden van de Volgerweg, wordt een watergang (Oostersloot) deels verlegd. Het betreft een kleine verandering. Vernieuwde aansluitingen op het onderliggende wegennet bij aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster, worden gerealiseerd door middel van turborotondes. De doorgaande lijn van de dijk en de daaraan liggende weg, worden zo onderbroken. Bij deze aansluiting wordt ook de straal van de bochten verruimd, waardoor ten opzichte van de huidige situatie 35 tot 40 meter extra ruimtebeslag nodig is aan beide buitenzijden van de aansluiting. De wijziging is gekwantificeerd als 'minimale verandering'. Voor de parallelstructuur wordt ten westen van de huidige brug over het Noordhollandsch Kanaal een nieuwe brug gerealiseerd op een nieuw te bouwen landhoofd. Bij een realisatie op een vergelijkbare manier als de huidige brug, wordt in de ringvaart een zandbed

VARIANT D

Huidige
situatie
32 meter

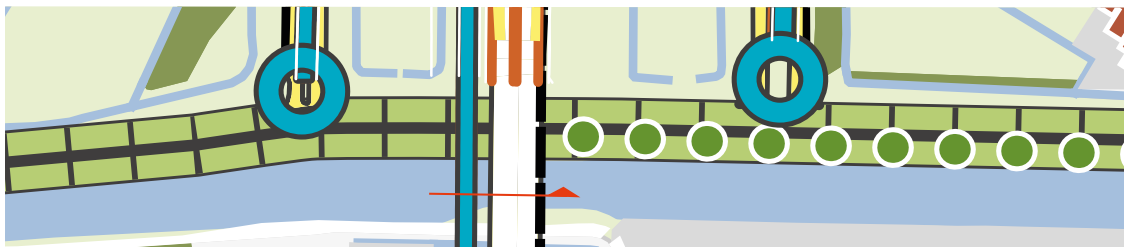

32
totale breedte viaduct

Nieuwe
situatie
56.5 meter

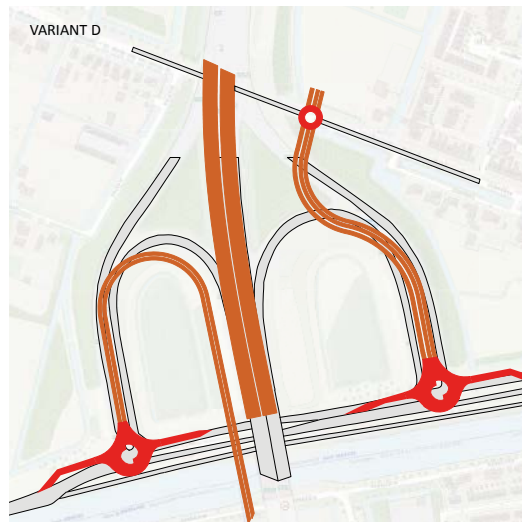
14 viaduct   10.5 open ruimte   32 viaduct

Overzichtskaart

Uitsnede ter plaatsen van de ringdijk

aangebracht om daarop betonnen pilaren ter ondersteuning van de nieuwe brug te realiseren. Hiermee grenst de dijk niet meer direct aan de ringvaart en wordt een deel van de ringvaart van de Beemster versmalt. De omvang van het (negatieve) effect op de integriteit is beoordeeld als gering.

- *Authenticiteit*: De verbreding van het talud aan de westzijde in de Tuinhoek en ten noorden en ten zuiden van de Volgerweg heeft een verwaarloosbaar effect op de beleving en de uitlegbaarheid van het landschap in zowel de Tuinhoek als in de Droogmakerij. De beschreven verandering in de aansluiting van de A7 bij Purmerend / Zuidoostbeemster aan het onderliggend wegennet en de ruimere straal van de bochten ter plekke, wordt de beleefbaarheid en uitlegbaarheid van het erfgoed door middel van de ringdijk aangetast. De omvang van het (negatieve) effect op de authenticiteit van de kernwaarde ‘ingenieus watersysteem’ is beoordeeld als gering.

Kernwaarde 3: monumentale historische bebouwing

- *Integriteit*: Door de aanleg van de parallelrijbaan ten oosten van de A7, worden enkele bouwwerken aangetast/gesloopt. Deze bouwwerken hebben geen officiële monumentale status, maar zeker één van deze gebouwen maakt deel uit van de kernwaarde ‘monumentale historische bebouwing. De verandering is gekwantificeerd als ‘minimale verandering’. De omvang van het negatieve effect is beoordeeld als gering.
- *Authenticiteit*: De stolpwooning is beeldbepalend voor dit deel van de Volgerweg. Het verdwijnen van de woning heet een negatief effect op de beleving van deze kernwaarde. Op het geheel van de (monumentale) gebouwen en bebouwingsstructuren in Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster, heeft het verdwijnen van het karakteristieke (niet monumentale) pand aan de Volgerweg een kleine impact op het Werelderfgoed en is te kwantificeren als ‘kleine verandering’. De omvang van het effect is beoordeeld als gering.

Kernwaarde 4: kopergravure als geometrische onderlegger

- *Integriteit*: Door de aanleg van de parallelweg ten oosten van de A7, wordt de eigenlijke mathematische verdeling van kavels en het vierkante gridpatroon van rechte wegen en waterlopen, in de Tuinhoek aangetast. De parallelweg breekt met deze kenmerken door diagonaal het gebied te doorkruisen. De nieuwe parallelweg gaat over in de Purmerenderweg (een belangrijke as in het gridpatroon) en maakt deze weg daardoor minder goed herkenbaar als onderdeel van de geometrische onderlegger. Kopergravure sloten zoals de Zuidersloot worden veranderd door een extra overkluizing. Voor kleinere sloten zonder naam die ook op de kopergravure terug te vinden zijn, geldt hetzelfde. De omvang van het effect op de integriteit is beoordeeld als matig.
- *Authenticiteit*: Door de aanleg van de parallelweg ten oosten van de A7 in de Tuinhoek, wordt de herkenbaarheid en uitlegbaarheid van het vierkante gridpatroon en de mathematische verdeling in kavels ter plekke beïnvloed. Verbanden tussen structuren en de uitlegbaarheid van het landschap worden door de parallelweg in de voor de Beemster unieke Tuinhoek grotendeels onherkenbaar gemaakt. Voor de Tuinhoek is sprake van een kleine verandering. De omvang van het effect op de authenticiteit is beoordeeld als matig negatief.

Beemster (variant D)

Beoordeling van de ingreep

positief effect

negatief effect

	4 zeer groot	3 groot	2 Matig	1 gering	0 neutraal	1 gering	2 Matig	3 groot	4 zeer groot
Integriteit									
Cultuurhistorisch agrarisch landschap									
Ingenieus watermanagementsysteem									
Monumentale historische bebouwing									
Kopergravure als geometrische onderlegger									
Authenticiteit									
Cultuurhistorisch agrarisch landschap									
Ingenieus watermanagementsysteem									
Monumentale historische bebouwing									
Kopergravure als geometrische onderlegger									

5.10 Conclusie en beoordeling varianten ten opzichte van elkaar

In onderstaande tabel zijn de effecten van de vier varianten op Droogmakerij de Beemster en de Stelling van Amsterdam weergegeven. Zowel de effecten op de integriteit als de authenticiteit van beide werelderfgoederen. De blauwe kleur betekent 'neutraal', groen betekent 'gering negatief effect' en geel betekent 'matig negatief effect'.

Kernwaarden	SvA			Droogmakerij de Beemster			
	Strategisch landschap	Watermanagementsysteem	Militaire werken	Cultuurhistorisch agrarisch landschap	Ingenieus watermanagementsysteem	Monumentale historische bebouwing	Kopergravure als geometrische onderlegger
Variant A, integriteit							
Variant A, authenticiteit							
Variant B, integriteit							
Variant B, authenticiteit							
Variant C, integriteit							
Variant C, authenticiteit							
Variant D, integriteit							
Variant D, authenticiteit							

Variant D wijkt duidelijk (negatief) af van de andere varianten, met effecten die variëren tussen 'gering' en 'matig'. De effecten op de kernwaarden die als 'matig' beoordeeld zijn, hebben met name impact op een 'concept' of landschap als geheel. Het gaat om kenmerken als openheid (gevolg van de verboden cirkels, binnen en buitenzijde Stelling), de agrarische functie en het concept van de kopergravure (de rechte lijnen en sloten). Variant D is de variant met duidelijk het meeste negatieve effect op beide werelderfgoederen. Het ruimtebeslag van variant D binnen de UNESCO-grenzen van zowel de Stelling van Amsterdam als Droogmakerij de Beemster, is met de nieuwe parallelweg ten oosten van de A7 veruit het grootst. Ook de aantasting van integriteit van alle beoordeelde kernwaarden is gering tot matig negatief.

Op de volgende pagina's zijn de doorsnedes ten opzichte van elkaar weergegeven, zodat de ruimtelijke weerslag van de verschillende varianten met elkaar te vergelijken is. Op twee plekken is per variant een doorsnede gemaakt, een ter hoogte van de ringdijk/ringvaart en een in de Tuinhoek. Voor Variant B is een extra doorsnede gemaakt in de Tuinhoek, vanwege de grotere ruimtelijke weerslag van deze variant op die locatie.

De Wijdewormer

Varianten A, B en C scoren op alle kernwaarden (met uitzondering van ingenieus watermanagementsysteem van de Beemster) van beide werelderfgoederen als geheel 'neutraal' en zijn zo gezien gelijkwaardig. Voor variant C geldt dat het (grote) negatieve ruimtelijke effect buiten de UNESCO-grenzen in de Wijdewormer valt, waardoor deze verandering niet in deze HIA is meegenomen. Wanneer de negatieve effecten in de Wijdewormer worden meegenomen in de beoordeling, geldt dat variant C negatiever zal scoren dan het beeld dat uit bovenstaande tabel naar voren komt.

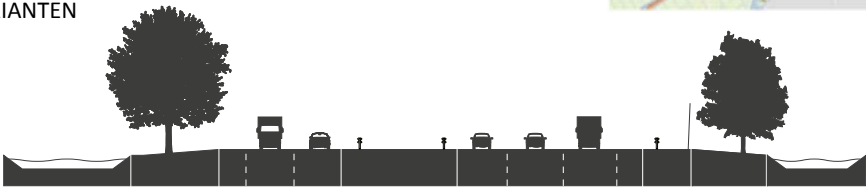
De Wijdewormer viel droog in 1629, niet lang na Droogmakerij de Beemster en is met 1688 hectare een stuk kleiner dan de Beemster. In de Wijdewormer is met de Beemster vergelijkbare bebouwing zoals stolpboerderijen en een strakke strokenverkaveling te vinden die in het noordoostelijke deel door de verplaatste aansluiting Purmerend Zuid worden aangetast. Ondanks dat de Wijdewormer geen UNESCO-status kent en daarmee niet is meegenomen in de HIA, vertegenwoordigt dit gebied wel bijzondere (monumentale) waarde. De kernwaarden die gelden voor Droogmakerij de Beemster zouden in principe ook voor de Wijdewormer kunnen gelden. Cultuurhistorisch agrarisch landschap, een ingenieus watermanagementsysteem en monumentale historische bebouwing lijken een op een ook van toepassing op de Wijdewormer. Het landschap doet ook aan alsof er een kopergravure aan ten grondslag heeft gelegen (geen onderbouwend bewijs voor gevonden). Aangezien de Wijdewormer aanzienlijk kleiner is, en er een geheel nieuwe aansluiting in de noordoosthoek gerealiseerd moet worden, is het aannemelijk dat de negatieve impact op het landschap groot zal zijn. Dit is in deze HIA-rapportage niet verder uitgewerkt, omdat de Wijdewormer geen UNESCO-status heeft.

De doorsnedes van de A7 in de Tuinhoek naast elkaar laten het verschil in ruimtebeslag goed zien. Varianten A, B en C ontlopen elkaar niet veel. Variant D heeft veruit het grootste toenemende ruimtebeslag ten aanzien van de huidige situatie.

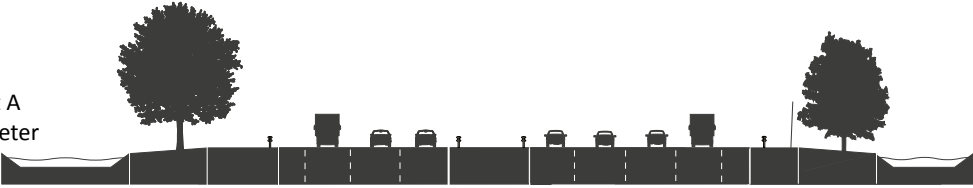

TOTAAL ALLE VARIANTEN

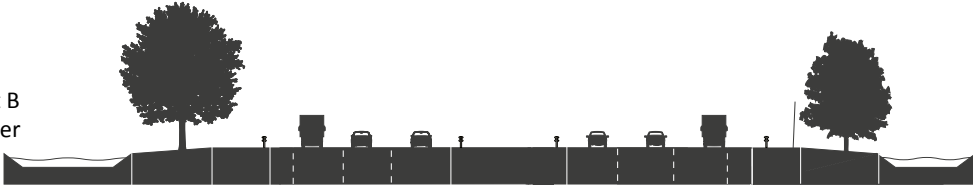
Huidige situatie
74 meter

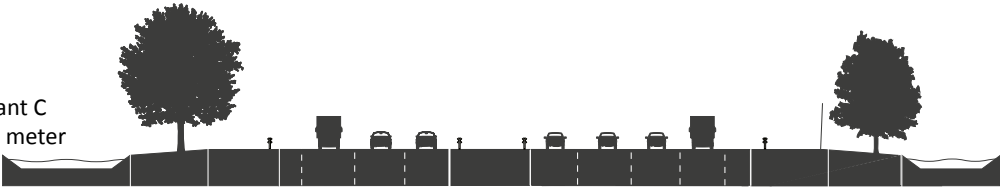
Variant A
83.5 meter

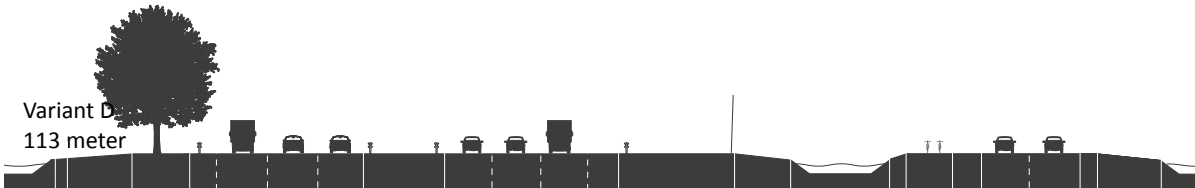
Variant B
83 meter

Variant C
84.5 meter

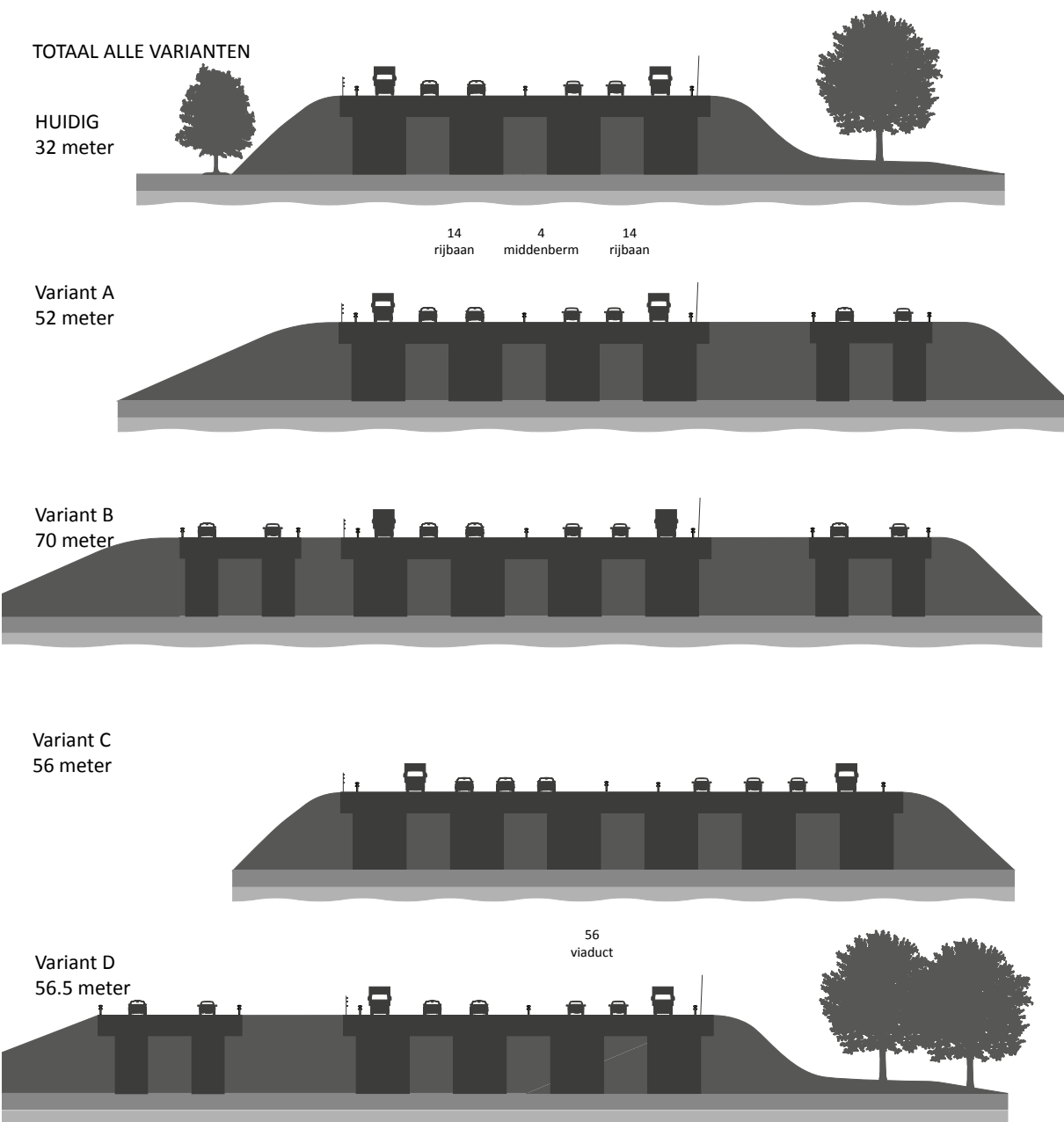
Variant D
113 meter

Overzichtsk kaart

De doorsnedes van de A7 over de ringdijk/ringvaart naast elkaar laten het verschil in ruimtebeslag goed zien. Variant B heeft het meeste ruimtebeslag vanwege de twee bruggen over de ringdijk en ringvaart. Voor de beoordeling telt de (extra) overbrugging niet zwaar. De rotondes (op de volgende pagina) bepalen het geringe negatieve effect voor alle vier de varianten.

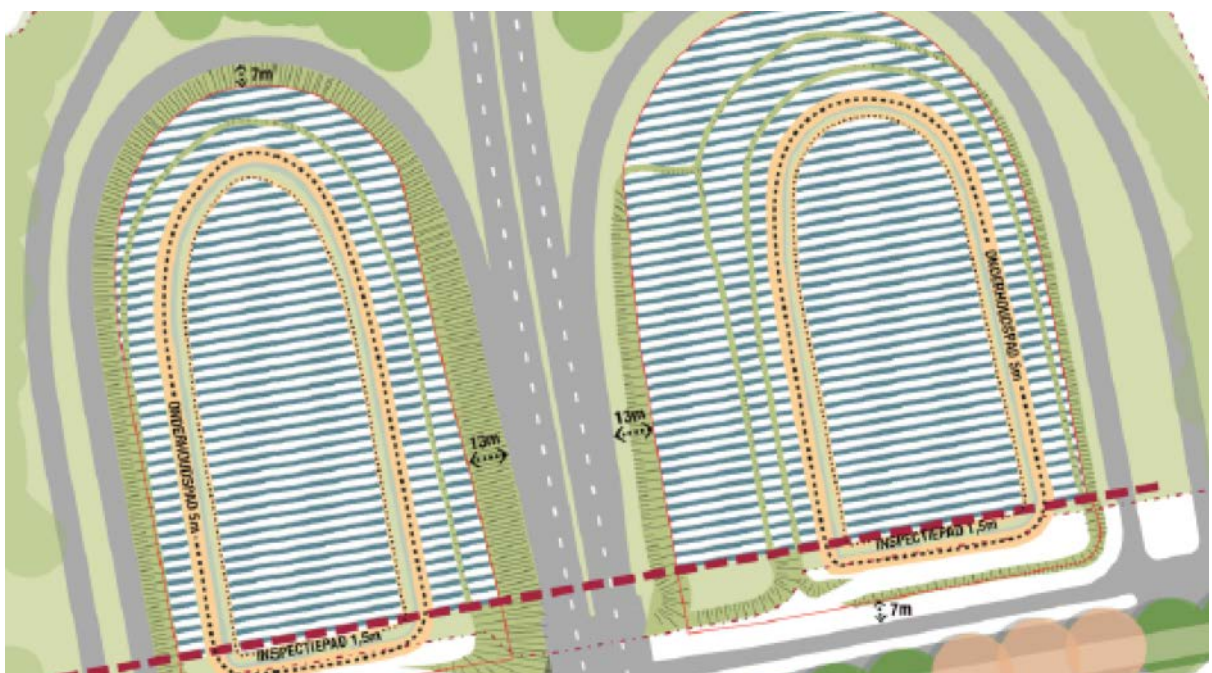

Inpassing van zonnepanelen in geluidsschermen heeft geen gevolgen voor de UNESCO-kernwaarden

Inpassing van zonnepanelen parallel aan de weg kan gevolgen hebben voor de UNESCO-kernwaarden

5.11 Overige ruimtelijke ingrepen bij alle varianten

Zonneweg A7

Voor alle vier de varianten geldt dat Rijkswaterstaat voor de toekomst kijkt naar mogelijke inpassing van zonnepanelen bij de afslagen Purmerend / Zuidoostbeemster en Purmerend Noord. De in de rapportage voorgestelde opstelling (1 meter boven maaiveld, zuidwaartse oriëntatie, 2 à 3 meter open ruimte tussen de rijen, binnen het profiel/talud van de snelweg) op zichzelf raakt de kernwaarden niet. De weg wordt gezien als één object in het landschap waar vooral de buitengrens van belang is als het gaat om de integriteit van de werelderfgoederen. De integriteit van alle kernwaarden wordt niet extra aangetast/verandert ten opzichte van het niet plaatsen van zonnepanelen op de omschreven manier. Integriteit kan wel worden aangetast wanneer de hoogte dusdanig is, dat er sprake is van visuele impact op het landschap.

Voor de authenticiteit van de kernwaarden van Droogmakerij de Beemster en de Stelling van Amsterdam geldt dat de beleving, uitlegbaarheid van het landschap, relaties tussen daar aanwezige structuren en elementen niet wordt beïnvloed, omdat er ter plekke geen kenmerken aanwezig zijn die door de aanleg van een zonnepark worden veranderd. Hiervoor kan gesteld worden dat realisatie van zonneparken zoals voorgesteld in de inpassingsstudie, binnen de knopen van de A7 (Purmerend / Zuidoostbeemster en Purmerend Noord vallen binnen UNESCO-grenzen), geen effect hebben op de UNESCO-kernwaarden van Droogmakerij de Beemster en de Stelling van Amsterdam. Dit geldt ook wanneer zonnepanelen bijvoorbeeld in geluidsschermen worden verwerkt.

Daar waar zonnepanelen in het open landschap worden gelegd, parallel aan de weg is dit anders. Gesteld kan worden dat de snelweg vanuit het landschap bezien een veel opvallender plaats in het landschappelijk geheel krijgt en daarmee met name negatieve effecten kan hebben op de authenticiteit van de kernwaarden van Droogmakerij de Beemster en de Stelling van Amsterdam.

Bomen langs de A7

Bomen of geen bomen langs de A7? In de elementaire ontwerpen die ten grondslag liggen aan deze HIA zijn geen bomen meegenomen en zijn deze ook niet in de HIA meegenomen. Wel is gevraagd een onderbouwde uitspraak te doen vanuit Werelderfgoed perspectief, of bomen al dan geen effect hebben op de kernwaarden van de Stelling van Amsterdam en Droogmakerij de Beemster. Deze vraag geldt voor alle vier de varianten.

Stelling van Amsterdam

Voor de Stelling van Amsterdam geldt dat bomen een negatief effect hebben op kernwaarde 1, 'strategisch landschap' en kernwaarde 3 'militaire werken'. De relatief grote openheid die bij beide kernwaarden een rol speelt, wordt door de bomenrijen minder 'tastbaar' (=integriteit) en beleefbaar

(authenticiteit). Dit komt doordat een extra barrière de zichtlijnen tussen Fort aan de Nekkerweg en Fort Benoorden Purmerend onderbreekt. De verboden kringen worden naast op maaiveld (de A7 zelf) ook in hoogte doorsneden. De laaggelegen open inundatiepolder (kernwaarde 2: watermanagementsysteem) wordt door de bomen in integriteit en authenticiteit aangetast door het verlies aan openheid.

Droogmakerij de Beemster

Voor Droogmakerij de Beemster geldt dat kernwaarde 4, 'kopergravure als geometrische onderlegger voor de planontwikkeling en landschapsinrichting', door de bomenrij wordt aangetast. Door de A7 in te richten als een originele laan zoals deze voorkomen in de Beemster (dus met laanbeplanting), vervaagt het onderscheid tussen de 'toevoeging' aan het landschap die de A7 is, en het originele landschap. De bomenrijen maken de A7 meer dominant aanwezig in de polder, terwijl de snelweg zo min mogelijk dominant moet zijn binnen de structuur van de Beemster. Bomen accentueren de snelweg als onderdeel van de oorspronkelijke structuur, wat een negatief effect heeft op integriteit en authenticiteit.

Voor kernwaarde 1 'cultuurhistorisch agrarisch landschap' geldt dat de bomenrij langs de A7 een negatief effect heeft op de openheid van het landschap door de toevoeging van nieuwe compartimenten. De beleving (=authenticiteit) van de openheid als de openheid als eigenschap (=integriteit) worden aangetast.

Bomen langs de A7 door het gebied van de Stelling van Amsterdam en de Droogmakerij hebben in feite een negatief effect hebben op de kernwaarden van beide UNESCO-werelderfgoederen. Echter tijdens de nominatie van beide werelderfgoederen stonden de bomen er al en zijn ze daarmee qua effect 'neutraal'. Het laten staan/vervangen van de bomen heeft daarmee geen negatief effect op beide werelderfgoederen. Het weghalen van de bomen kan daarentegen wel positief scoren op met name de voor beide werelderfgoederen kenmerkende openheid en voor de Beemster op het onderscheid tussen de originele wegen met laanbeplanting, en de latere toevoeging van de A7.

Watercompensatie

Alle varianten verschillen in de hoeveelheid vierkante meters asfalt die worden aangelegd. Bij toename van de oppervlakte asfalt dient er watercompensatie uitgevoerd te worden. Hierbij heeft het Hoogheemraadschap Hollands-Noorderkwartier de voorkeur dat de infiltratie behouden blijft. Is dit niet mogelijk, dan is een alternatief om open water te graven of bestaande watergangen te verbreden.

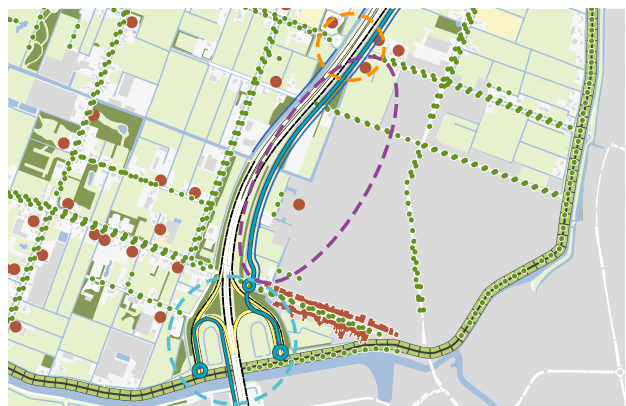
Voor snelwegen vindt watercompensatie vaak plaats in/tussen de klaverbladen en aansluitingen op het onderliggende wegennet. Als deze locaties voor alle 4 de varianten voldoende mogelijkheden bieden, is dit voor het Werelderfgoed geen probleem. Net zoals bij de 'zonneweg' op de onderste afbeelding van pagina 84, maken deze plekken deel uit van het hele profiel van de snelweg en hebben geen

bijkomende ruimtelijke weerslag.

Wanneer bovenstaande plekken niet voldoende oppervlakte bieden om alle watercompensatie te realiseren, is het verbreden van bestaande sloten een optie. Dit is in Droogmakerij de Beemster moeilijk, vanwege kernwaarde 2 (waterhuishouding) en kernwaarde 4 (kopergravure als geometrische onderlegger voor de planontwikkeling en landschapsinrichting). De bestaande watergangen maken deel uit van beide kernwaarden. Met name de aantasting van watergangen die een rol spelen in de kopergravure, moet voorkomen worden. Integriteit (de vorm en plek van de watergang zelf) en authenticiteit (de beleving van de maatvoering van alle watergangen) worden beiden aangetast. Bij watercompensatie moet hiermee rekening worden gehouden.

LEGENDA

- Blauw: ringdijk.
- Paars: Tuinhoek.
- Oranje: Volgerweg

Locaties compenserende/mitigerende maatregelen

6

Oplossingsrichtingen

6.1 Introductie oplossingsrichtingen

Uitgangspunt van UNESCO is dat iedere aantasting zo klein mogelijk moet zijn. De kernwaarde ‘ingenieus watermanagementsysteem’ van Werelderfgoed Droogmakerij de Beemster scoort in alle varianten ‘gering’. Voor alle varianten geldt dat door de aansluiting van de A7 op het onderliggend wegennet bij Purmerend / Zuidoostbeemster, de ringdijk wordt aangetast door de aanleg van twee ‘turborotondes’. De aanname is dat de turborotondes een doorsnee hebben van 60 meter, wat qua ruimtebeslag een stuk groter is dan de nu aanwezige kruisingen. Zoals in de beoordeling is weergegeven is de aantasting van de ringdijk lokaal aanzienlijk, maar is dit voor de ringdijk (en Droogmakerij de Beemster) als geheel in verband met de grote schaal, beoordeeld als gering. Vanwege het UNESCO-uitgangspunt dat de aantasting zo klein mogelijk moet blijven, is dit een aandachtspunt als het gaat om de vormgeving van de compenserende en mitigerende maatregelen.

Dit geldt ook voor de omgeving van de Volgerweg, waar variant D de hoofdverdedigingslijn, de relatieve openheid van de verboden kringen en het inundatiegebied van de Stelling van Amsterdam doorkruist. Dit is een locatie waar maatregelen kunnen zorgen voor een zo klein mogelijke impact op de kenmerken en kernwaarden van het Werelderfgoed van de Stelling van Amsterdam. Variant D heeft ook het grootste effect op de authenticiteit en integriteit van Droogmakerij de Beemster in de Tuinhoek.

De beoordeling geeft inzicht in de plekken waar de ruimtelijke ontwikkeling de kernwaarden van een of beide werelderfgoederen aantast. Hier moet gezocht worden naar compenserende en mitigerende maatregelen.

Voor de Stelling van Amsterdam en de Beemster is dit één plek:

- De Volgerweg (oranje omcirkeld), waar de hoofdverdedigingslijn (tevens inundatiekering) wordt doorsneden en de openheid van het landschap van de Stelling (gevolg van de verboden kringen en inundatievlakte) en van de Beemster met name door variant D wordt aangetast.

Voor Droogmakerij de Beemster zijn dit twee ‘locaties’ of trajecten:

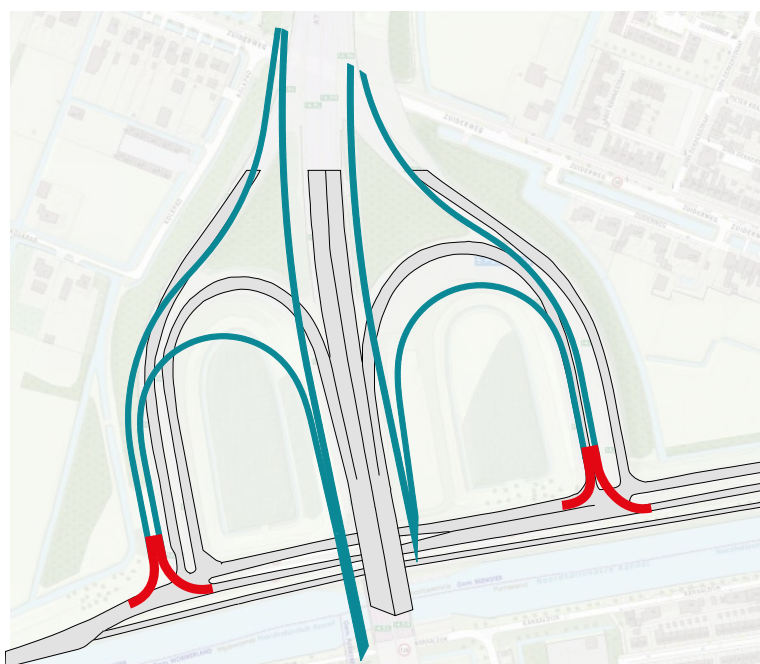
- Aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster (blauw omcirkeld), waar het ruimtebeslag en de vorm van de turborotondes lokaal de integriteit en authenticiteit van de ringdijk (kernwaarde ‘ingenieus watermanagementsysteem’) aantasten. Dit geldt voor alle vier de varianten.
- Ten oosten van de A7 (paars omcirkeld), waar een nieuwe parallelrijbaan moet worden gerealiseerd door het landschap van de Tuinhoek. De integriteit en authenticiteit van kernwaarden ‘cultuurhistorisch agrarisch landschap’, ‘monumentale historische bebouwing’ en ‘kopergravure als geometrische onderlegger’ wordt door variant D aangetast.

Kansen

Tijdens de inventarisatie van de kernwaarden, het locatiebezoek, de HIA-beoordeling, de deels reeds uitgevoerde 'Gebiedsgerichte inpassingsvisie' van Bosch en Slabbers, zijn kansen in beeld gekomen welke bij kunnen dragen aan de kernwaarden van de beide werelderfgoederen. Deze kansen kunnen een positief effect hebben op de integriteit en authenticiteit van de kernwaarden van de Stelling en de Beemster. Deze kansen zijn onder andere:

- Beleefbaar maken van entree, zien en weten dat men Werelderfgoed binnenrijdt.
- Herstel van landschapselementen en structuren: bomen op de gehele ringdijk, sloten/wegen doortrekken onder A7, e.d.
- Accentueren van de hoofdverdedigingslijn in het landschap of in meubilair A7.

Tijdens een brede ontwerpessie op 23 augustus in Haarlem, zijn door vertegenwoordigers van de gemeente Purmerend, provincie Noord-Holland, Rijkswaterstaat, de Vervoerregio, Antea Group, Bosch Slabbers en de Rijksdienst Cultureel Erfgoed, compenserende en mitigerende maatregelen bedacht, die de inbedding van de vier varianten in het Werelderfgoed kunnen verbeteren. Daarnaast zijn ook kansen benoemd om de (beleving van) de werelderfgoederen in het landschap, te verbeteren. De belangrijkste oplossingsrichtingen omvatten wijzigingen (van aannames) binnen de elementaire ontwerpen.

Oplossingsrichting kruisingen ipv rotondes

6.2 Oplossingsrichtingen

Turborotondes Purmerend / Zuidoostbeemster worden kruising

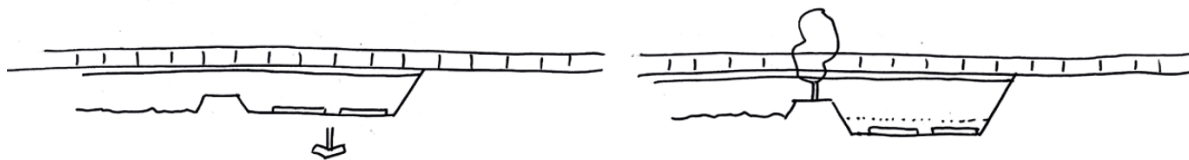
Op een plek in alle varianten is sprake van een planaanpassing, of beter gezegd een ‘aanname aanpassing’. De turborotondes waarmee aansluiting van de A7 op het onderliggend wegennet zouden worden aangesloten bepalen voor het grootste deel het ‘geringe negatieve effect’ op de kernwaarde ‘ingenieus watermanagementsysteem’. Dit geldt voor de aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster. Tijdens de sessie is voorgesteld (en realistisch geacht) deze aanname te veranderen in een aansluiting door middel van een kruising/T-splitsing. Hiermee wordt de integriteit en de authenticiteit van de ringdijk niet meer aangetast. Met deze aanpassing zal de negatieve beoordeling op de integriteit en authenticiteit van de kernkwaliteit ‘ingenieus watersysteem’ van gering negatief verschuiven naar neutraal. Dit geldt voor alle vier de varianten. Dit is opgenomen in de herbeoordeling.

6.3 Compenserende en mitigerende maatregelen

Compenserende en mitigerende maatregelen kunnen de beleving en uitlegbaarheid (de authenticiteit) van Werelderfgoed (licht) verbeteren. De integriteit van beide werelderfgoederen zal er niet van verbeteren. De ingreep blijft een aantasting. Tijdens de sessie op 23 augustus is de vraag gesteld ‘tot waar’ compenserende en mitigerende maatregelen doorwerking hebben ten opzichte van de ruimtelijke ontwikkeling, in dit geval de vier varianten voor de A7. Voor de beoordeling van het project binnen deze HIA, is het belangrijk te kiezen voor maatregelen die binnen de invloedssfeer van het project A7 (tussen aansluitingen Purmerend / Zuidoostbeemster en Purmerend Noord) vallen. De beoordeling (ook van de oplossingsrichtingen en compenserende/mitigerende maatregelen) vindt immers plaats op het effect van de varianten op de twee werelderfgoederen.

Aansluiting Purmerend/ Zuidoostbeemster, accentueren ringdijk

De Zuiddijk ligt naast de ringdijk. De ringdijk is zichtbaar in het landschap, maar niet erg prominent aanwezig. Een mogelijkheid is om de Zuiddijk wat lager in het landschap te leggen, waardoor het contrast met de ringdijk beter zichtbaar wordt. Hierdoor wordt de ringdijk, als belangrijk attribuut van de kernwaarde ‘ingenieus watermanagementsysteem’ beter beleefbaar en wordt ter plekke de uitlegbaarheid van Droogmakerij de Beemster verbeterd. Het accentueren van de ringdijk kan ook door het doortrekken van de bomenrij ten westen van de A7. Van oudsher is de ringdijk van de Beemster beplant met bomen. Op het deel ten westen van de A7 is om onbekende redenen de bomenrij verdwenen, waardoor een vreemd gat in het geheel valt. Wanneer bomen worden geplant wordt de lijn in continuïteit doorgetrokken, en is de ringdijk tegelijkertijd als entree beleefbaar in het landschap, vanaf de snelweg gezien. Het accentueren van de ringdijk door de verdiepte ligging van de Zuiddijk, evenals het opnieuw planten van bomen, verbetert de authenticiteit van ringdijk. De authenticiteit van de kernwaarde ‘ingenieus watermanagementsysteem’ wordt beter beleefbaar en uitlegbaar in het landschap. De beoordeling van het effect op het Werelderfgoed de Beemster wordt hierdoor positief.

Afbeelding Bosch en Slabbers, gebiedsgerichte inpassingsvisie met verdiepte ligging en beboomde dijk

(Afbeelding van kruising A2 met de hoofdverdedigingslijn van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. De bruggenhoofden zijn ontworpen met betonnen constructies uit de NHW in het achterhoofd. Foto beeldbank Rijkswaterstaat)

Hoofdverdedigingslijn bij de A4 tussen Hoofddorp en Aalsmeer. Brug en linedijk beleefbaar in het landschap

Met deze aanpassing, bovenop de gewijzigde aanname (turborotondes worden kruising) zal de neutrale beoordeling op de authenticiteit van de kernkwaliteit 'ingenieus watersysteem' van neutraal verschuiven naar gering positief. Dit geldt voor alle vier de varianten. Dit is opgenomen in de herbeoordeling, waar de grote groene kruisen de eerste beoordeling weergeven en de blauwe vlakken de beoordeling na wijziging van de aanname.

Bruggen over ringdijk en ringvaart

In de vier varianten wordt in nieuwe en/of verbrede bruggen over de ringvaart en ringdijk voorzien. Samenvattend komt het per variant neer op:

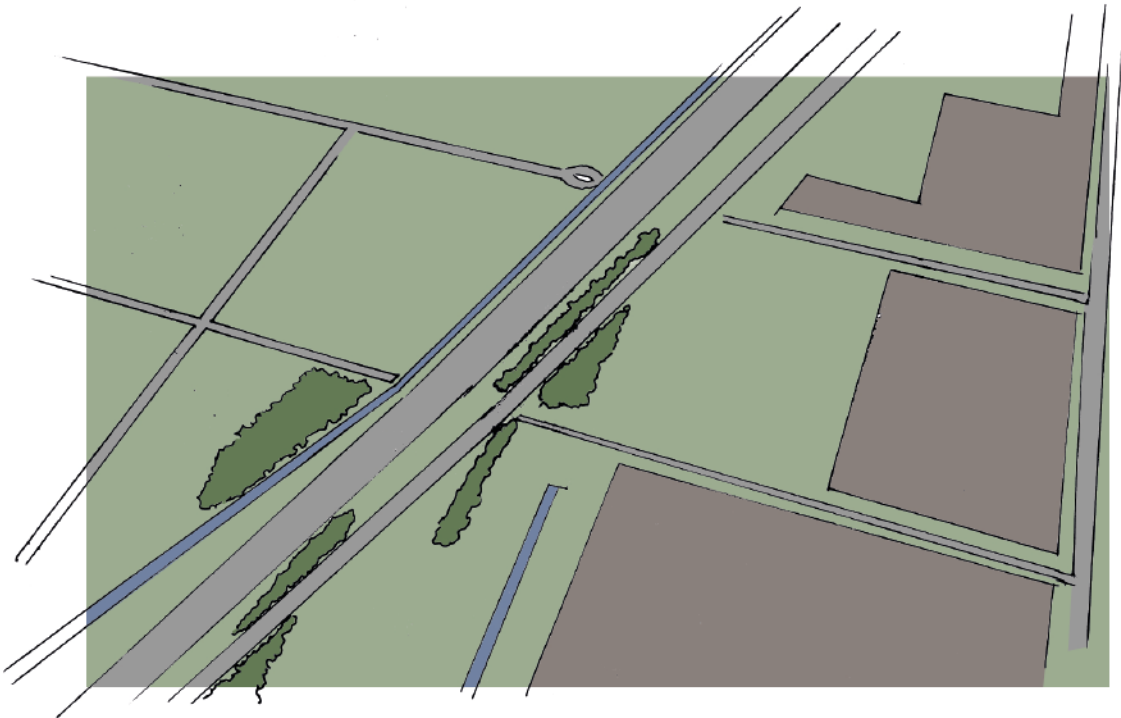
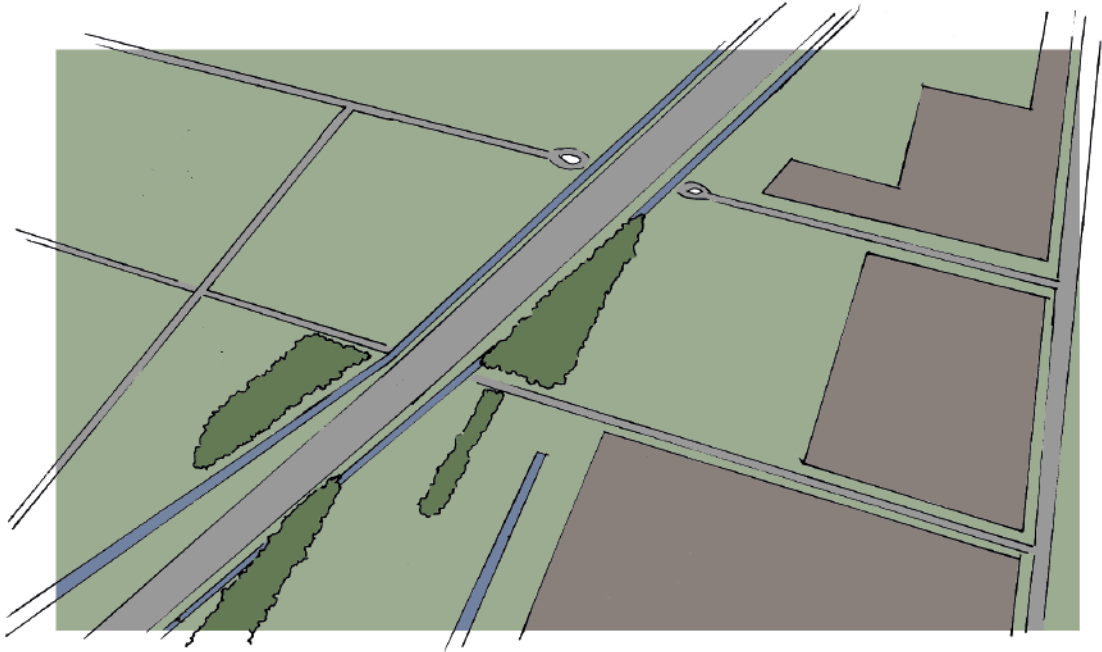
- Variant A: een nieuwe brug van circa 12,5 meter breed ten oosten (op bestaand bruggenhoofd) naast de bestaande, met een opening van enkele meters tussen beide bruggen. Totale breedte beide bruggen inclusief tussenruimte: circa 55 meter.
- Variant B: aan weerszijden van de bestaande brug nieuwe bruggen van circa 12,5 meter breed, met enkele meters ruimte hiertussen. Totale breedte beide bruggen inclusief tussenruimte: circa 70 meter.
- Variant C: de bestaande brug wordt aan weerszijden uitgebreid tot een totaal van circa 56 meter, zonder tussenliggende openingen.
- Variant D: een nieuwe brug van circa 12 meter breed ten westen van de bestaande brug, met enkele meters tussenliggende open ruimte. Totale breedte beide bruggen inclusief tussenruimte: circa 60 meter.

Tijdens de ontwerpessie zijn diverse mitigerende maatregelen genoemd om daar waar sprake is van nieuwe en/of bredere bruggen, aantasting van het Werelderfgoed de Beemster te verzachten. Door de bruggen is er een te verwaarlozen effect op de kernkwaliteit 'ingenieus watermanagementsysteem', zoals omschreven in de beoordeling in hoofdstuk 5.

De mitigerende maatregelen hebben vanwege het 'te verwaarlozen negatieve effect' ook geen positief effect op de kernkwaliteit 'ingenieus watermanagementsysteem'. Wel kan de beleving (de authenticiteit) op de plek waar de bruggen de ringdijk en ringvaart kruisen iets verbeterd worden. Ruimte tussen de brugdelen zorgt voor lichtinval in de onderdoorgang en 'breekt' de onderdoorgang in stukken. Het deel van de Zuidoost onder de brug wordt minder donker, wat de ringdijk en ringvaart beter zichtbaar maakt. De vormgeving van de bruggen en eventuele pijlers in relatie tot de Beemster, met name vanaf zichtpunten vanaf de Zuidoost naar de A7 toe, kan dusdanig zijn dat een link wordt gelegd met Droogmakerij de Beemster. Zie als voorbeeld de afbeelding hiernaast, waar de A2 de Diefdijk kruist. Onder de bruggen kan nog gewerkt worden met bijvoorbeeld speciale verlichting of kunstuitingen (schilderingen, speciale materialen, e.d.) welke benadrukken dat er ter plekke sprake is van een Werelderfgoedstatus.

Entree van de Beemster

Deels overlappend met de maatregel genoemd onder 'aansluiting Purmerend / Zuidoostbeemster', namelijk het planten van bomen op de ringdijk tot aan de A7, kan ook in vormgeving en materialisatie

Doorsnijden geometrie door middel van een parallelweg

in de aanwezige geluidsschermen een link worden gelegd met Droogmakerij de Beemster. Denk bijvoorbeeld aan een reliëf van de kopergravure in het geluidsscherm. Dit zijn aspecten die ook in de Gebiedsgerichte Inpassingsvisie worden uitgewerkt.

Door de Tuinhoek

Voor dit deel van het tracé is de ruimtelijke weerslag van varianten A en C, beperkt. Variant B heeft een wat breder profiel in de Tuinhoek over een langere afstand. Variant D heeft met de realisatie van de parallelweg ten oosten van de A7 het grootste negatieve effect op de kernwaarden van zowel Droogmakerij de Beemster als de Stelling van Amsterdam.

De parallelweg van Variant D loopt evenwijdig aan A7 door het landschap van de Tuinhoek. De parallelweg hoort qua vormgeving en aard (geen snelweg) niet bij de A7. Met het uiteindelijke wegontwerp en inpassing kan meer gerefereerd worden aan het gridpatroon van de Tuinhoek en de Beemster. Dit kan bijvoorbeeld door in de beplanting het gridpatroon herkenbaarder aan te zetten in het landschap. Kleine 'geometrische kamers' worden diagonaal doorsneden, net zoals de A7 dit zelf ook doet. Hiermee kan de parallelweg ook meer ingepast worden als zijnde een lokale weg (niet als zijnde een provinciale weg).

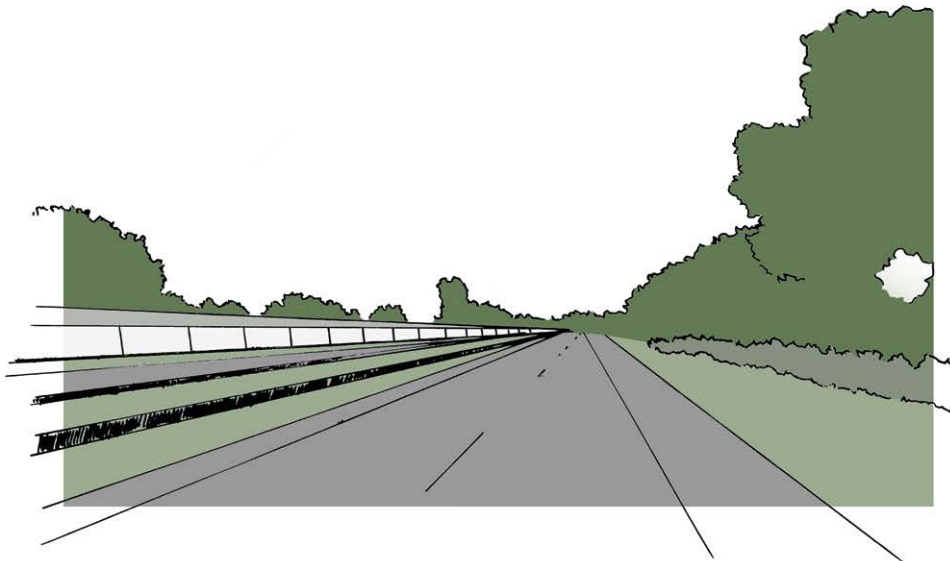
De hoofdverdedigingslijn ter hoogte van waar de A7 wordt gekruist kan in het ontwerp van de weg en de directe omgeving subtiel worden aangezet in het landschap, in combinatie met het rechte trekken van de brug over de A7 bij de Volgerweg (zoals bij de A4, zie de afbeelding hierboven). Hiermee wordt de hoofdverdedigingslijn zichtbaar in het landschap, waar dit voorheen niet zo was.

Algemene kansen

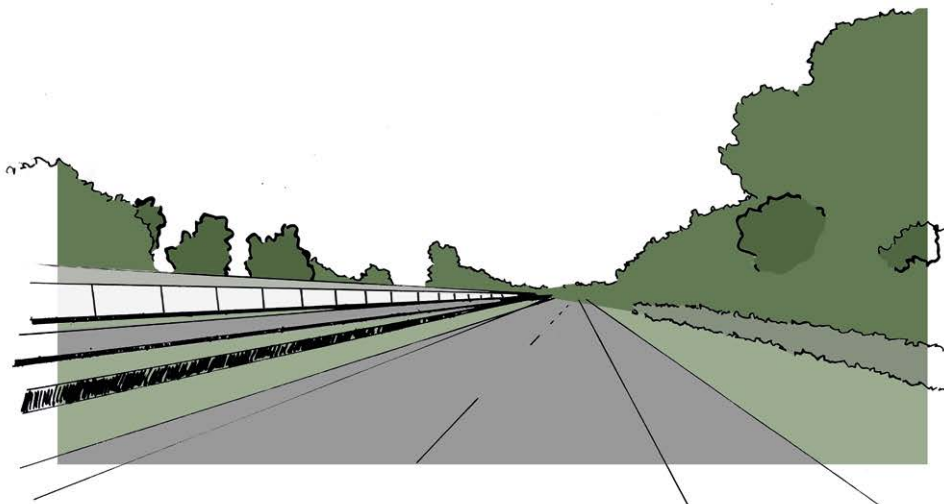
Om de beleving van het erfgoed van zowel de Stelling van Amsterdam als Droogmakerij de Beemster te versterken, zijn verschillende voorstellen gedaan. Enkel hiervan behoren niet tot het project CAH A7 en staan op afstand van het tracé van de A7. Deze maatregelen zijn:

- Het verwijderen van de golfbaan nabij Fort aan de Nekkerweg, waardoor het agrarische polderlandschap wordt hersteld en de verboden kring van het fort meer openheid krijgt.
- Kassen verwijderen uit de verboden kring van Fort aan de Nekkerweg, waardoor de verboden kring van het fort weer meer openheid krijgt.

Algemene kansen die wel te relateren zijn aan het tracé van de A7 zijn op de volgende bladzijde beschreven. Deze kansen kunnen de beleving (de authenticiteit) van beide werelderfgoederen verbeteren. De integriteit blijft onveranderd.

Huidig beeld

Beeld toevoegen nieuwe bomen

Beeld verwijderen bestaande bomen en toevoegen nieuwe bomen

De Tuinhoek is slecht beleefbaar vanaf de A7. Dit kan worden verbeterd door het creëren van doorzichten in het landschap en het door laten lopen van structuren (ringdijk, sloten en onderliggend wegennet, verkaveling) tot zo dicht mogelijk op de weg.

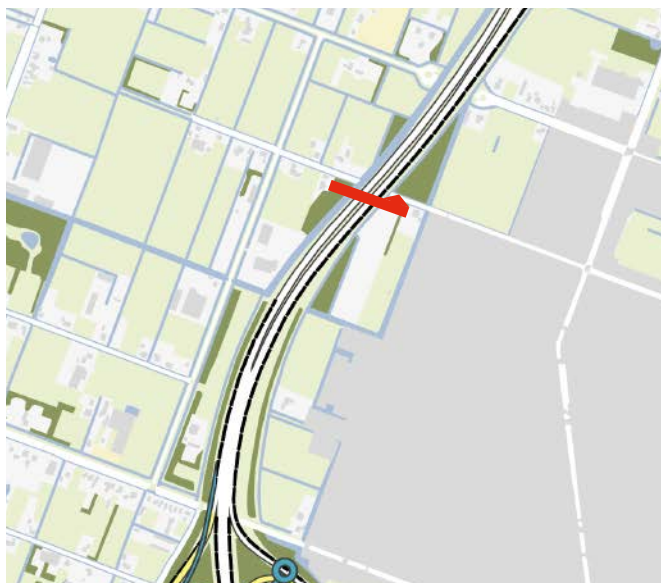
- Structuren van de Beemster aanzetten door het creëren van zichtlijnen, doorkijkjes over de structuurelementen en in de 'groene kamers' van de Tuinhoek en de Beemster. Bijvoorbeeld door middel van de vormgeving van het meubilair (zoals geluidschermen, bruggen).
- Langzaam verkeerverbinding bij het Zuiderpad of Noorderpad aanleggen als herstel van een structuurelement van de Beemster en tegelijkertijd de Zuiderweg een herkenbaarder profiel geven binnen de laanstructuur van de Beemster.

Versterken identiteit bij aansluiting Purmerend Noord:

- Beemsterstructuur doortrekken binnen de aansluiting Purmerend Noord. Dit zijn nu organisch gevormde poelen, welke een meer geometrische vorm kunnen krijgen en daarmee meer relatie krijgen met de Beemster
- Verwijderen van de bosschages op de taluds bij aansluiting Purmerend Noord. Openheid (zonder bos) hoort bij de kernwaarden van de Beemster.

Combinatie van maatregelen met klimaat gerelateerde onderwerpen zoals waterberging:

- Kansen voor waterberging binnen de inundatievelden van de Stelling van Amsterdam. Binnen het Beemster-grid (in enkele blokken) incidenteel (bij wateroverschot) water bergen, waardoor gridstructuur tegelijkertijd met de inundatiefunctie wordt geaccentueerd.

Locatie doorsnede toevoeging bomenrij

Kernwaarden	SvA			Droogmakerij de Beemster			
	Strategisch landschap	Watermanagementsysteem	Militaire werken	Cultuurhistorisch agrarisch landschap	Ingenieus watermanagementsysteem	Monumentale historische bebouwing	Kopergravure als geometrische onderlegger
Variant A, integriteit							
Variant A, authenticiteit							
Variant B, integriteit							
Variant B, authenticiteit							
Variant C, integriteit							
Variant C, authenticiteit							
Variant D, integriteit							
Variant D, authenticiteit							

Oorspronkelijke beoordeling, blauw is neutraal, groen is gering negatief en geel is matig negatief.

Kernwaarden	SvA			Droogmakerij de Beemster			
	Strategisch landschap	Watermanagementsysteem	Militaire werken	Cultuurhistorisch agrarisch landschap	Ingenieus watermanagementsysteem	Monumentale historische bebouwing	Kopergravure als geometrische onderlegger
Variant A, integriteit							
Variant A, authenticiteit	gering POSITIEF				gering POSITIEF		
Variant B, integriteit							
Variant B, authenticiteit	gering POSITIEF				gering POSITIEF		
Variant C, integriteit							
Variant C, authenticiteit	gering POSITIEF				gering POSITIEF		
Variant D, integriteit						gering NEGATIEF	
Variant D, authenticiteit	gering NEGATIEF				gering POSITIEF	gering NEGATIEF	

Herbeoordeling:

6.4 Herbeoordeling

Ten aanzien van een aantal kernwaarden zijn door een oplossingsrichting of door mitigerende maatregelen de beoordeling positief te beïnvloeden. De beschreven kansen hebben geen significant effect op de eind beoordeling van beide werelderfgoederen.

De Beemster, 'ingenieus watermanagementsysteem'

Bij de implementatie van de mitigerende maatregelen, wijzigt het negatieve effect op de beide werelderfgoederen. Met name bij de kernwaarde 'ingenieus watermanagementsysteem' van de Beemster is de beoordeling bijgesteld, wanneer de 'turborotondes' bij de ringdijk worden vervangen door kruisingen. De gering negatieve beoordeling van alle vier de varianten is gewijzigd in een neutrale beoordeling, omdat er geen sprake meer is van verandering ten opzichte van de huidige situatie, ten aanzien van de integriteit en authenticiteit van de ringdijk.

De kernwaarde 'ingenieus watermanagementsysteem' kan ten aanzien van de authenticiteit nog beter scoren wanneer de Zuiderweg verdiept in het landschap wordt aangelegd en de bomenstructuur die de ringdijk om de hele Beemster kenmerkt tot aan de A7 wordt doorgetrokken. Hiermee wordt de beleving en uitlegbaarheid (de authenticiteit) van de kernwaarde als gering positief beoordeeld.

Stelling van Amsterdam, 'strategisch landschap'

In de huidige situatie is de hoofdverdedigingslijn van de Stelling niet herkenbaar en beleefbaar aanwezig in het landschap. Wanneer deze op een in het landschap subtiele manier door middel van bijvoorbeeld de voorgestelde methode in het landschap wordt aangezet, kan de authenticiteit van de kernwaarde 'strategisch landschap' van een neutrale beoordeling, opschuiven naar een beoordeling die gering positief is. Dit geldt voor varianten A, B en C. Variant D tast de hoofdverdedigingslijn dusdanig aan, dat wanneer deze na de aantasting vervolgens wel in het landschap zichtbaar wordt gemaakt, de beoordeling negatief blijft. Deze wijzigt dan wel van matig negatief in gering negatief.

7

Cumulatie

7.1 Cumulatie

In een Heritage Impact Assessment wordt altijd gekeken naar de cumulatie van de verschillende ontwikkelingen die in een Werelderfgoed plaats hebben gevonden en nog plaats gaan vinden. Naast de plannen voor de A7, worden in en om de werelderfgoederen de Beemster en Stelling van Amsterdam diverse ruimtelijke plannen ontwikkeld. Hierbij gaat het om de ontwikkelingen die in het verleden tussen aanwijzing en nu hebben plaatsgevonden, en toekomstige ontwikkelingen.

Hiervoor is de nul-situatie vergeleken met de feitelijke situatie op basis van topografische kaartbeelden van 'toen' (1995, nominatiejaar Stelling van Amsterdam) en nu. Hieruit blijkt dat verschillende woningbouwplannen zijn gerealiseerd in Zuidoostbeemster, die tijdens nominatie van de Beemster (in 1999) aan UNESCO zijn gemeld. Dit gaat om de Nieuwe Tuinderij west en oost. De reeds gerealiseerde en toekomstige woningbouwontwikkeling is door middel van een 'state of conservation' en een periodieke rapportage uit 2013 aan UNESCO gemeld. Voor de komende jaren (2017 – 2024) staat de ontwikkeling van Zuidoostbeemster II gepland (450 woningen) en tussen 2020 en 2024 wordt Jonk (90 woningen) gerealiseerd.

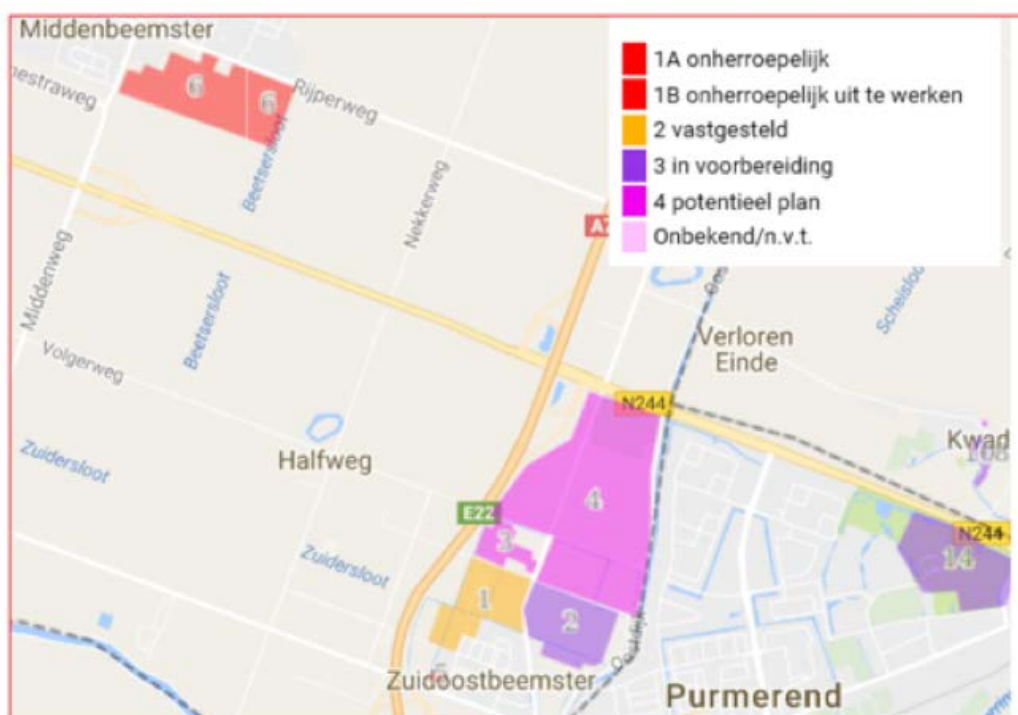
In gemeentelijke ontwikkelplannen wordt gesproken over het aanvullen van het 'boerengrid' met een 'burgergrid'. Daarbij kan worden meegegeven dat de principes en kernwaarden die ten grondslag liggen aan de Tuinhoek en Beemster, worden doorgetrokken in de woningbouwontwikkeling. Denk hier bijvoorbeeld aan het handhaven van de structuur van wegen en watergangen, laanbeplanting aan beide zijden van de wegen en groene ruimten tussen de lintbebouwing en het nieuwe achterliggende 'burgergrid'. Vanuit de kernwaarden van deze HIA (= de UNESCO-kernkwaliteiten) bezien staat verdere verdichting van het gebied tussen de N244, A7, de Oostdijk en het Middenpad op gespannen voet met de OUV van de Beemster en van de Stelling. Voor de Beemster geldt dat aantasting van de kernwaarde 'cultuurhistorisch agrarisch landschap' mogelijk is. Voor de Stelling geldt dit voor de kernwaarden 'strategisch landschap', 'watermanagementsysteem' en 'militaire werken'. Wanneer in combinatie met deze ontwikkelingen, wordt gekozen voor variant D, is de kans van aantasting groot.

Een andere verandering is de realisatie van een golfbaan ten westen van Fort aan de Nekkerweg binnen de verboden kring, in de inundatiepolder. De verbreding van de N244 tussen de aansluiting op de A7 (Purmerend Noord) en Edam – Volendam is onlangs afgerond en ligt voor een klein deel binnen de UNESCO-grenzen van de Beemster en voor een groter deel binnen de UNESCO-grenzen van de Stelling van Amsterdam. Bovenstaande ontwikkelingen vinden plaats in een relatief klein gebied, waardoor de ruimtelijke ontwikkelingen samen een grote impact op kernwaarden kunnen hebben. Wanneer in de toekomst nieuwe woningen worden toegevoegd in de Tuinhoek en in het gebied tussen de A7, Volgerweg, N244 en de ringdijk, zal de Tuinhoek van de Beemster een transformatie ondergaan die het agrarische karakter en de nog aanwezige openheid zal doen verdwijnen. Het is belangrijk dat er

veel aandacht wordt besteed aan de inpassing van de ruimtelijke ontwikkelingen, in relatie tot de UNESCO-status en de kernwaarden in het gebied. Cumulatie geldt in feite ook voor het feit dat er hier twee werelderfgoederen over elkaar heen liggen. Een cumulatie van meerdere Werelderfgoederen op een plek is bijzonder. Dit maakt een goede omgang met de kernwaarden (UNESCO-kernkwaliteiten) belangrijk.

7.3 Conclusie van de cumulatie

De ruimtelijke effecten op de twee werelderfgoederen verschillen per variant. Variant D springt er duidelijk bovenuit als het om negatieve effecten op de kernwaarden van de werelderfgoederen gaat. Varianten A, B en C hebben allen een vergelijkbaar klein (soms zelfs verwaarloosbaar) effect op de kernwaarden van de werelderfgoederen. Daar waar het gaat om de optelsom van de varianten, plus de geplande (toekomstige) woningbouwontwikkeling, is er voor varianten A, B en C geen onderscheid bij de cumulatie.

1 De Nieuwe Tuinderij west	220
2 De Nieuwe Tuinderij oost	300
3 Jonk	90
4 Zuidoostbeemster II	450
5 Spelemei	14
6 4e kwadrant/De Keyser	480

Kaartbeeld uit gemeentelijke woonvisie: woningbouwplannen nabij Zuidoostbeemster, tussen de N244, A7 en de ringdijk

8

Conclusie en advies

De effecten van de alternatieven scoren van neutraal tot matig negatief. Het overzicht van de beoordeling van de effecten van de verschillende alternatieven is als volgt: Varianten A, B en C scoren neutraal op 6 van de 7 kernwaarden. Op de kernwaarde 'ingenieus watermanagementsysteem' is de score gering negatief. Variant D scoort gering negatief op de kernwaarden 'ingenieus watermanagementsysteem' en 'monumentale bebouwing' en matig negatief op de overige 5 kernwaarden.

Tussen de verschillende scores van varianten A, B en C is een nuanceverschil aan te geven. Zo geldt voor variant B dat het relatieve ruimtebeslag binnen de UNESCO-begrenzing van zowel de Beemster als de Stelling van Amsterdam ten aanzien van A en C groter is. Hierbij worden echter kernwaarden niet extra aangetast.

Voor variant C geldt dat de grootste ruimtelijke weerslag buiten de UNESCO-grenzen valt, in de Wijdewormer. Dit is geen UNESCO-Werelderfgoed en telt daarom niet mee in de HIA-beoordeling. De Wijdewormer is echter wel te kwalificeren als waardevol cultuurlandschap. Goede inpassing is in geval van realisatie van variant C ook daar erg belangrijk.

Wanneer ook wordt gekeken naar de effecten buiten het UNESCO-werelderfgoed (met name bij C) is variant A de beste variant, gevolgd door B, dan C. D tast, met of zonder oplossingsrichtingen of mitigerende maatregelen, de kernwaarden het meest aan.

Opllossingsrichtingen, kansen en mitigerende maatregelen

Aan de hand van oplossingsrichtingen en mitigerende maatregelen is gekeken of de negatieve effecten kunnen worden vermeden of beperkt. Omdat de tracés (zeker van A, B en C) binnen de grenzen van het Werelderfgoed goeddeels overeenkomen en de ruimtelijke impact op het Werelderfgoed met name bij variant D zit, zijn de delen van het tracé waar voor de beoordeling bepalende ingrepen plaatsvinden, uitgelicht. Voor deze delen zijn oplossingsrichtingen en mitigerende maatregelen bedacht. Vervolgens is beoordeeld wat het effect van deze aanpassingen op de OUV is.

De herbeoordeling van de varianten met de oplossingsrichtingen en mitigerende maatregelen heeft voor een paar kernwaarden de beoordeling verbeterd ten opzichte van de eerste beoordeling. Bij de kernwaarde 'strategisch landschap' van de Stelling van Amsterdam is sprake van verbetering. Voor de varianten A, B en C is de authenticiteit van neutraal verschoven naar gering positief. Voor D geldt dat die van matig negatief naar gering negatief is verschoven. Bij de kernwaarde 'ingenieus watermanagementsysteem' is sprake van verbetering voor alle vier de varianten. Van gering negatief op zowel integriteit als authenticiteit, naar gering positief voor de authenticiteit en neutraal voor de integriteit.

Cumulatieve effecten

Het onderzoek naar het effect van de combinatie van ontwikkelingen uit het verleden, de varianten van de A7 en de woningbouwopgave op de OUV van het Werelderfgoed laat zien dat een ruimtelijke koppeling van initiatieven voor optimalisatie van de projecten ten opzichte van de werelderfgoederen niet mogelijk is. Dit komt omdat de initiatieven los van elkaar staan, elke een eigen vorm en structuur hebben en het gebied gekenmerkt wordt door een (kleinschalig) open agrarisch polderlandschap. Dit laatste maakt dat de initiatieven goed zichtbaar zijn en dat het 'inpakken' met bijvoorbeeld groen de aantasting van de kernwaarden niet exponentieel verzacht. De projecten (met name de woningbouw in combinatie met variant D) samen hebben dan ook een extra negatief effect op de OUV.

Advies

Ontwikkelingen die geen effect hebben op het Werelderfgoed worden acceptabel geacht. De verwachting is dat ontwikkelingen met een gering effect onder bepaalde voorwaarden door UNESCO gerechtvaardigd worden binnen het Werelderfgoed. De voorwaarden zijn:

- Nut en noodzaak van de beoogde ingreep aantonen.
- Andere alternatieve opties beargumenteerd (zwaarwegend belang) uitsluiten.
- Eventueel afstemming met ICOMOS om te komen tot een inpassing die maximaal rekening houdt met het behoud van de OUV.

Dit geldt voor variant A,B en C.

Bij een matig effect is de inschatting is dat de ontwikkelingen binnen het Werelderfgoed in principe niet te rechtvaardigen zijn. Alleen onder zeer strenge voorwaarden is de ontwikkeling bespreekbaar (nee tenzij). De zwaarte van het effect bepaald in hoge de mate het gewicht dat aan de voorwaarden wordt toegekend. Er moet nadrukkelijk sprake zijn van een zeer zwaarwegend belang die opweegt tegen het internationale belang van het Werelderfgoed. Daarnaast moeten er aantoonbaar geen alternatieve opties zijn die het Werelderfgoed niet aantasten en een zorgvuldig proces worden doorlopen, waarbij maximaal rekening wordt gehouden met het behoud van de OUV. Dit laatste geldt voor variant D.

Literatuurlijst

- www.stelling-amsterdam.nl
- UNESCO-pagina Stelling van Amsterdam: <http://whc.unesco.org/en/list/759>. Ten behoeve van Statement of Outstanding Universal Value.
- UNESCO-pagina Droogmakerij de Beemster: <http://whc.unesco.org/en/list/899>. Ten behoeve van Statement of Outstanding Universal Value.
- www.stellingvanamsterdam.nl
- www.ruimtelijkeplannen.nl
- www.topotijdreis.nl
- Concept 'Gebiedsgerichte Inpassingsvisie' – Bosch en Slabbers, 2018
- Inschrijfdossier Droogmakerij de Beemster – juni 1998
- Gemeentelijke Woonvisie
- Website verbreding N244: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Verkeer_vervoer/Projecten_Verkeer_en_Vervoer/N244_Verdubbeling_traject_A7_N247/Over_het_project

Bijlage

Retrospective Statement of Outstanding Universal Value (OUV)

Stelling van Amsterdam

Brief synthesis

The Stelling van Amsterdam (Defence Line of Amsterdam) is a complete ring of fortifications extending more than 135 km around the city of Amsterdam. Built between 1883 and 1920, the ring consists of an ingenious network of 45 forts, acting in concert with an intricate system of dikes, sluices, canals and inundation polders, and is a major example of a fortification based on the principle of temporary flooding of the land.

Since the 16th century, the people in the Netherlands have used their special knowledge of hydraulic engineering for defence purposes. The area around the fortifications is divided into polders, each at a different level and surrounded by dikes. Each polder has its own flooding facilities. The depth of flooding was a critical factor in the Stelling's success; the water had to be too deep to wade and too shallow for boats to sail over. Water levels were maintained by means of inlet sluices and barrage sluices. Forts were built at strategic locations where roads or railroads cut through the defence line (accesses). They were carefully situated at intervals of no more than 3500 m, the spacing being determined by the range of the artillery in the forts. The earlier ones were built of brick, the later of massed concrete.

The land forts have an important place in the development of military engineering worldwide. They mark the shift from the conspicuous brick/stone casemated forts of the Montalembert tradition, in favour of the steel and concrete structures that were to be brought to their highest level of sophistication in the Maginot and Atlantic Wall fortifications. The combination of fixed positions with the deployment of mobile artillery to the intervals between the forts was also advanced in its application.

Criterion (ii): The Stelling van Amsterdam is an exceptional example of an extensive integrated European defence system of the modern period which has survived intact and well conserved since it was created in the late 19th century. It is part of a continuum of defensive measures that both anticipated its construction and were later to influence some portions of it immediately before and after World War II.

Criterion (iv): The forts of the Stelling are outstanding examples of an extensive integrated defence system of the modern period which has survived intact and well conserved since it was created in the later 19th century. It illustrates the transition from brick construction in the 19th century to the use of reinforced concrete in the 20th century. This transition, with its experiments in the use of concrete and emphasis on the use of unreinforced concrete, is an episode in the history of European architecture of which material remains are only rarely preserved.

Criterion (v): It is also notable for the unique way in which the Dutch genius for hydraulic engineering has been incorporated into the defences of the nation's capital city.

Integrity

The Stelling van Amsterdam and its individual attributes are a complete, integrated defence system. The defence works have not been used for military purposes for the past four decades. As the surrounding area was a restricted military zone for many decades, its setting has been preserved through planning development control, although it could in the future be vulnerable to development pressures.

The ring of forts make up a group of connected buildings and other structures whose homogeneity and position in the landscape have remained unchanged and distinguishable in all its parts. They form the main defence line together with the dikes, line ramparts, hydraulic properties, forts, batteries and other military buildings, and the structure of the landscape.

Authenticity

The fortifications have been preserved as they were designed and specified. The materials and building constructions used have also remained unchanged. Repair in arrears applies in some cases. No parts of the Stelling have been reconstructed. The Outstanding Universal Value is expressed in the authenticity of the design (the typology of forts, sluices, batteries, line ramparts), of the specific use of building materials (brick, unreinforced concrete, reinforced concrete), of the workmanship (meticulous construction apparent in its constructional condition and flawlessness), and of the structure in its setting (as an interconnected military functional system in the human-made landscape of the polders and the urbanised landscape).

The Stelling van Amsterdam is a coherent human-made landscape, one in which natural elements such as water and soil have been incorporated by humans into a built system of engineering works, creating a clearly defined landscape.

Protection and management requirements

The Province of Noord-Holland is the site-holder. Responsibility for the conservation is also in the hands of the national government, the Province of Utrecht, 23 municipal authorities and three water boards. In addition, the many management bodies and owners of sections of the Stelling van Amsterdam (e.g. nature conservation organisations and private parties) play a role. The north side of the Stelling van Amsterdam overlaps with the Beemster Polder, another World Heritage property. The Stelling van Amsterdam has no buffer zone.

Protection of the properties is multi-level and comprehensive. The Stelling is protected by the Provincial By-law governing Monuments and Historic Buildings [Provinciale Monumenten-verordening] (more than 125 elements of the Stelling are provincial heritage sites) and the national 1988 Monuments and Historic Buildings Act [Monumentenwet 1988] (more than 25 elements are state monuments).

In 2011, the Dutch government adopted the National Policy Strategy for Infrastructure and Spatial Planning (SVIR). This agenda came into force in 2012 and ensures the maintenance of World Heritage properties when it comes to the spatial development of the Netherlands. In line with this national policy, a specific preservation regime on the basis of the Dutch Spatial Planning Act (Wro) has been adopted for the Defence Line of Amsterdam in the General Spatial Planning Rules Decree (Barro). This regime involves legally binding rules that instruct provinces to ensure that the maintenance of the attributes of the World Heritage properties is guaranteed in local zoning plans.

In 2005, the Province of Noord-Holland set up a programme office for the Stelling van Amsterdam in order to manage the property (preservation and development). The programme office is in charge of carrying out the Stelling van Amsterdam Implementation Plan [Uitvoeringsprogramma] 2009-2013, adopted by the Provincial Council of Noord-Holland in 2009. The planning framework for the Stelling has been set out in the Policy Framework for Spatial Planning [Ruimtelijk Beleidskader] (2008); quality assurance is regulated in the Visual Quality Plan [Beeldkwaliteitsplan] for the Stelling van Amsterdam (2009).

The Stelling van Amsterdam is subject to the provincial Strategic Structure Agenda for 2040 [Structuurvisie 2040] since 2010. The relevant provincial By-law lists the key attributes and Outstanding Universal Value of the Stelling van Amsterdam and sets out rules for dealing with spatial aspects of the Stelling van Amsterdam as a World Heritage property and National Landscape. The relevant municipal authorities will incorporate these policy rules into their zoning plans. The section of the Stelling van Amsterdam located in the Province of Utrecht is covered by the 2005-2015 Regional Plan for Utrecht [Streekplan Utrecht], superseded by the Strategic Structure Agenda for Utrecht [Structuurvisie Utrecht] in 2013.

The Stelling van Amsterdam programme office intends to develop three visitor centres: one on the southeast side of the Stelling (Fort Pampus, opened in 2011), one on the west side (Fort Benoorden Spaarndam) and one in the northwest (Fort bij Krommeniedijk). Because the Stelling van Amsterdam is located in a spatially and economically dynamic area, planning tools and management mechanisms will be crucial to ensure that spatial developments do not have a detrimental impact on the Outstanding Universal Value of the property and the original open nature of its landscape setting.

Droogmakerij de Beemster
Brief synthesis

The Beemster Polder is a cultural landscape located north of Amsterdam, dating from the early 17th century, and an exceptional example of reclaimed land in the Netherlands. It was created by the draining of Lake Beemster in 1612, in order to develop new agricultural land and space for country residences, and to combat flooding in this low-lying region. It also provided a means for capital investment in land. Other earlier land reclamation had taken place, but technical improvements in windmill technology permitted more ambitious undertakings. The Beemster Polder was the first large project covering an area of 7,208 hectares. Today it is a well-ordered agricultural landscape of fields, roads, canals, dykes

and settlements.

The polder was laid out in a rational geometric pattern, developed in accordance with the principles of classical and Renaissance planning. This mathematical land division was based on a system of squares forming a rectangle with the ideal dimensional ratio of 2:3. A series of oblong lots, measuring 180 metres by 900 meters, form the basic dimensions of the allotments. Five of these lots make up a unit, a module of 900 meters by 900 meters, and four units create a larger square. The pattern of roads and watercourses runs north to south and east to west, with buildings along the roads. The short sides of the lots are connected by drainage canals and access roads. The polder itself followed the outline of the lake, and the direction of the squares corresponds as much as possible with the former shoreline, so as to avoid creating unusable lots.

Besides the grid pattern of roads, watercourses and plots of land, the polder is made up of a ring dyke, a ring canal (the Beemsterringvaart), and relatively high roads with avenues of trees. Several villages were planned for the polder and today these are Middenbeemster, Noordbeemster, Westbeemster, and Zuidoostbeemster. Protected monuments include religious, residential and farm buildings from the 17th to 19th centuries, industrial buildings (a mill, a smithy, water authority buildings and bridges) as well as the five forts constructed between 1880 and 1920, which formed part of the Defence Line of Amsterdam (also a World Heritage property).

The bell-jar farm or “stolpboederij”, built between 1600 and 1640, is an archetypical farm in this region, characterized by a raised shed roof that evolves into a pyramid shape. The farm’s geometric modular unit with a typical square base corresponds to the geometry of the polder.

Criterion (i): The Beemster Polder is a masterpiece of creative planning, in which the ideals of antiquity and the Renaissance were applied to the design of a reclaimed landscape.

Criterion (ii): The innovative and intellectually imaginative landscape of the Beemster Polder had a profound and lasting impact on reclamation projects in Europe and beyond.

Criterion (iv): The creation of the Beemster Polder marks a major step forward in the interrelationship between humankind and water at a crucial period of social and economic expansion.

Integrity

Since it was drained in 1612, the Beemster Polder has been an independent geographical and administrative unit. It is still bounded by a continuous dyke, which also forms the boundary of the municipality of Beemster, creating an indivisible unit containing all the necessary elements to preserve its relationships and function as a living agrarian landscape.

It has retained its grid pattern and rational layout, specifically: the pattern of roads lined with trees; the ground plan for the watercourses and ring canal with ring dike; the dimensions of the plots; the scale of construction; the location and style of the farms; and the historical structure of the settlements. The A7 highway has been incorporated into the grid of the Beemster layout as it was constructed parallel to the Purmerenderweg, part of the original rigidly linear road grid.

The landscape has not remained entirely unchanged over time. While a number of country homes, complete with formal gardens, have survived, about 50 were demolished in the 18th and 19th centuries and replaced by farms. Formal monumental entry gates mark the location of some of these properties.

The method of water level control has changed over time. In the late 19th century, three steam pumping stations replaced approximately 40 windmills installed at the time of construction. Steam power was later replaced by diesel and the two remaining pumping stations are now fully automated and electrically powered.

No specific threats to the property have been identified, and development is regulated. Natural disasters, such as flooding, have been reduced since 1932, when the former Zuiderzee (now the IJsselmeer) was closed off from the Wadden Sea with the construction of the Afsluitdijk (the IJsselmeer Dam). Tourism activity does not constitute a threat to the property.

Authenticity

There has not been any essential change in the intellectual and architectural concept underlying the planning structure of the Beemster Polder since it was constructed. The key design features, relating to the dimensions and land division, have remained intact. These include the pattern of waterways and roads with avenues of trees, a ring dyke and a ring canal, the historical structure and location of the villages, and the ribbon development of farms along the roads. This continuity is illustrated by the copperplate map engraving by Balthasar Florisz van Berkenrode (1643/44) which corresponds almost perfectly to the current pattern of main roads, waterways and plots of land. The characteristic visual spaciousness and openness of the landscape are recognisable from almost everywhere. The functional agricultural use of the polder continues. Its original intent for cereal production gradually evolved into pastureland and it is primarily used today for dairy farming, greenhouse horticulture, fruit farming, and bulb growing.

Traditional materials such as brick and wood are still being used. Moreover, the shape of residences is maintained, for example by respecting the traditional pitch of the roof.

Protection and management requirements

The various properties in the 7,208-ha area are under a variety of public and private ownership. Conservation is the joint responsibility of the national, provincial and municipal governments and the Water Board.

The national government is responsible to protect monuments and conservation areas (city and townscapes), as well as to make funds available for regular architectural maintenance of state-protected monuments. The historic village of Middenbeemster has been designated a protected conservation area in 1985. Many of the other farms and houses, for example the historic “stolpboerderij” farms, are among the 89 state-protected monuments under the 1988 Dutch Monuments and Historic Buildings Act.

The five forts are protected by the Province of Noord-Holland (Fort Spijkerboor, the Fort at the Jisperweg, the Fort at the Middenweg, the Fort at the Nekkerweg and the Fort to the north of Purmerend). Beemster Polder has no buffer zone.

In 2011, the Dutch government adopted the National Policy Strategy for Infrastructure and Spatial Planning (SVIR). This policy came into force in 2012 and ensures the maintenance of World Heritage properties when it comes to the spatial development of the Netherlands. In line with this national policy, a specific preservation regime on the basis of the Dutch Spatial Planning Act (Wro) has been adopted for the Beemster Polder in the General Spatial Planning Rules Decree (Barro). This regime involves legally binding rules that instruct provinces to ensure that the maintenance of the attributes of the World Heritage properties is guaranteed in local zoning plans.

The municipality of Beemster and the Hollands Noorderkwartier Water Board are, as site holders of the property, jointly responsible for preserving, protecting, and guaranteeing the exceptional features of the Beemster Polder, and for promoting accessibility and the public's enjoyment of the area. An administrative agreement of cooperation has been drawn up in 2011. Subsequently, a Management Plan for the World Heritage property has been drawn up, along with the development of a Strategic Structural Agenda, zoning plans, and a Municipal Area Agenda (Omgevingsnota). The Management Plan is updated regularly.

The Hollands Noorderkwartier Water Board (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier) is responsible for the waterways, water retention and verge planting.

The municipality of Beemster has drawn up a new zoning plan in 2012. There is an overall development policy for the polder, based on its attributes and specific identity. That policy forms the decision-making framework for balancing the heritage qualities and the various aims and developments. Spatial planning interventions, resulting from social and economic developments, are assessed in the light of the World Heritage status of the Beemster Polder. Specific projects ensure that the basic principles and results of the policy are included in zoning plans, the Municipal Area Agenda (Omgevingsnota), and the Strategic Structural Agenda (Structuurvisie) so that new developments strengthen the qualities of the World Heritage property.

The former country residences are the subject of archaeological and heritage investigation, with the option of making the remainders visible at one or more locations for educational purposes in the future.